

0301_Az_Əyani_Yekun imtahan testinin sualları

Fənn : 0301 Azərbaycan tarixi

1 Çar hökumətinin Cənubi Qafqazda 1840-cı il inzibati islahatına görə:

- ☐ Cənubi Qafqaz Tiflis, Kutais, Şamaxı və Dərbənd quberniyalarına bölünmüşdü.
- ☐ Cənubi Qafqaz Tiflis, Kutais, Şamaxı və Dərbənd quberniyalarına bölündü.
- ☐ İslahata əsasən Şamaxı quberniyasına Şuşa, Nuxa, Bakı və Lənkəran qəzaları daxil idi.
- ☒ Cənubi Qafqaz mərkəzi şəhəri Tiflis olan Gürcüstan – İmeretiya quberniyasına və baş şəhəri Şamaxı olan Kaspı vilayətinə bölünmüşdü.
- ☐ Cənubi Qafqaz mərkəzi şəhəri Tiflis olan Gürcüstan – İmeretiya quberniyasına, Quba qəzası və Dərbənd quberniyasına bölündü.

2 1846 – cı ildə Ön Qafqazın inzibati bölgüsündə dəyişiklik nəticəsində:

- ☐ Bakı, Tiflis, Şamaxı quberniyaları hesabına mərkəzi Yelizavetpol şəhəri olan Yelizavetpol quberniyası yaradıldı.
- ☐ Ön Qafqaz Tiflis, Kutais, Quriya, Şamaxı, Quba və Dərbənd quberniyasına bölündü.
- ☒ Ön Qafqaz Tiflis, Kutais, Şamaxı və Dərbənd quberniyalarına bölündü.
- ☐ Tiflis quberniyasına, baş şəhəri Şamaxı olan Kaspı vilayətlərinə bölündü.
- ☐ Tiflis, Şamaxı quberniyalarına, Bakı, Quba və Lənkəran qəzalarına bölündü.

3 Türkmənçay müqaviləsindən sonra Azərbaycanın Rusiya və İranla ticarət əlaqələrinin genişlənməsinə səbəb:

- ☐ Yaxın məsafədə yerləşdikləri və Azərbaycan mallarına tələbatın geniş olması ilə.
- ☐ Türkiyə ilə münasibətlərin gərginləşməsi, Rusiya və İranda geniş satış bazarının olması.
- ☐ Rusiya və İranda neft və neft məhsullarına və ipəyə tələbatın çox olması.
- ☒ Rusiya ilə Qafqaz arasında, digər tərəfdən İranla aparılan ticarət üzərində gömrük haqqının az olması.
- ☐ Türkmənçay müqaviləsinə əsasən Rusiya və İranın başqa ölkələrlə ticarət apara bilməməsi

4 İşğaldan sonra keçmiş xanlıqlar və sultanlıqlar bölündüyü əyalətlər:

- ☐ Bakı, Quba, İrəvan, Şəki, Qarabağ və Lənkəran.
- ☐ Şamaxı, Gəncə, Bakı, Quba, Cavad və Salyan.
- ☐ İrəvan, Bakı, Şəki, Quba, Talış və Qarabağ.
- ☒ Bakı, Quba, Şəki, Şirvan, Qarabağ və Talış.
- ☐ Bakı, Naxçıvan, Şəki, Qarabağ, Şirvan və Talış.

5 1846-cı il dekabr tarixli çar fərmanı ilə:

- ☐ 15 yaşından yuxarı kişi cinsindən olan şəxslərə 3 desyatınə qədər torpaq verildi.
- ☐ Bəy və ağalara kəndlilərin bir yerdən başqa yerə getmələrinə imkan verildi.
- ☒ Bəy və ağaların torpaq üzərində xüsusi mülkiyyət hüququ təsdiq edildi.
- ☐ Kəndlilərdən toplanan vergilərin bütünlüklə pulla ödənilməsinə təsdiq etdi.
- ☐ Quba qəzası və Zaqatala dairəsindən başqa, bütün Azərbaycanda bəy və ağaların xüsusi mülkiyyət hüququ təsdiq edildi.

6 1805 – ci ildə öz istəyi ilə Rusiya təbəliyinə keçən Şəki xanlığının Rusiyanın himayəsindən imtina etməsinə səbəb oldu :

- ☐ Yuxarı və Aşağı Köynük kəndlərində baş vermiş üsyanlar
- ☐ Səlim xanın İran şahzadəsi Abbas Mirzənin tərəfinə keçməsi
- ☒ Qarabağlı İbrahimxəlil xanın öldürülməsi

- ☐ Çar zabitlərinin Şəkiyə aramsız basqınları
- ☐ Səlim xanın Mir Mustafa xanla Rusiyaya qarşı ittifaq bağlaması

7 XVII- XVIII əsrlərin hüdudlarında vergi islahatı keçirmiş Səfəvi şahı:

- ☐ Şah Süleyman
- ☒ Şah Hüseyn
- ☐ Şah Səfi
- ☐ Şah II Təhmasib
- ☐ Şah II Abbas

8 Qarabağ bəylərbəyliyi Osmanlı Türkiyəsi tərəfindən zəbt edildi:

- ☐ 1727-ci ildə
- ☐ 1698-ci ildə
- ☒ 1724-cü ildə
- ☐ 1712-ci ildə
- ☐ 1732-ci ildə

9 Şəki xanlığı üçün Dəstur-ür-əməl adlanan xüsusi qanunnamə yazmışdı:

- ☒ Məhəmməd həsən xan.
- ☐ Səlim xan.
- ☐ Hacı Çələbi xan.
- ☐ Ağakışi bəy.
- ☐ Hüseyn xan.

10 XVIII əsrin II yarısında Şirvanda ara müharibələrinin təsvirinə müxəmməs həsr etmişdir:

- ☐ Molla Vəli Vidadi.
- ☐ Əbdülrəzzaq bəy.
- ☒ Ağa Məsihi
- ☐ Şakir Şirvani.
- ☐ Xəstə Qasım.

11 Şirvan , Gəncə, Qarabağ və Naxçıvan xanlıqlarında daha çox yayılmışdı:

- ☐ Bostançılıq.
- ☐ Üzümpülük.
- ☐ Çəltikçilik.
- ☐ Tütünçülük.
- ☒ Pambıqçılıq.

12 XVIII əsrin əvvəlində Salyan üçün xarakterik idi

- ☐ Xanlıqda iri miqyaslı ixtişaşlar başlamışdı
- ☐ Məhəmməd Səid xan tərəfindən idarə olunurdu
- ☐ Şəkili Hacı Çələbi xan tərəfindən idarə olunmuşdu
- ☐ Nadir şahın ölümü ilə əlaqədar müstəqil xanlığa çevrilmişdi
- ☒ Quba xanlığından, asıl vəziyyətdə idi

13 Ağaməhəmməd şah Qacarın Şuşanı işğal etməsindən neçə il əvvəl xürrəmilər böyük strateji əhəmiyyətə malik olan Həmədan şəhərini tutdular?

- ☐ 893.
- ☐ 895.

- ☐ 983.
- ☐ 947.
- ☒ 967.

14 Azərbaycan xanlıqlarının yaranmasının əsas səbəblərini göstərin.

- ☐ Ticarət əlaqələrinin genişlənməsi.
- ☐ İran dövlətinin zəifləməsi.
- ☐ Azərbaycanın müstəqillik əldə etməsi.
- ☒ Natural təsərrüfatın mövcud olması siyasi pərakəndəliyin hökm sürməsi.
- ☐ Rusiyanın təcavüzü.

15 Xanlıqlar dövründə xan və feodalların mənafeyi keşiyində duran məhkəmə idarələri necə adlanırdı?

- ☐ Əsnaf, əyalət və hərbi məhkəmələr.
- ☐ Əyalət, mahal və şəhər məhkəmələri.
- ☒ Divan, şəriət və əsnaf məhkəmələri.
- ☐ Şəriət, əyalət və şəhər məhkəmələri.
- ☐ Divan, hərbi və səhra məhkəmələri.

16 Şirvan, Gəncə, Qarabağ və Naxçıvan xanlıqlarında daha çox yayılmışdı:

- ☐ Bostançılıq.
- ☐ Üzümcülük.
- ☐ Çəltikçilik.
- ☐ Tütünçülük.
- ☒ Pambıqçılıq.

17 Rozenberqin Qafqazın idarə olunması planı na aid olanı müəyyən edin:

- ☐ Bakı şəhəri Almanıyanın əsas yanacaq bazasına çevrilməli idi
- ☐ 1941 –ci ilin qışına qədər alman ordusu Arxangelsk – Həştərxan xəttinə çıxmalı idilər
- ☒ İlk zamanlar Azərbaycanda idarəedici orqan - komissarlıq yaradılmalı və o, iqamətgahı Tiflisdə yerləşəcək Qafqaz reyxkomissarlığına tabe edilməli idi
- ☐ Yusif Məmmədəliyev tərəfindən kəşf olunmuş yüksək oktanlı benzinin Bakıdan daşınması qısa zamanda təmin olunmalı idi
- ☐ “ Edelveys” planının Azərbaycanda tətbiqinə 1943-cü ilin mayında başlanmalı idi

18 Azərbaycanda 1941-ci ilin avqust və oktyabr aylarında təşkil olunmuş diviziyalar:

- ☐ 223-cü, 77-ci
- ☐ 402-ci, 77-ci
- ☐ 223-cü, 416-cı
- ☒ 402-ci, 223-cü
- ☐ 271-ci, 223-cü

19 SSRİ Nazirlər Sovetinin 1947 - ci il 23 dekabr tarixli qərarının mahiyyəti:

- ☐ Azərbaycanda yaşayan enənənilərə və digər azlıqda qalan xalqlara öz ana dillərində orta məktəb açmaq hüququnun verilməsi
- ☐ DQMV - də yaşayan ermənilərə xüsusi statusun verilməsi
- ☐ İkinci Dünya müharibəsində əsir düşüb xalq düşməni adlandırılmış şəxslərin azad edilməsi
- ☒ Ermənistan SSR - dən kolxozçuların və başqa azərbaycanlı əhəlinin Azərbaycan SSR - in Kür - Araz ovalığına köçürülməsi
- ☐ DQMV - nin Ermənistanla birləşdirilməsi

20 1988-ci il 4 deabrda Azadlıq meydanında keçirilən mitinq:

- ☒ Xalq hərəkətinin birinci - kortəbii mərhələsinin zirvəsi idi
- ☐ Ermənistandan didərgin salınmış Azərbaycan türklərinin Dəqəqlıq Qarabağa köçürülməsi haqda qərar qəbul etdi
- ☐ Azərbaycanın SSRİ - nin tərkibindən çıxmasını səruri saydı
- ☐ Azərbaycanın sərhəd bölgələrində ermənilərin fətnəkarlıqmm qarşısını almaq üçün könüllü birləşmələr yaratdı
- ☐ Azərbaycan Kommunis Partiyasının buraxılmasını tələb etdi

21 1908-ci il iyunun 23-də şahın göstərişi ilə məclisi tap atəşinə tutdu:

- ☐ Kiçik xan
- ☐ M.Hüseyn Həşimi
- ☐ Rəhim xan
- ☐ daşnak Yefrem
- ☒ rus polkovniki Lyaxov

22 Çarizm Cənubi Azərbaycana qoşun yeritdi:

- ☐ 1909-cu ilin iyununda
- ☐ 1909-cı ilin fevralında
- ☐ 1909-cu ilin martında
- ☒ 1909-cu ilin aprelində
- ☐ 1909-cu ilin mayında

23 1941-cı ildə Krımın müdafiəsi zamanı Ağ Manay rayonundakı döyüçdə şəxsi heyətinin çoxunu itirmiş Azərbaycan diviziyası:

- ☒ 77.
- ☐ 271.
- ☐ 402.
- ☐ 223.
- ☐ 416.

24 Almaniya hökuməti Bakı neftini ələ keçirməyi qiymətləndirirdi:

- ☐ Bütün Qafqazın sahibi və şərqdə hegemon dövlət olacağı kimi.
- ☐ Qərblə Sərqin bərabər inkişaf edəcək plana tabe edilməsi kimi.
- ☒ Şərqdə istiləçilik siyasətini reallaşdırmağın mühüm amili kimi.
- ☐ SSRİ dövlətinin varlığına son qoyulması kimi.
- ☐ Bakı neftinə sahib olmaqla Avropanı ucuz yanacaqqla təmin edəcəyinə inanırdı.

25 İkinci dünya müharibəsi illərində Azərbaycanda yaradılmış milli diviziyaları göstərin.

- ☐ 229-cu, 396-cı, 416-cı, 223-cü, 77-ci
- ☐ 402-ci, 223-cü, 416-cı, 229-cu, 312-ci
- ☐ 416-cı, 317-ci, 402-ci, 223-cü, 23-cü
- ☒ 402-ci, 223-cü, 416-cı, 271-ci, 77-ci.
- ☐ 416-cı, 227-ci, 396-cı, 312-ci, 229-cu

26 Azərbaycan SSR-də 1948-1953-cü illərdə heç bir könüllülük prinsipi nəzərə alınmadan:

- ☒ Ermənistan SSR -dən 100 mindən çox azərbaycanlı zorla Azərbaycan SSR-yə köçməyə məcbur edildi
- ☐ iyirmi minə qədər Azərbaycanlı oğlan və qız Qazaxıstanda xam torpaqlara işləməyə göndərildi
- ☐ respublika ərazisində kəndlilərin bütövlükdə kolxozlara cəlb olunması başa çatdırıldı
- ☐ Mildə, Muğanda bu əraziyə rusların köçürülməsi nəticəsində yerli əhalinin torpaqları əllərindən alındı

- ☐ Pişəvərinin rəhbərliyi ilə başlamış azadlıq hərəkatının sağ qalan üzvləri sovet Azərbaycanına köçürüldü

27 1941-1945-ci illər müharibəsi zamanı yenidən respublikada kompleksləşdirilmiş Milli diviziya:

- ☐ 271.
☐ 416.
☐ 223.
☐ 402.
☒ 77.

28 Berlində Reyxstaqın alınmasında böyük əsgəri rəşadə göstərən Sovet İttifaqı Qəhrəmanı adını almış Azərbaycanlı:

- ☒ Y.Sadıqov.
☐ M.Məhərrəmov.
☐ M.Abdullayev.
☐ Z.Bünyadov.
☐ A.Vəzirov.

29 Mərkəzin Bakını Azərbaycanın tərkibindən çıxarıb müstəqil inzibati vahid kimi birbaşa Moskvaya tabe etmək planını pozdu:

- ☐ K.Bağirov.
☐ V.Axundov.
☒ İ.Mustafayev.
☐ M.C.Bağirov.
☐ N.Nərimanov.

30 Azərbaycan SSR Ali Sovetinin Rəyasət Heyətinin 1969-cu il 7 may tarixli qərarı ilə sərhəd rayonlarında 2 min hektardan çox Azərbaycan torpağının Ermənistanı verilməsi planını pozdu:

- ☐ V.Axundov.
☐ K.Bağirov.
☐ İ.Mustafayev.
☒ H.Əliyev.
☐ M.C.Bağirov.

31 Cənubi Azərbaycanda 1945-1946- cı illər milli – Azadlıq hərəkatının əsas yekunu (21 Azər hərəkatı) nədən ibarətdir?

- ☐ Milli məclis yaradıldı.
☐ Vətəndaş müharibəsinə son qoyuldu.
☐ İngilis imperialistlərinin ağalığına son qoyuldu.
☒ Milli hökumət təşkil olundu.
☐ Feodal zülmünü aradan qaldırdı.

32 Sovet imperiyası dövründə idealizmdə, fanatizmdə, xan və bəyləri müdafiə etməklə günahlandırıldı:

- ☐ Y.V.Cəmənizəminli
☐ M.M.Kazimbəy
☒ A.A.Bakıxanov
☐ Molla Pənah Vəqif
☐ Heydər Hüseynov

33 1945-ci ildə təşkil olunmuş Azərbaycan SSR Elmlər Akademiyasının ilk prezidenti oldu:

- ☒ M.Mirqasimov
- ☐ Y.Məmmədəliyev
- ☐ Y.Məmmədəliyev
- ☐ M.Topçubaşov
- ☐ H.Hüseynov
- ☐ Z.Xəlilov

34 Siyasi məhbuslar saxlanılan düşərgələrə rəhbərlik edən İslah əmək Düşərgələri Baş İdarəsi - QULAK ləğv edildi:

- ☐ 1961- ci ildə
- ☐ 1948-ci ildə
- ☐ 1964-cü ildə
- ☐ 1953-cü ildə
- ☒ 1956-cı ildə

35 Ukraynanın cənub rayonlarının, Kişinyovun azad olunmasında, Yassı-Kişinyov əməliyyatında fərqlənmiş Azərbaycan milli diviziyası:

- ☐ 77
- ☒ 223
- ☐ 416
- ☐ 271
- ☐ 402

36 Məhkəmə quruculuğu, mülki cinayət və məhkəmə məcəllələrinin qəbulu respublikanın öz ixtiyarına verildi:

- ☐ 1978-ci ildə
- ☐ 1961-ci ildə
- ☐ 1991-ci ildə
- ☒ 1956-cı ildə
- ☐ 1963-cü ildə

37 Səfəvi dövlətində xidmət müqabilində verilən tiyulun xüsusiyyətləri 1. Sahibi vergi toxunulmazlığına malik idi 2. Gəlirin bir hissəsi dövlət xəzinəsinə ödənilirdi 3. İrsən ötürülməsi üçün Şahın icazəsi lazım deyildi 4. İrsən ötürülməsi üçün hökmən Şahın icazəsi lazım idi

- ☐ 2, 3
- ☐ 1, 2
- ☒ 2, 4
- ☐ 1, 3
- ☐ 3, 4

38 1. Azərbaycan torpaqlarının bir hissəsi azad edildi. 2. Azərbaycanın Kürdən cənubda yerləşən Xəzəryanı vilayətləri Səfəvi imperatorluğuna qaytarıldı. 3. XVIII əsrin 30-cu illərində bağlanmış müqavilədir. Göstərilənlər aiddir:

- ☐ Kirmanşah
- ☐ Sankt-Peterburq
- ☐ İstanbul
- ☒ Rəşt
- ☐ Nabur

39 XVIII əsrin əvvəllərində Azərbaycan Səfəvi dövlətinin tənəzlünün əlamətlərini göstərin: 1. Maliyyə və pul böhranı 2. Vergilərin artırılması nəticəsində tez-tez üsyan və çıxışların baş verməsi 3. Osmanlı ilə qarşıdurmanın yaranması 4. Hörmüzün portuqallar tərəfindən ələ keçirilməsi

- ☒ 1, 2
☐ 1, 3
☐ 2, 4
☐ 1, 4
☐ 2, 3

40 I Pyotrun Azərbaycana 1722-1723-cü illər yürüşünün məqsədini göstərin: 1. Xəzərsahili vilayətləri ələ keçirmək 2. Şirvanı Osmanlı işğalından azad etmək 3. Bölgənin sərvətlərinə yiyələnmək və ticarətini ələ keçirmək 4. əfqanlara qarşı mübarizədə Səfəvilərə köməklik göstərmək

- ☐ 3, 4
☒ 1, 3
☐ 2, 4
☐ 1, 4
☐ 2, 3

41 Hansı hökmdara aid olduğunu müəyyən edin: 1. Xalqdan toplanan vəsait indi ayrı-ayrı adamlar tərəfindən mənimsənilmir, xəzinəyə daxil edilirdi 2. Şirvan əhalisindən xəzinəyə müəyyən edilmiş vergidən əlavə 150 min түмән, Gəncə və ətraf kəndlərin sakinlərindən isə 3 min түмән vergi tələb etdi. 3. Xorasana Tiflis, İrəvan, Naxçıvan və Qafqazın başqa şəhərlərindən zorla çoxlu sənətkar ailəsi köçürtdü. 4. Yürüş zamanı onu 130 mirzə müşayət edirdi, onların çoxu dövlət maliyyəsini hesablamaqla məşğul idi.

- ☐ Cahan Şaha
☐ Şah I Təhmasibə
☐ I Şah Abbasa
☐ Uzun Həsənə
☒ Nadir Şaha

42 I Şah Abbasın keçirdiyi hərbi-inzibati islahatlara aiddir: 1. Paytaxtın Təbrizdən Qəzvinə köçürülməsi 2. Qızılbaşlarla bərabər başqa tayfalar da qoşuna daxil olmaq hüququnun verilməsi 3. Tayfa başçılığında irsilik qaydasının tətbiq edilməsi 4. Qoşunun tayfa müxtəlifliyi prinsipi əsasında təşkil edilməsi

- ☐ 1, 3
☐ 3, 4
☐ 1, 2
☒ 2, 4
☐ 1, 4

43 I Şah Abbasın hakimiyyətə gəldiyi sosial-siyasi şərait və beynəlxalq vəziyyətin səciyyəvi cəhətlərini göstərin. 1. Daxildə Qızılbaş əmirləri arasında hakimiyyət uğrunda gərgin mübarizə gedirdi, Şərqdən Şeybanilər sıxışdırırdı. 2. Osmanlı dövləti tərəfindən Azərbaycanın böyük hissəsi ələ keçirilmişdi. 3. Ölkə daxilində sabitlik, şərq və qərb sərhədlərində əmin-amanlıq hökm sürürdü. 4. Beynəlxalq vəziyyət əlverişli idi, daxildə sabitlik hökm sürürdü.

- ☒ 1, 2
☐ 1, 3
☐ 2, 3
☐ 2, 4
☐ 3, 4

44 I Şah Abbasın osmanlılarla 1603-1607-ci illərdə apardığı müharibənin nəticəsi:

- ☐ Cəbhə xəttində heç bir dəyişiklik baş vermədi
- ☐ Osmanlılar tutduqları torpaqlarda daha da möhkəmləndilər
- ☒ Bütün Azərbaycan torpaqları osmanlılardan geri alındı
- ☐ Səfəvilər məğlub oldular
- ☐ Təbriz, Ordubad şəhərlərindən başqa digər ərazilər Osmanlıların əlində qaldı

45 1639-cu il Qəsri-Şirin sülhünün şərtləri. 1. Azərbaycan torpaqları Səfəvilərin tərkibində qalırdı 2. ərəb İraqı Bağdad da daxil olmaqla Osmanlılara keçirdi 3. Azərbaycan torpaqları iki dövlət arasında bölündü 4. Rusların tikdiyi Terek qalasının Osmanlılar tərəfindən dağıdılmasına Səfəvilər mane olmamalı idilər

- ☐ 2, 4
- ☒ 1, 2
- ☐ 2, 3
- ☐ 3, 4
- ☐ 1, 3

46 Səfəvi imperatorluğunun bilavasitə şah sarayının hakimiyyəti altında olan daxili vilayətlərindən əldə edilən gəlir çatdırılırdı:

- ☐ Xanlara
- ☐ Vilayətlərin maliyyə idarə-lə-rinə
- ☐ Bəylərbəylərə
- ☒ Birbaşa şah sarayına
- ☐ Sultanlara

47 Səfəvi dövlətinin iqtisadi tənəzzülünün səbəbi deyildir:

- ☐ Fasiləsiz müharibələr və saray çəkişmələri
- ☐ Ticarət və sənətlə məşğul olan əhəlinin şəhərləri kütləvi halda tərk etməsi
- ☐ Dövlət aparatında fırıldaqçılıq və rüşvətxorluğun yüksək səviyyəyə çatması
- ☐ Əkin sahələrinin azalması və su təchizatının zəif olması
- ☒ Azərbaycanda istehsal olunan mallara Avropada tələbatın azalması

48 1612-ci il Sərab sülhünün şərtləri hansı bənddə düzgün əks etdirilmişdir?

- ☐ Şirvan istisna olmaqla , Səfəvilər bütün Azərbaycanı və Gürcüstanın bir hissəsinə yenidən sahib ola bildilər
- ☐ Şimali Gücüstən və Azərbaycanın böyük hissəsi osmanlılara verildi
- ☐ Araz çayı sərhəd olmaqla tərəflər arasında sülh imzalandı
- ☒ Osmanlı dövləti Azərbaycanın, qismən Ermənistan və Gürcüstanın, habelə Kürdüstanın Səfəvilərə keçməsinə tanıdı
- ☐ Şimali və Cənubi Azərbaycan hər iki tərəf arasında bölündü və Səfəvilər Osmanlı dövlətinə ildə 300 yük ipək verməli idilər

49 1. Xəzər sahilindəki vilayətlər istisna olmaqla Azərbaycanın demək olar ki, bütün ərazisi Osmanlıların hakimiyyəti altına keçdi 2. Şirvanın Osmanlının himayəsində yarımüstəqil xanlıq statusu təsdiq olundu Göstərilənlər aiddir:

- ☐ 1618-ci il Mərənd sülhünə görə
- ☐ 1555-ci il Amasiya müqaviləsinə görə
- ☐ 1723-cü il Peterburq sülhünə görə
- ☐ 1639-cu il Qəsri-Şirin müqaviləsinə görə
- ☒ 1724-cü il İstanbul müqaviləsinə görə

50 I Şah Abbasın 1604-1607-ci illərdə osmanlılara qarşı apardığı müharibə nə ilə nəticələnmişdir?

- ☐ I Şah Abbas Bağdad daxil olmaqla Ərəb İraqına nail oldu
- ☐ Cənubi Azərbaycan səfəvilərin əlinə keçmişdi
- ☒ Bütün Azərbaycan, Ermənistan və Gürcüstan, qismən Dağıstan Şah Abbas tərəfindən tutuldu
- ☐ Şimali Azərbaycan və Cənubi Azərbaycan, bütün Dağıstan osmanlılarda qaldı
- ☐ Səfəvilər birinci mərhələdə Ərdəbil, Meşkin, Qaracadağa sahib oldular

51 I Pyotrun ölümündən sonra Rusiya hökumətinin Xəzəryanı bölgələri qaytarmaq fikrinə düşməsinin səbəbləri: 1. Osmanlı təzyiqinə davam gətirməməsi 2. Buradakı ordunun saxlanmasına çəkilən xərcin götürülən gəlirdən 4 dəfə sox olması 3. İngiltərənin Hindistanın şərq sərhədlərindən Rusiyanı çıxarmaq üçün gördüyü tədbirlər 4. Rus əsgərlərinin iqlimə uyğunlaşmaması

- ☒ 2, 4
- ☐ 1, 3
- ☐ 1, 2
- ☐ 2, 3
- ☐ 1, 4

52 1735-ci ildə baş vermiş hadisələri göstərin: 1. Gəncə müqaviləsinə əsasən rusların Azərbaycan torpaqlarından çıxarılması 2. Osmanlı ilə Səfəvi arasında Kirmanşah müqaviləsinin imzalanması 3. Osmanlı ilə Səfəvi arasında Bağdad müqaviləsinin bağlanması 4. Osmanlı qoşunlarının Azərbaycan torpaqlarından çıxarılması

- ☐ 1, 3
- ☐ 2, 3
- ☐ 1, 2
- ☒ 1, 4
- ☐ 2, 4

53 Göstərilən şərtlər hansı müqaviləyə aiddir: 1. İrəvan, Gəncə, Şirvan torpaqları Osmanlıda qaldı və Araz çayı iki dövlət arasında sərhəd elan olundu 2. Kirmanşah, Həmədan, ərdəbil və Təbriz Səfəvilərə qaytarıldı

- ☐ 1732-ci il Rəşt müqaviləsinə
- ☐ 1724-cü il İstanbul sülh müqaviləsinə
- ☐ 1733-cü il Bağdad müqaviləsinə:
- ☒ 1732-ci il Kirmanşah sülh müqaviləsinə
- ☐ 1727-ci il Nabur sülhünə

54 I Pyotrun yürüşü ilə bağlı hadisələrin xronoloji ardıcılığını müəyyən edin: 1. Bakının ruslar tərəfindən işğalı 2. I Pyotrun Azərbaycan torpaqlarına yürüşünün başlanması 3. Rus qoşunlarının Dərbəndi işğal etməsi

- ☐ 1, 3, 2
- ☒ 2, 3, 1
- ☐ 3, 2, 1
- ☐ 1, 2, 3
- ☐ 2, 1, 3

55 Hülakülər zamanında Mərkəzi dövlət divanına başçılıq edirdi

- ☐ Əmarət
- ☐ “Qol əmirləri”
- ☒ Vəzir və onun naibi

- ☐ Baş əmir
- ☐ Mustovfi

56 1364-cü ildə Calairi Şeyx Üveysə qarşı mübarizəyə qalxan və Azərbaycanı birləşdirmək namına iki dəfə Təbrizə yürüş edən Şirvan hökmdarı?

- ☐ III Fərruxzad
- ☐ Şirvanşah Key-Qubad
- ☒ Kavus
- ☐ I İbrahim
- ☐ Huşəng

57 Ağqoyunlu dövlətində feodalların müqavimətini kıran Uzun Həsən:

- ☐ Vergi islahatı keçirdi, feodalları silah saxlamaqdan məhrum etdi.
- ☐ Möhkəm iqtisadi-sosial bəzə yaratdı, vergidən yayınmaların qarşısını aldı, mərkəzləşdirilmiş dövlət yaratdı.
- ☒ Feodalların xeyrinə bəzi güzəştlərə getməyə məcbur oldu.
- ☐ Feodalların hüquqları məhdudlaşdırıldı, mərkəzləşdirilmiş dövlət yaratdı.
- ☐ Feodallara çoxlu soyurqal payladı, tacirləri bac vergisi ödəməkdən azad etdi.

58 Ağqoyunlu Uzun Həsənin II Məhmədə məktub göndərərək istədiyi torpaqlar:

- ☐ Qaraman, Kayseri.
- ☐ Konya, Trabzon.
- ☐ Trabzon, Hələb.
- ☒ Kapadokya, Trabzon.
- ☐ Kapadokya, Şərqi Anadolu.

59 Teymurun ölümündən sonra Gəncədə, Şəkiddə, Qarabağda, Təbrizdə, Marağada xalq ixtişaşları gedişində yaranmış vəziyyət:

- ☐ I İbrahim qoşunlarının Araz çayını keçərək Cənubi Azərbaycanı tutmağa imkan verir.
- ☐ Gürcü hakimi IV David ölkəsini müstəqil etdi, Şirvanşahların Bərdə ətrafındakı torpaqlarını işğal etməyə imkan verir.
- ☐ I İbrahim qoşunları Kür çayını keçməyə, Ərdəbili, Təbrizi, Marağanı tutmağa imkan verir.
- ☒ I İbrahim qoşununa Kür çayını keçməyə, Gəncənin, Qarabağın xeyli hissəsini tutmağa imkan verir.
- ☐ Şirvanşah, Gürcüstan və Şəki hakimliyinin qoşunlarının vahid ittifaqda birləşməsinə imkan verir.

60 Qaraqoyunlu Cahanşahın daxili siyasətinin əsas xüsusiyyətlərindən biri:

- ☐ Tacir və sənətkarların vəziyyətini yaxşılaşdırmaq üçün tamğa vergisini ləğv etməyə çalışması.
- ☒ Onun tədbirlərindəki mütərəqqi cəhətlərin yalnız feodal sinfinin mənafeyinə uyğunlaşdırılması idi.
- ☐ Kəndli və tacirlərin mənafeyinin müdafiə edilməsində, vergilərin azaldılması idi.
- ☐ Hüfufilik təliminə hörmətlə yanaşır və ona üstünlük verməsi.
- ☐ Vergilərin toplanmasında məhsulla ödəməyə üstünlük verməsi.

61 Avropa ölkələrinin iki türk dövlətinin yaxınlaşmasına mane olduqlarını, onların arasında ziddiyyət salmağa çalışdıqlarını düzgün qiymətləndirməyən Ağqoyunlu Uzun Həsən:

- ☐ Avropa ölkələrindən alınacaq silahların tez gətirilməsinə ciddi çalışmırdı.
- ☐ Avropa ölkələri ilə əlaqələrini Misir vasitəsi ilə genişləndirməyə çalışırdı.
- ☒ Türkiyəsiz Avropa ölkələri ilə bilavasitə ticarət əlaqələrini möhkəmləndirməyə çalışırdı.
- ☐ Uzun Həsənin dövləti ilə Venesiya hökuməti 1465-ci ildə Ağqoyunlu dövlətinə bir neçə diplomat göndərirdi.
- ☐ 1473-cü ildə Neapol krallığına öz elçilərini göndərirdi.

62 Cəlairilər dövlətinin ərazisinin bir müddət Sultan əhmədi və qardaşı Bəyazid tərəfindən şəriqli

idarə olunması nə ilə əlaqədar idi?

- ☐ Şiraz hakimi Şeyx Şüca, qaraqoyunlu Bayram xacə və Qara Məhəmmədə qarşı birgə mübarizə aparmaq istəyi
- ☒ Şirvanşah Hüşəngin qardaşlar arasında danışıqlar aparması
- ☐ Calairi Sultan Əhmədin qardaşı Sultan Hüseynə qarşı çıxması
- ☐ Bağdad əmirlərinin Bəyazidi Təbrizdə padşah elan etməsi
- ☐ Sultan Əhmədin ara çəkişmələrinə son qoymaq istəməsi

63 əmir Teymurun Azərbaycana yürüşləri zamanı ona qarşı çıxan Təbriz hakimi kim idi?

- ☐ Məlik Tahir
- ☐ Şəmsəddin Tuğrayı
- ☒ Əmir Vəli
- ☐ Sultan Əhməd
- ☐ Əmir Altun

64 Qazan xanın həyata keçirdiyi islahatların nəticələrinə aid deyildir: 1) İqtisadiyyatda canlanma baş verdi, ticarət inkişaf etdi. 2) Elxanilər dövlətinin labüd tənəzzülünün bir müddət qarşısı alındı, feodal dağıncılığı artdı. 3) Vergilərin toplanması mərkəzi divana tapşırıldı, əhəlinin vəziyyəti nisbətən yüngülləşdi. 4) Elxanilər dövlətinin labüd tənəzzülünün bir müddət qarşısı alındı. 5) Elxanilər dövlətinin tənəzzülü sürətləndirdi. 6) Qazan xanla monqol əyanları arasında yaxınlıq daha da artdı.

- ☐ 1,3,5
- ☐ 1,2,6
- ☐ 1,3,4
- ☐ 2,3,4
- ☒ 2,5,6

65 XIV əsrin II yarısında Təbriz şəhəri uğrunda mübarizənin ciddi şəkil almasının əsas səbəbi nə idi?

- ☐ Təbriz əhalisinin müqavimət göstərməsi
- ☐ Təsərrüfatın yaxşı inkişaf etməsi
- ☐ Ticarət yolları üzərində yerləşməsi
- ☒ Təbrizin ələ keçirilməsinin Azərbaycanı tutmaq üçün əsas meyar olması
- ☐ Təbrizin Hülaki dövlətinin paytaxtı olması

66 Əlincə qalasının süqutunun səbəbi:

- ☐ Cəlairilərin yürüşü
- ☒ Daxili çəkişmələr
- ☐ Xalq üsyanı
- ☐ Toxtamışın yürüşü
- ☐ Qara Yusifin Əlincə qalasına soxulması

67 Ağqoyunlu dövlətinin Osmanlı imperatorluğuna qarşı hərbi-siyasi birlik yaratdığı ölkələr:

- ☐ Venesiya respublikası, Rusiya, Polşa, Macarıstan və Kıbrıs (Kipr) krallığı.
- ☐ Rusiya, Böyük Britaniya, Fransa, Vatikan və Macarıstan krallığı.
- ☐ Venesiya Respublikası, Vatikan, Neapol krallığı, Rusiya, Polşa və Kıbrıs (Kipr) krallığı.
- ☒ Venesiya Respublikası, Vatikan, Neapol krallığı, Macarıstan və Kıbrıs (Kipr) krallığı.
- ☐ Rusiya, Polşa, Neapol krallığı, Macarıstan və Kıbrıs (Kipr) krallığı.

68 Şirvanşah I İbrahim bu və ya digər işğalçının hakimiyyətini qəbul etməyə məcbur olduqda belə

- ☐ İşğalçı dövlətlərin daha güclüsü ilə sülh müqaviləsi bağlayırdı

- ☐ Mütləl düşmənlə razılığa gəlib sülh bağlamağa çalışırdı
- ☐ Digər işğalçı dövlətlərin köməyindən istifadə edirdi
- ☒ Şirvanın müstəqilliyini qoruyub saxlamağa çalışırdı
- ☐ Toxtamışa qarşı Teymurun qüvvələrindən istifadə edirdi

69 Teymurla Toxtamışın ədavətindən istifadə edən Cəlairi əmirləri Şəbli və şah əli:

- ☐ Qaraqoyunlularla daha sıx ittifaq yaratdılar
- ☒ Təbrizi zəbt etdilər.
- ☐ Qara Məhəmmədlə birlikdə Kürdüstan və Xorasanı işğal etdilər
- ☐ Azərbaycanın cənub əyalətlərini qarət etdilər
- ☐ Çapaqçur dərəsində Teymurun qoşunlarına ağır zərbə endirdilər

70 1406-cı ildə Təbrizdə möhkəmlənən Sultan əhməd birinci növbədə:

- ☐ Əmir Teymura qarşı Qara Yusiflə birgə mübarizə aparmaq üçün müqavilə imzalandı
- ☐ Təbriz əhalisindən toplanan vergilərin azaldılması haqqında fərman Verdi
- ☐ Misir dövləti ilə diplomatic əlaqə yaratmaq üçün elçi göndərdi
- ☒ Əlincə qalasının bərpa edilməsi barədə fərman verdi
- ☐ Qara Məhəmmədin Çapaqçur döyüşündə qələbə qazanması üçün böyük süvari qoşun göndərdi

71 Diyarbəkirə mərkəz secdi, öz adına pul kəsdirdi, feodal çıxışlarını yatırdı və bir sıra tədbirlər həyata keçirməklə Ağqoyunlu tayfa ittifaqını xeyli möhkəmləndirdi:

- ☐ Cahangir bəy
- ☐ Uzun Həsən
- ☐ Bayandur tayfalarından olan Pəhləvan bəy
- ☒ Qara Yuluq Osmanbəy
- ☐ Əli bəy

72 Keyxatu xanın çao adlanan pulu tədavülə buraxmaqda məqsədi:

- ☒ Xəzinənin daha da boşalmasının qarşısını almaq
- ☐ Orduda nizam-intizam yaratmaq
- ☐ Əhali üzərinə ağır vergilər qoymaq
- ☐ Feodalların özbaşınalığına son qoymaq
- ☐ Əhalidən alınan torpaq vergisini artırmaq

73 Quruçay mədəniyyətinin ikinci inkişaf mərhələsi əhatə edir:

- ☐ Mezolit
- ☐ Mustye
- ☐ Üst paleolit
- ☒ Erkən və orta Aşel
- ☐ Son Aşel

74 Hansı dövrdə icma ağsaqqalları şurası cəmiyyətin həyatında mühüm rol oynayır:

- ☐ Mezolitdə.
- ☐ Alt Paleolit.
- ☐ Üst Paleolit.
- ☐ Neolit.
- ☒ Eneolitdə.

75 Tərkibinə aşqarlar (sürmə, mərgümüş, nikel, qalay) qatılmış ərinti adlanırdı:

- ☐ Platin.
- ☐ Sink.
- ☐ Mis külçəsi.
- ☒ Tunc.
- ☐ Dəmir filizi.

76 Azərbaycan ərazisində məskunlaşan ən qədim tayfaları göstərin?

- ☐ Kassitlər, sabirlər, qarqarlar.
- ☐ Albanlar, mənəvililər, utilər.
- ☒ Lullubəy, kuti, turukki, su.
- ☐ Atropotenlər, kadusilər, midiyaalılar.
- ☐ Xəzərlər, hunlar, səlcuqlar.

77 Daş dövrünün axıncı mərhələsi neolit dövründə:

- ☐ Toxa əkinçiliyi genişlənmiş, ana xaqanlığı hökm sürmüş, boyalı qablar istehsal olunmuşdur.
- ☐ İnsanlar daşı cilalamış, ovçuluq əsas peşəyə çevrilmiş, ölümlər evin döşəməsi altında dəfn edilirdi.
- ☐ İnsanlar Ön Asiya ilə ünsiyyətdə olmuş, metal əmək alətlərini mübadilə etmiş, daşı deşməyi öyrənmişlər.
- ☒ İnsanlar qəbilə icması şəraitində yaşamış, ana xaqanlığı hökm sürmüşdür.
- ☐ Qəbilə icması şəraitində yaşamış, yaylaq maldarlığı genişlənmiş, ana xaqanlığı hakim mövqe tutmuşdur.

78 Toxa əkinçiliyi xış əkinçiliyi ilə əvəz olunur

- ☐ son tunc dövründə
- ☐ eneolit dövründə
- ☐ orta tunc dövründə
- ☐ neolit dövründə
- ☒ ilk tunc dövründə

79 Azərbaycan tarixi hansı qaynaqlar, mənbələr əsasında öyrənilir?

- ☐ qədim yaşayış yerləri və qəbir abidələri
- ☐ qəbir abidələri, qayaüstü abidələr və yazılı abidələr
- ☐ heyvan və bitki qalıqları, qayaüstü rəsmlər, qəbir abidələri, yaşayış yerləri
- ☒ arxeoloji və yazılı abidələr
- ☐ fauna və flora qalıqları

80 Quruçay mədəniyyətinin birinci inkişaf mərhələsi əhatə edir:

- ☐ Son Aşel mərhələsini.
- ☐ Erkən Aşelə qədərki dövrü.
- ☐ Mustye dövrünü.
- ☐ Üst Aşelə qədərki dövrü.
- ☒ Aşelə qədərki dövrü.

81 Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin Hərbi Nazirliyi təsis edildi, hökumətin fərmanı ilə hərbi səfərbərlik başlandı

- ☒ 1918-ci ilin avqustunda
- ☐ 1918-ci ilin iyununda
- ☐ 1919-cu ilin martında
- ☐ 1918-ci ilin dekabrında
- ☐ 1918-ci ilin sentyabrında

82 1918-ci il noyabrın 16-da:

- ☐ Fətəli xan Xoyskinin rəhbərliyi ilə üçüncü hökumət kabineti təşkil edildi
- ☐ ermənilərin Qarabağa ilk hücumu başlandı
- ☐ Azərbaycan hökuməti “Azərbaycan parlamentinin yaradılması haqqında” qanun qəbul etdi
- ☐ Azərbaycan hökuməti “Paris konfransına gedəcək nümayəndə heyətinin” tərkibini təsdiq etdi
- ☒ Milli Şura beş aylıq fasilədən sonra yenidən fəaliyyətə başladı.

83 Azərbaycan Cümhuriyyəti Milli Ordusunun qərargahı yenidən Bakıya qaytarıldı:

- ☐ 1919-cu ilin payızında
- ☐ 1918-ci ilin mayında
- ☐ 1918-ci ilin sentyabrında
- ☒ 1919-cu ilin yazında
- ☐ 1918-ci ilin sonunda

84 Difai partiyasının şöbələrinin ən böyüyü harada yerləşirdi?

- ☐ İrəvanda
- ☐ Naxçıvanda
- ☒ Şuşada
- ☐ Gəncədə
- ☐ Bakıda

85 1908 - ci ildə bağlanmış Difai təşkilatının üzvləri hansı partiyanın sıralarına qoşuldular?

- ☐ Kadet
- ☐ Müdafiə
- ☐ Qeyrət
- ☒ Musavat
- ☐ Hümmət

86 Bakıda milli eser təşkilatı olan İttifaq partiyası yaradılmışdı:

- ☐ 1900- ci ildə
- ☒ 1905- ci ildə
- ☐ 1904- ci ildə
- ☐ 1903- ci ildə
- ☐ 1902- ci ildə

87 Birinci Dünya müharibəsində Qərb cəbhəsində suvari dviziyaya komandanlıq edirdi:

- ☐ Teymur Novruzov
- ☐ Əliağa Şıxlinski
- ☒ Hüseyn xan Naxçıvanski
- ☐ İbrahim ağa Vəkilov
- ☐ Səməd ağa Mehmandarov

88 XX əsrin əvvəllərində Nuxada fəaliyyət göstərən ilk tənbəki fabriki məxsus olmuşdur?

- ☐ İ. Nağıyevə
- ☐ H. Z. Tağıyevə
- ☒ M. H. Dadanova
- ☐ S.Lətifova
- ☐ M. Babayevə

89 Şimali Azərbaycanda torpaq pulu vergisi neçənci ildən etibarən töycü ilə əvəz edilmişdi?

- ☐ 1913
- ☒ 1901
- ☐ 1905
- ☐ 1904
- ☐ 1912

90 Azərbaycan səhnəsinin zinəti adlandırılan aktyor:

- ☐ Sidqi Ruhulla
- ☐ C. Zeynalov
- ☐ H.Ərəblinski
- ☒ H.Sarabski
- ☐ M.Əliyev

91 Hülakülər dövlətinin tənəzzülə uğraması və parçalanmasından istifadə edən Şirvanşahlar:

- ☐ Şimaldan Qızıl Orda xanı Toxdamışın, cənubdan Teymurun hücumuna məruz qaldı.
- ☐ Qızıl Orda xanlığı ilə əlaqə yaratdılar, ticarət əlaqələri bərpa olundu.
- ☐ Xarəzmşahlar dövlətinin hökmranlığını qəbul etməli oldular.
- ☐ Cəlairi Şeyx Üveysə qarşı üsyan qaldırdılar.
- ☒ Yenidən müstəqillik əldə etdilər.

92 Monqolların iqtisadi siyasəti:

- ☒ Əkin sahələrinin azalmasına və kəndlilərin həyat səviyyəsinin aşağı düşməsinə səbəb oldu.
- ☐ Əkin sahələrinin genişlənməsinə, vergilərin artmasına səbəb oldu.
- ☐ Köçəri monqolların oturaq həyata keçməsinə, dinar və cao adlanan kağız pul kəsilməsinə şərait yaratdı.
- ☐ Qopçur vergisinin tətbiqini, suvarılan torpaqların həcmində genişlənməsini həyata keçirdi.
- ☐ Ölkənin ayrı-ayrı əyalətləri ilə əlaqəni gücləndirdi, təsərrüfat dağıntılığını aradan qaldırdı, tamğa vergisini tətbiq etdi.

93 Hülakü xan oturaq əhalinin istismarı və yerli feodalların sıxışdırılması nəticəsində nail oldu:

- ☐ Şirvanşahlar dövlətini özündən asılı vəziyyətə sala bildi.
- ☐ Ölkənin şimal sərhədlərini möhkəmləndirdi, xəzərlərin hücumlarının qarşısı alındı.
- ☐ 1258-ci ildə Abbasilər sülaləsinin varlığına son qoyaraq dövlət yaratdı.
- ☐ Qızıl Orda xanlarının 1268-ci ildəki hücumunun qarşısını ala bildi.
- ☒ Tezliklə iqtisadi cəhətdən qüvvətlənmiş və mərkəzləşdirilmiş dövlət təşkil etdi.

94 1318-ci ildə Xorasanda əmir Yasavur mərkəzi hakimiyyətə qarşı çıxdığı zaman:

- ☐ Qızıl Orda xanları hücum edərək Naxçıvanı və Gəncəni talan etdilər.
- ☒ Misir qoşunları cənubdan qızıl ordalılar isə şimaldan hücumu keçdilər.
- ☐ Şimalından hücumu keçən qıpçaqlar Qəbələni və digər əraziləri qarət etdilər.
- ☐ Bundan istifadə edən gürcülər Gəncəyə hücum edərək, şəhəri viran qoydular.
- ☐ Gürcü çarı IV David qızını Şirvanşahın oğlu III Məniçöhrə verərək qohum oldu.

95 Monqolların hakimiyyəti illərində Muğanda çağırılmış qurultayda hansı qərar qəbul edildi?

- ☐ Ordunun ön sıralarında istifadə edilməsi üçün gənc əsirlərdən hərbi qüvvə təşkil edilməsi.
- ☐ Ön Qafqazda əkin sahələrinin öyrüş yerlərinə çevrilməsi
- ☒ Ön Qafqaz ərazilərinin monqol noyonları arasında bölüşdürülməsi
- ☐ 100.000 sənətkarın Qaraqoruma aparılması
- ☐ Zəbt olunmuş ərazilərin incu və divan torpaqlarına çevrilməsi

96 Şirvanşah II Axsitan, II Fərruxzad və Key-Qubadın idarəçiliyində oxşarlıq:

- ☒ Şirvanşahlar Hülakülərin vassalları kimi fəaliyyət göstərirdi.
- ☐ Monqollara bac verməklə Şirvanşahlar dövlətini müstəqil idarə etmələri, tamğa vergisinin ödənilməsini təmin etmələri.
- ☐ Gürcüstanla qohumluq əlaqələri yaratmaları, dostluq münasibətlərini genişləndirmələri.
- ☐ Şirvanşahlar Cəlairlərin vassalına çevrildilər.
- ☐ Şirvan ərazisinə girə bilməyən Cəlairlər müharibəni dayandırmağa məcbur oldular.

97 Hülakülər dövlətinin tənəzzülə uğraması və parçalanmasından istifadə edən Şirvanşahlar:

- ☐ 1373-cü ildə Hüşəng Cəlairlərdən asılılığı qəbul etdi.
- ☐ Şirvanşah Key-Qubad və Keykavus Qəbələ, Bərdə və Səkinin torpaqlarını tabe etdilər.
- ☐ Gürcüstanla nigah diplomatiyası əsasında Şirvanşah III Mənuçöhr sərhədləri möhkəmləndirdi.
- ☐ Kəsrənilərin son nümayəndəsi Hüşəngin ölümündən sonra I İbrahim Dərbəndini hakimiyyətə gətirdilər.
- ☒ 1338-ci ildə yenidən müstəqillik əldə etdilər.

98 Qazan xan baş vermiş bütün ixtişaşları yatıra bildi, mərkəzi dövlət möhkəmləndirildi:

- ☐ mübarizə şəraitində vergi islahatını həyata keçirməklə
- ☐ 1303-cü ildə islahatlar keçirilməklə
- ☐ kəndliləri torpağa təhkim etməklə
- ☒ yerli feodallara arxalanaraq
- ☐ köçəri monqol əyanlarının köməyi ilə

99 Azərbaycanda hərbi- feodal mütləqiyyət üsul-idarəsi olan dövlət

- ☐ Səddadilər
- ☐ Şirvanşahlar
- ☒ Hülakilər
- ☐ Rəvvadilər
- ☐ Atabəylər

100 Monqol ağalığı zamanında təsərrüfatda kəndli əməyi əvəzinə əsirlərin, qulların əməyindən geniş istifadə olması:

- ☐ kəndli iqtisadları genişləndi və hakimiyyət uğrunda mühafizə gücləndi
- ☐ əkin sahələrini azalmasına və vergilərin artmasına səbəb oldu
- ☒ iqtisadi tənəzzülə gətirib çıxardı
- ☐ Xoyda, Mərənddə və Naxçıvanda 1316-cı ildə üsyanların baş verməsinə səbəb oldu
- ☐ 1231-ci ildə Gəncədə üsyanın bas verməsinə səbəb oldu:

101 Xorasan və İraqı-əcəmi tutan monqollar:

- ☐ 1235-ci ildə Gəncəni işğal etdilər
- ☐ 1220-ci ildə İran ərazisini işğal etdilər
- ☐ 1219-cu ildə Xarəzm şahlar dövlətini süquta uğratdılar
- ☒ 1220 - ci ildə Azərbaycana yürüş etdilər
- ☐ 1239-cu ildə Dərbəndi tutmaqla Azərbaycanın işğalını başa çatdırdılar

102 Qazan xanın rabitə sahəsində keçirdiyi islahata aid deyil?

- ☐ Yollarda karvansaralar tikildi və müsafirlərin rəiyyətin evində qalmaları qadağan olundu
- ☐ Yamlara əmir təyin olundu və onlar lazımı qədər qulluqçularla və atlarla təmin oldu
- ☐ Bütün əsas yollarda hər 3 fərsəxdən bir rabitə dayanacaqları – «yamlar» yaradıldı
- ☒ Elçilərin və yam işçilərinin yerli əhalidən vəsait alması qərarı qəbul edildi

- ☐ Qazan xan mövcud yarlıqları və paydzaları ləğv etdi

103 Keyxatu xan xəzinənin daha da boşalmasının qarşısını almaq məqsədilə hansı tədbiri gördü?

- ☐ Əhali siyahıya alındı
☐ Orduda nizam-intizam yaratdı
☒ Çao adlanan pul tədavülə buraxdı
☐ Əhali üzərinə ağır vergilər qoydu
☐ Feodalların özbaşınalığına son qoydu

104 IX-XI əsrlərdə Azərbaycanda hökmdara və onun sülaləsinə mənsub torpaqlar adlanırdı?

- ☐ İcma
☐ Tiylul
☒ Əmlakı xasse
☐ Divanı
☐ Mülk

105 Atabəylər dövlətində tac torpaqları mənsub idi?

- ☐ Xeyriyyə təşkilatlarına və rühanilərə
☒ Şahın və ya hökmdarın ailəsinə və sülalə üzvlərinə
☐ Xəzinəyə
☐ Şəhər hakimlərinə
☐ İri feodallara və əmirlərə

106 Aşağıda göstərilənlərin Məzyədilər sülaləsinin hansı nümayəndəsinə aid olduğunu müəyyən edin:

1) Xilafətdə bir sıra hərbi- inzibati vəzifələr icra etmiş 2) erməniyə və Azərbaycanda xilafətin valisi olmuşdur 3) Bərdədə vəfat etmişdir.

- ☒ Yəzid ibn Məziyəd
☐ Heysəm ibn Xalid
☐ Məhəmməd ibn Yəzid
☐ Əsəd ibn Məziyəd
☐ Xalid ibn Məziyəd

107 II Sarqonun yürüşü zamanı Mannalılar assur çarının qoşununu təmin etməli idilər

- ☐ Silahla.
☐ At, qoşqu vasitəsi ilə.
☐ İsti geyimlə.
☒ Ərzaqla.
☐ Döyüşçülərlə.

108 E.ə . 36 – cı ildə Parfiyaya qarşı başlayan yürüşə rəhbərlik etmiş Roma sərkərdəsi:

- ☐ Pont.
☐ Pompey.
☒ Antoni.
☐ Lukul.
☐ Antiox.

109 Qaynaqlarda Aratta ilə əlaqədar adı çəkilən, onun mühafizəkarı hesab olunan ilahə:

- ☒ Lama,
☐ İnanna,

- ☐ İştər,
- ☐ Osiris,
- ☐ Amon,

110 Manna hökmdarlarının xarici siyasətdə Assuriyaya meyilli siyasəti:

- ☐ 744-cü ildə Urartuya hücum edən İranlı itirilmiş Manna torpaqlarını geri aldı.
- ☐ Mannanın daxili müstəqilliyi qorundu, feodal özbaşnalığına son qoyuldu.
- ☐ Urartu hökmdarı II Sarqonun işğal etdiyi torpaqlar e.ə 745-ci ildə geri qaytarıldı.
- ☐ Assuriyanın xəzinəsinə xərac vaxtlı-vaxtında gətirildi, ənənəvi məbəddə tikintisinə başlandı.
- ☒ Ön Asiyanın bu qüdrətli dövlətini Mannanın havadarına çevirmişdi.

111 Adərbayqan Sələvkiyərdən asılı vəziyyətdə düşüb:

- ☐ e.ə. 65-ci ildə
- ☐ e.ə. 190-cı ildə
- ☐ e.ə. 148-ci ildə
- ☒ e.ə. 220-ci ildə
- ☐ 53-cü ildə

112 Roma senatının xüsusi qərarı ilə Şərqlə göndərildi:

- ☐ Oktavian Avqust
- ☐ Pompey
- ☐ Antoni
- ☐ Yuli Sezar
- ☒ Lisini Lukul

113 Urartu hökmdarı I Rusa işğalcılıq siyasətini həyata keçirmək məqsədiylə:

- ☐ Babilistanla Mannaya qarşı müharibə aparmaq üçün ittifaq yaratdı
- ☐ Manna ilə sərhəd olan qərb torpaqlarında bir neçə qolla inşa etdirdi
- ☐ Assuriyanın siyasi dağıncılığında istifadə edərək Mannaya yürüş etdi
- ☐ II Sarqonla ittifaqa girərək Mazamiyyə vilayətini işğal etdi
- ☒ Mannanın Zikirtu vilayətinin canişini və başqa şəhərlər ilə sazişə girdi

114 Mannanın Gilzan, Zamua, Messi, Qızılunda vilayətləri assurlara vergi kimi göndərirdilər:

- ☐ döyüş arabaları
- ☐ iribuynuzlu malqara
- ☒ döyüş atları
- ☐ ticarət karvanları üçün dəvənlər
- ☐ doğuş atları

115 Midiya skiflərin hakimiyyəti altına düşdü:

- ☒ eradan əvvəl 653-625-ci illərdə
- ☐ eradan əvvəl 694-672-ci illərdə
- ☐ eradan əvvəl 630-614-cü illərdə
- ☐ eradan əvvəl 712-680-cı illərdə
- ☐ eradan əvvəl 620-605-ci illərdə

116 Skitlərin Midiya ilə əlaqədar fəaliyyətindən, onların mannalıqlar ilə ünsiyyətindən bəhs edir:

- ☐ Plini, Ptolomey
- ☐ Heradot, Strobos

- ☐ Strobon, Urartu mixi yazıları
- ☐ Heradot, Manna mixi yazıları
- ☒ Heradot, assur mixi yazıları

117 Mənbələrdə adı çəkilən ilk Manna hökmdarı

- ☐ Dayakku
- ☒ Udaki
- ☐ İranzu
- ☐ Uduri
- ☐ Ualli

118 II Sarqonun şərəfinə abidə qoydurmuş Manna hökmdarı:

- ☐ Ahşeri
- ☒ Ullusun
- ☐ Erisinni
- ☐ Ualli
- ☐ İranzu

119 Xocalı-Gədəbəy arxeoloji mədəniyyətinin əhatə etdiyi dövr?

- ☐ E.ə. II minilliyin sonu
- ☒ E.ə. XIV-VIII əsrlər
- ☐ E.ə. II minillik-I minilliyin əvvəlləri
- ☐ E.ə. XV-VII əsrlər
- ☐ E.ə. XIV-VII əsrlər

120 Paleolitın son mərhələsi əhatə edir?

- ☐ e.ə. 5-3 minilliklər
- ☐ e.ə. 100-40-cı minilliklər
- ☒ eramızdan 40-30 min il əvvəldən – e.ə 12 –ci minilliyədək
- ☐ e.ə. 10-8 minilliklər
- ☐ e.ə. 6-4 minilliklər

121 Azərbaycanda son Tunc və ilk Dəmir dövrü əhatə edir?

- ☐ e.ə. V-III əsrlər
- ☐ e.ə. XX-XIX əsrlər
- ☐ e.ə. XVII-XVII əsrlər
- ☐ e.ə. XVI-XV əsrlər
- ☒ e.ə. XIV-VIII əsrlər

122 Bakı – Tiflisi – Ceyhan neft kəməri istifadəyə verilmişdi:

- ☐ avqust – 2006.
- ☐ aprel – 2006.
- ☐ sentyabr – 2004.
- ☒ iyun– 2006.
- ☐ iyul – 2005.

123 Azərbaycan Respublikası Avropa Şurasına üzv qəbul edildi:

- ☐ 2002 – ci il 17 noyabr.
- ☐ 2001- ci il 17 noyabr.

- ☐ 2000 – ci il 12 yanvar.
- ☒ 2001 – ci il 26 yanvar.
- ☐ 2002 – ci il 14 iyun.

124 Azərbaycanın Milli Qəhrəmanı fəxri adı təsis olunmuşdur.

- ☒ 1992 mart.
- ☐ 1992 oktyabr.
- ☐ 1991 noyabr.
- ☐ 1993 iyun.
- ☐ 1993 oktyabr.

125 Azərbaycan SSR -in suverenliyi haqqında Konstitusiya Qanunu nə vaxt qəbul edildi?

- ☐ 18 may 1990.
- ☐ 20 yanvar 1990.
- ☐ 15 iyul 1989.
- ☒ 23 sentyabr 1989.
- ☐ 20 dekabr 1989.

126 Azərbaycan Respublikasının Dövlət Müstəqilliyi haqqında konstitusiya aktı nə vaxt qəbul edildi?

- ☐ 18 may 1990.
- ☒ 18 oktyabr 1991.
- ☐ 30 avqust 1991.
- ☐ 19 avqust 1991.
- ☐ 8 sentyabr 1991.

127 Azərbaycan Respublikası BMT –yə nə vaxt qəbul edildi?

- ☐ 15 iyul 1989.
- ☒ 2 mart 1992.
- ☐ 18 may 1990.
- ☐ 19 avqust 1991.
- ☐ 18 oktyabr 1991.

128 Manat-milli valyuta Azərbaycan Respublikası ərazisində yeganə ödəniş vasitəsi elan olundu:

- ☒ 1994-cü ilin əvvəllərində
- ☐ 1993-cü ilin sonlarında
- ☐ 1992-ci ilin avqustunda
- ☐ 1995-ci ilin əvvəllərində
- ☐ 1995-ci ilin dekabrında

129 1117- ci ildə baş vermişdir:

- ☐ Səlcuq sərkərdəsi Çağrı bəy Bizansdan kəşfiyyat yürüşündən qayıdaraq Naxçıvanı işğal etdi.
- ☒ I Demetrinin başçılığı ilə hücumə keçən gürcü qoşunu Şirvanda şəhər və kəndləri çapıb-taladı, külli miqdarda hərbi qənimət və əsir ələ keçirərək geri qayıtdı.
- ☐ Sultan Mahmud öz qoşunu ilə Şirvana gəldi,Şirvanı tutdu və onun hüzuruna gələn III Mənuçöhrü həbs etdi.
- ☐ IV Davidin başçılığı ilə hücumə keçən gürcü qoşunu Gülüstan qalasını tutdu və xeyli miqdarda hərbi qənimət və əsir ələ keçirərək geri qayıtdı.
- ☐ Şəddadilərin Səlcuqlarla birləşmiş qüvvələri Bizans, gürcü və erməni xristian bulokunun hücumunun qarşısını aldı.

130 Xronoloji ardıcılığını müəyyən edin: 1) Albaniya dövlətinin yaranması 2) əhmənilər dövlətinin

süqutu. 3) Atropatın İsgəndər tərəfindən satrap təyin olunması 4) Atropatenanın müstəqil dövlətə çevrilməsi 5) Cancal döyüşü

- ☐ 2,3,4,5,1
- ☒ 5,2,3,4,1
- ☐ 5,3,2,4,1
- ☐ 5,4,3,2,1
- ☐ 1,2,5,4,3

131 Midiya hökmdarı Kiaksara aid olanları müəyyən edin: 1)Ordunu oxatanlar, nizəçilər və qulamla böldü. 2)Özlərini şah adlandıran xırda vilayət hakimlərini mərkəzi hakimiyyətə tabe etdi. 3) Şahlar şahı rütbəsini daşımışdır. 4)Cənub-şərqdə farsların ölkəsini də Midiyaya tabe etdi. 5)Egey dənizinə çıxmaq üçün Lidiyaya qarşı müharibə etməklə Babilistanı işğal etdi. 6)Harran vilayətinə görə qonşu Babilistan ilə münasibətləri kəskinləşdirdi.

- ☐ 3,4,5
- ☐ 1,3,5
- ☐ 2,4,6
- ☐ 1,2,3
- ☒ 2,3,4

132 Aranilər sülaləsinin nümayəndələri 1) Urnayr 2) Kozis 3) Mirhavan 4) Satoy 5) Oroys 6) Zober 7)Asay

- ☐ 2,4,5
- ☒ 2,5,6
- ☐ 1,4,7
- ☐ 1,2,5, 6
- ☐ 3,4,5

133 E.ə. 713-cü ildə Mannaya yenidən yürüş təşkil edən II Sarqon:

- ☐ Hakimiyyətə Uallini gətirdi və Assuriyadan asılılığı bərpa etdi.
- ☐ Assuriyanın siyasi müstəqilliyini tanımaqdan imtina etdi, Mannada öz hakimiyyətini gücləndirdi.
- ☐ Sübi vilayətində baş vermiş üsyanı amansızlıqla yatırır və qənimət almaqla geri qayıdır.
- ☒ Ullusunudan xərac alıb Midiya torpaqlarına daxil olur və burada dağıntılar törədir.
- ☐ Babilistanla bağladığı müqaviləyə əsasən əldə etdiyi qənimətin bir hissəsini ona verməli oldu.

134 1905 – ci ildə hazırlanmış Qafqazda kəndli işinin nizama salınması haqqında Qeydlər də nəzərdə tutulurdu? 1. sahibkar kəndlilərin torpaq pulu verməkdən azad edilməsi 2. dövlət kəndlilərin bir yerdən başqa yerə keçməsinin qadağan edilməsi 3. sahibkar kəndlilərin torpaq pulu xüsusi mülkiyyətçilər qrupuna daxil edilməsi 4. sahibkar kəndlilərin torpaqla birlikdə azad edilməsi 5. kəndli torpaq bankı şöbəsinin açılması

- ☐ 2,3,4
- ☐ 1,2,4
- ☒ 1,3,5
- ☐ 2,4,5
- ☐ 1,3,4

135 Rusiya federativ quruluşunda Azərbaycana ilk dəfə muxtariyyət verilməsini tələb edən partiya idi:

- ☐ Kadet
- ☐ Difai

- ☒ Qeyrət
- ☐ Müdafiə
- ☐ Musavat

136 Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətində qanunverici hakimiyyət və icraedici hakimiyyət məxsus idi:

- ☐ Milli Şuraya və hökumətə.
- ☐ Müsavat partiyasının Mərkəzi komitəsi və müvəqqəti hökumətə.
- ☒ Parlamentə və hökumətə.
- ☐ Parlamentə və Milli Şuraya.
- ☐ Hökumətə və Bakı Sovetinə.

137 Azərbaycan Xalq Cümhuriyyəti dövründə dövlət qulluğunda işləyən parlament üzvü:

- ☐ Ancaq müharibə zamanı Hərbi nazirlikdə rəhbər vəzifəyə cəlb oluna bilərdi.
- ☐ Əmlakına görə rüsum ödəməli idi.
- ☐ Parlamentin razılığı ilə ticarət fəaliyyəti ilə məşğul ola bilərdi.
- ☒ İki vəzifədən birini seçib parlamentin rəyasət heyətinə bildirməli idi.
- ☐ Eyni zamanda elmi, pedoqoji işlə məşğul ola bilərdi.

138 Azərbaycan Milli Hökumətinin 1918-ci il 27 avqust tarixli fərmanında nəzərdə tutulurdu:

- ☐ Məktəblərin milliləşdirilməsi.
- ☐ Azərbaycan türk dilinin dövlət dili elan edilməsi.
- ☒ Ticarət və daxili bazarı dirçəltmək məqsədi ilə azad ticarətin yaradılması.
- ☐ Dövlət bayrağının və gerbinin yaradılması.
- ☐ Xəzər dəniz donanmasının yaradılması.

139 1920-ci ilin yanvarında:

- ☐ Azərbaycan parlamenti Fransada, İtaliyada, Litvada, Ukraynada diplomatik nümayəndəlik təsis etmək haqqında qanun qəbul etdi.
- ☐ Azərbaycan nümayəndələrini ABŞ prezidenti V. Vilson qəbul etdi
- ☐ Amerikanın təqdimatı ilə V. Haskel Ermənistanı ali komissar təyin edildi.
- ☐ İngilis hökuməti öz qoşunlarını Cənubi Qafqazdan çıxartdı.
- ☒ Versal Ali Şurası Azərbaycanı müstəqil dövlət kimi tanıdı.

140 1917-ci ilin noyabrında tərkibində Azərbaycan türklərinin də təmsil edildiyi Cənubi Qafqaz Komissarlığı təsis edildikdə:

- ☐ Bakıda çar Rusiyasının mövqeyi möhkəmlənməklə Bakı neftinin Rusiyaya daşınması daha da sürətləndirildi
- ☐ Onun qərarı ilə Qafqaz cəbhəsindən qayıdan rus əsgər və zabıtları Bakı Sovetinin sərəncamına verildi
- ☐ Ərzincan danışıqlarının başlanması üçün real şərait yarandı
- ☐ Bakı Sovetinə keçirilən seçkilərdə bolşeviklər 65 deputat yeri əldə etdilər
- ☒ Bakı onun səlahiyyətlərindən kənarda qalan yeganə şəhər idi.

141 1918-ci ilin iyulunda Sovet Rusiyasından effektiv yardım ala bilməyən Bakı XKS cəbhədə vəziyyət ağırlaşdıqda:

- ☒ Moskvanın diplomatik yardımına və İranda olan rus hərbi dəstələrindən birinin başçısı L. Biçeraxovun köməyinə ümid bəsləyirdi.
- ☐ Qafqaz cəbhəsindən qayıtmış rus sərgərlərinin və eləcə də XI Ordunun köməyinə arxalanırdı
- ☐ Kürdəmiri, Salyan, Hacıqabulu və Gəncəni işğal etməklə sabitliyə ümid bəsləyirdi
- ☐ Çar Rusiyasının Gürcüstandakı silahlı qüvvələrinin iki təlim görmüş alayını Bakıya gətirdi
- ☐ Tiflisdə saxlanılan, tərkibi əsasən ermənilərdən ibarət olan hərbi dəstənin kömək üçün Bakıya göndərilməsini rus hökumətindən tələb etdi

142 Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətində 1918-ci il 26 dekabrda yaradılmış hökumətin xarici siyasətində ilk addımı oldu:

- ☐ Ə.Topçubaşov Azərbaycan hökuməti adından Mudros barışığının
- ☐ Osmanlı dövləti ilə hərbi və iqtisadi əməkdaşlıq haqda müqavilələrin imzalanması
- ☒ Paris sülh konfransına göndəriləcək nümayəndə heyətinin tərkibini və statusunu müəyyən etmək
- ☐ müttəfiqlərin qoşunlarının Bakıya daxil olduğu zaman ilk danışıqların aparılması
- ☐ Azərbaycan hökumətinin teleqramla ABŞ prezideneti Vudro Vilsona müraciəti

143 Birinci dünya müharibəsi ərəfəsində Azərbaycan neftini ələ keçirmək uğrunda mübarizə aparan dövlətlər ?

- ☐ İngiltərə, Portuqaliya, İspaniya
- ☐ Rusiya, İsveç, Almaniya
- ☐ Amerika, Fransa, Rusiya
- ☒ İngiltərə, Fransa, Almaniya
- ☐ Hollandiya, İsveç, Norveç

144 XX əsrin əvvəllərində ipək emalı sənayesi Şimali Azərbaycanın hansı bölgələrində geniş yayılmışdı?

- ☐ Naxçıvan, Gəncə, Şəmkir, Ordubad
- ☐ Quba , Qusar , Mərkəzi Aran , Zaqatala
- ☐ Şamaxı, Bakı, Gəncə, Quba
- ☒ Naxçıvan, Şəki, Nuxa –Zaqatala , Qarabağ
- ☐ Gəncə, Qazax, Bakı , Quba

145 1905 – ci ildə hazırlanmış Qafqazda kəndli işinin nizama salınması haqqında Qeydlər də nəzərdə tutulurdu?

- ☐ torpaq vergisinin natura əvəzinə pulla əvəz edilməsi
- ☐ sahibkar kəndlilərin torpaqla birlikdə azad edilməsi
- ☐ kəndlərə 5 desyatin pay torpağı verilməsi
- ☒ sahibkar kəndlilərin torpaq pulu verməkdən azad edilməsi
- ☐ dövlət kəndlilərin bir yerdən başqa yerə keçməsinin qadağan edilməsi

146 Difaı partiyasının yaranmasını zəruri etmişdi:

- ☐ "Müdafiə" partiyasının bağlanması
- ☒ Qarabağda , Naxçıvanda və İrəvanda baş vermiş qırğınlar
- ☐ 17 oktyabr manifesti
- ☐ Azərbaycana muxtariyyət tələbi
- ☐ milli burjuaziya və ziyalıların tələbləri

147 1917 – ci ildə mitinqlərdə Yaşasın, Azərbaycan muxtariyyəti şüarı ilə çıxış etmişdi:

- ☒ "Federalistlərin türk partiyası"
- ☐ "Hümmət" təşkilatı
- ☐ "Difaı" partiyası
- ☐ "Müdafiə" təşkilatı
- ☐ "Ədalət" təşkilatı

148 Fəaliyyəti Azərbaycanın Qərb qəzalarını ,eləcə də Borçalı ərazisini əhatə edən partiya?

- ☐ Qeyrət

- ☒ Müdafiə
- ☐ Difai
- ☐ Musavat
- ☐ Hümmət

149 1916 – ci ildə formalaşmış partiya :

- ☐ Qeyrət
- ☐ Müdafiə
- ☐ Birlik
- ☐ İttihad
- ☒ Ədalət

150 Cənubi Qafqaz quberniyasında torpaqların məcburi sürətdə alınması haqqında qanuna görə sahibkar kəndlilər öz xüsusi mülkiyyətinə keçirə bilməzdi: 1. icarəyə verilən torpaqları 2. yalnız torpaq nizamnaməsində göstərilmiş torpağı 3. çəmən, otaq və meşə sahələrini 4. su arxlarını

- ☐ heç biri
- ☐ 1,2,3
- ☒ 1,3,4
- ☐ 2,3,4
- ☐ 1,2,4

151 Azərbaycanda XIX yüzilliyin 50-60-cı illəri üçün xarakterikdir:

- ☐ Sahibkar kəndlilərinə başqa sahibkarın yanına köçmək hüququnun verilməsi.
- ☐ Təhkimçilik hüququnun ləğv edilməsi, kapitalist münasibətlərinin inkişafı.
- ☒ Feodal sosial-iqtisadi münasibətlərinin süquta uğraması və kapitalist münasibətlərinin inkişafı.
- ☐ “Əkinçi” qəzetinin nəşrə başlaması, Milli teatrın əsasının qoyulması.
- ☐ Feodal zülmünə qarşı mübarizənin genişlənməsi və qaçaqçılıq hərəkatına çevrilməsi.

152 1870-ci il əsasnamə sində nəzərdə tutulurdu:

- ☐ Kəndlilərdən toplanacaq vergilərin miqdarı 1847-ci il “Əsasnamə”lərində nəzərdə tutulduğundan 2 dəfə çox idi.
- ☒ Kəndli öz məhsulunun 1/10 hissəsini malcəhət kimi torpaq sahibinə verməli idi.
- ☐ Məhsulun 2/3 hissəsinin malcəhət kimi torpaq sahibinə verməli idi.
- ☐ Quba qəzası və Gəncə quberniyasından başqa bütün Azərbaycanda biyarın tamamilə ləğvi.
- ☐ Quba qəzası və Zaqatala dairəsində kəndlilərin biyar mükəlləfiyyətlərinin ləğvi

153 Kənd təsərrüfatında muzzdlu əməyin tətbiqi:

- ☐ Kənddə əkin sahələri artırıldı, əmək alətlərinin təkmilləşdirilməsini genişləndirdi.
- ☐ Kənd təsərrüfatında feodal münasibətlərinin inkişafını göstərən əsas əlamətdir.
- ☒ Bu sahədə kapitalizmin inkişafının başlıca göstəricisidir.
- ☐ Bu sahədə bütün və pambıq əkinini sürətləndirdi, feodal münasibətlərini təkmilləşdirdi.
- ☐ Kənd təsərrüfatı ilə sənaye arasında olan əlaqələri möhkəmləndirdi.

154 Bakı quberniyasının tərkibinə daxil idi:

- ☐ Dərbənd, Salyan, Şamaxı və Lənkəran qəzaları.
- ☐ Quba, Salyan, Şamaxı və Dərbənd qəzaları.
- ☐ Bakı, Quba, Dərbənd, Şamaxı və Cavad qəzaları.
- ☐ Bakı, Lənkəran, Dərbənd və Salyan qəzaları.
- ☒ Bakı, Lənkəran, Quba və Şamaxı qəzaları.

155 XIX əsrin II yarısında Azərbaycanda kapitalist sənayesinin inkişafı

- ☐ Canişinlik sisteminin ləğv olunmasına şərait yaratdı.
- ☐ Neft istehsalının artmasına, ixrac olunan məhsul üzərinə qoyulan kömrük rüsumu azaldı.
- ☒ Kapitalist cəmiyyətinin sinifləri olan burjuaziya və fəhlə sinfinin təşəkkülünə şərait yaratdı.
- ☐ Bakı-Tiflis dəmiryolunun tikintisini tez başa çatdırmaq üçün fəhlələrin sayı artırıldı.
- ☐ İran və Türkiyədən Bakıya işləməyə gələn kəsbkarların işçi qüvvəsini daha da ucuzlaşdırdı

156 XIX yüzilliyin II yarısında Azərbaycanda müstəmləkə zülmünə qarşı, torpağın suverenliyi uğrunda mübarizə üçün çox vacib amillərdən biri idi:

- ☐ Qeyri-Azərbaycanlı fəhlələr arasında milli adət-ənənələrin geniş təbliği.
- ☐ Ağır sənaye sahələrində çalışan milli ixtisaslı fəhlələrin sayının çox olması.
- ☐ Kənd təsərrüfatında kapitalist müəssisələrinin şəbəkələrinin genişləndirilməsi.
- ☐ Çoxlu sayda qəzet və jurnalların çap olunub əhali arasında yayılması.
- ☒ Milli şüurun formalaşması.

157 Azərbaycanda kəndlinin bir feodalın yanından digərinin yanına getməsi hansı qanunla qeyri-şərtsiz oldu?

- ☐ 1865-ci il kənd cəmiyyətləri haqqında qanunla
- ☐ 1861-ci ildə Rusiyada təhkimçilik hüququnu ləğv edən qanunla
- ☒ 1870-ci il 14 may əsasnaməsi ilə
- ☐ 1847-ci il kəndli əsasnaməsi ilə
- ☐ 1912-1913-cü il qanunları ilə

158 XIX əsrin II yarısında Azərbaycanda kapitalist sənayesinin inkişafı:

- ☐ canişinlik sisteminin ləğv olunmasına şərait yaratdı
- ☐ neft istehsalının artmasına, ixrac olunan məhsul üzərinə qoyulan kömrük rüsumunu azaltmışdı
- ☐ İran və Türkiyədən Bakıya işləməyə gələn kəsbkarların işçi qüvvəsini daha da ucuzlaşdırdı
- ☐ Bakı-Tiflis dəmiryolunun tikintisinin tez başa çatdırmaq üçün fəhlələrin sayı artırıldı
- ☒ yeni kapitalist cəmiyyətinin sinifləri olan burjuaziya və fəhlə sinfinin təşəkkülünə şərait yaratdı

159 1846-1847-ci illər aqrar qanunları mülkiyyət hüquqlarının bərpasına istiqamətlənmişdi:

- ☐ Yerli əhalinin
- ☐ Kəndlilərin
- ☐ Elatların
- ☐ Mərdələrin
- ☒ Bəy və Ağaların

160 1852-ci ildə Şimali Azərbaycanda tətbiq edilən yeni vergi sistemində əsasən dövlət kəndliləri:

- ☐ Çöpbaşı ödəməli idilər
- ☐ "Həyat vergisi" ödəməli idilər
- ☒ Vergiləri xəzinəyə pulla ödəməli idilər
- ☐ Bütün vergi və mükəlləfiyyətlərdən azad idilər
- ☐ Vergiləri məhsulla ödəməli idilər

161 1846-cı il 6 dekabr reskriptinə görə:

- ☐ Hər bir kəndliyə 5 desyatin torpaq payı verildi
- ☐ Təhkimçiliyin ləğvi
- ☒ Bəy və ağaların torpaq üzərində xüsusi mülkiyyət hüququ təşkil edildi

- ☐ Dövlət kəndlilər vergilərdən azad edildi
- ☐ Sahibkar kəndlilər vergilərdən azad edildi

162 1847-ci ildə Kəndli əsasnamələri nə görə:

- ☐ Sahibkar kəndlilərinin bir yerdən digər yerə köçmək hüququ ləğv olundu
- ☒ Kəndlilər malcəhət ödəməli idilər
- ☐ Dövlət kəndlisi təbəqəsi ləğv olundu
- ☐ Bəylər kənd cəmiyyətlərindən uzaqlaşdırıldı
- ☐ Məhsulun 1/5-ni malcəhət kimi verirdilər

163 1838-ci il üsyanı zamanı kimlərin köməyi ilə Şəki üsyançılar tərəfindən tutuldu:

- ☐ Kürdlərin
- ☐ Dağlıların
- ☐ Osetinlərin
- ☒ Dağıstanlıların
- ☐ Gürcülərin

164 Bütün kənd camaatının ildə 2 gün hamılıqla təhkim olduğu bəy üçün işləməsi nəzərdə tutulurdu:

- ☒ 1847-ci il “Kəndli əsasnamələrinə” görə
- ☐ 1840-cı il inzibati islahatına görə
- ☐ 1852-ci ildə tətbiq edilmiş yeni vergi sisteminə görə
- ☐ 1870-ci il 14 may islahatına görə
- ☐ 1846-cı il dekabrın 6-da verilmiş fərmana görə

165 XIX əsrin əvvəllərində Azərbaycan Bəylərinin irsi mülkiyyətində olan torpaqlar adlanırdı:

- ☐ Xırda məlik
- ☐ Vəqf
- ☐ Soyurqal
- ☒ Mülk
- ☐ İqta

166 Zülfüqar xan Qaramanlının Şirvanın hakimi olduğu dövrdə Şirvanın vəziri olmuşdur:

- ☐ Məhəmməd Şəmsəddinli.
- ☐ Hacı Məhəmməd Riza Fədəvi.
- ☐ Çıraqlı Sultan Ustaclı.
- ☐ Heydər bəy Apisin.
- ☒ Məhəmməd Saleh bəy.

167 1724-cü il İstanbul müqaviləsinə görə Türkiyə:

- ☐ Türkiyə tutmuş olduğu torpaqları, Azərbaycanın Xəzərsahili torpaqlarını geri qaytarmağı öhdəsinə götürdü.
- ☐ Ermənistanın, Gürcüstanın Sərq hissəsi və Cənubi Azərbaycan Türkiyəyə verildi.
- ☐ Cənubi Qafqaz Kür çayı sərhəd olmaqla Rusiya ilə Osmanlı arasında bölündü.
- ☐ Mənkəriya, Quriya, Kartli, Meshi, Azərbaycanın Kürdən cənubda olan torpaqları Türkiyənin ixtiyarına keçdi.
- ☒ Ermənistan, Gürcüstan və Xəzərsahili istisna olmaqla, bütün Azərbaycan ərazisi Türkiyəyə verildi.

168 İrəvan, Gəncə, Tiflis, Şamaxı, Şirvan əyalətləri və Dağıstan Türkiyəyə verildi, Araz çayı iki dövlət arasında sərhəd olmalı idi. Bu şərtlərin hansı sülh müqaviləsinə aid olduğunu müəyyən edin:

- ☐ Nabur.
- ☐ İstanbul.

- ☐ Qəsri-Şirin.
- ☐ Bağdad.
- ☒ Kirmanşah.

169 Səfəvilər dövlətində qoşunun xərci ödənilirdi:

- ☒ bəylərbəylərin gəlirinin bir hissəsi ilə
- ☐ iri feodallardan toplanan vergilərin hesabına
- ☐ tiyul və icma torpaqlarından toplanan vergilərin hesabına
- ☐ əsasən müharibələr zamanı ələ keçirilmiş qənimətin hesabına
- ☐ divan və vəqf torpaqlarından alınan vergilər vasitəsilə

170 Səfəvilərin dövründə Çuxur-Səddə Naxçıvanda və digər yerlərdə iki il ərzində hərbi qulluqçulara donluq verilmədiyindən qacar və bayat tayfalarının üsyanı oldu:

- ☒ 1677-ci ildə
- ☐ 1653-cü ildə
- ☐ 1712-ci ildə
- ☐ 1696-cı ildə
- ☐ 1726-cı ildə

171 Rusiya 1723-cü il Peterburq müqaviləsi şərtlərinin təsdiq edilməsinə, Dərbənd, Bakı, Salyan, Lənkəran, Rəst, ənzəlinin diplomatik yolla Rusiyaya birləşdirilməsi faktını qəbul edilməsinə nail oldu:

- ☐ Gəncə müqaviləsilə
- ☐ Rast müqaviləsilə
- ☐ Mobir sazişinə əsasən
- ☐ Kirman şah müqaviləsilə
- ☒ İstanbul müqaviləsilə

172 Türkiyənin Ön Qafqazın daxili işlərinə qarışması üçün bəhanə oldu:

- ☒ Hacı Davudun Türkiyəyə müraciəti
- ☐ I Pyotrun Dərbəndə daxil olması
- ☐ Səfəvi elcisi İsmayıl bəyin Peterburqla müqavilə imzalaması
- ☐ Qazqumuxlu Surxay xanın kömək üçün Türkiyəyə getməsi
- ☐ II Təhmasibin Səfəvilər dövlətində hakimiyyət başına gəlməsi

173 Şah I Təhmasibin sarayında qulluq etmiş, onun yürüşlərinin iştirakçısı olmuş tarixçi:

- ☒ Həsən bəy Rumlu
- ☐ Fəzli İsfahani
- ☐ İsgəndər bəy Münşi
- ☐ Sadiq bəy Əfşar
- ☐ Əliqulu Xalxali

174 Şah I Abbasın Səfəvi sarayında divan katibi olmuş tarixçisi:

- ☐ Mövlana Rəcəbəli Vahid Təbrizi
- ☐ Həsən bəy Rumlu
- ☒ İsgəndər bəy Münşi
- ☐ Mirzə Abdulla Əfəndi
- ☐ Yusif Qarabaği

175 XX əsrin 60 - cı illərinə aid olanları müəyyən edin: 1) Təbii qaz kondensatı istehsal edən

Azərbaycan qaz emalı zavodu istifadəyə verildi 2) Əli-Bayramlı Dövlət rayon elektrik stansiyası istifadəyə verilmişdir. 3) Bakı şın zavodu istifadəyə verildi. 4) Yevlax - Bərdə - Ağdam dəmiryol xətləri işə salınmışdı 5) Bakı poladəritmə zavodu istifadəyə verildi 6) Azərbaycan Neft Sənayesi Nazirliyi ləğv edildi

- ☒ 1,2, 4
- ☐ 1,2,5;
- ☐ 2, 4, 6
- ☐ 1,3, 6
- ☐ 1, 3, 5

176 1960 - cı ilə aid olanı müəyyən edin:

- ☐ Bakı - Krasnovodsk bərə yolu istifadəyə verilmişdi.
- ☐ Yevlax - Bərdə - Ağdam dəmiryol xətləri işə salındı
- ☒ Bakı - Tblisi - Erevan qaz kəməri("Dostluq" kəməri) istifadəyə verildi
- ☐ Gəncə alüminium zavodu işə salındı
- ☐ Azərbaycan Neft Sənayesi Nazirliyi ləğv olundu.

177 1989-cu ilə aid olanları müəyyən edin. 1) DQMV - dəki idarə və müəssisələr Azərbaycan SSR - in tabeliyindən çıxarıldı 2) Dağlıq Qarabağda vəziyyəti normal hala salmaq üçün Xüsusi İdarəetmə Komitəsi ləğv edildi. 3) SSRİ Ali Sovetinin Rəyasət Heyəti DQMV və başqa rayonlarda fəvqəladə vəziyyət elan etdi. 4) Azərbaycan SSR Ali Soveti Ermənistanla sərhəd boyu fəvqəladə vəziyyət elan etdi

- ☒ 1,2
- ☐ 1,3
- ☐ 1,4
- ☐ 2, 3
- ☐ 2, 4

178 Məhkəmə quruculuğu, mülki cinayət və məhkəmə məəcəllələrinin qəbulunun Azərbaycan respublikasının öz ixtiyarına verilməsindən neçə il əvvəl sovet rejimi əleyhinə başlamış Gəncə üsyanına rəhbərlik etmək üçün general Cavad bəy Şıxlınskinin, Məhəmməd Mirzə Qacarın, Cahangir bəy Kazımbəyovun və başqalarının iştirakı ilə hərbi şura yaradıldı?

- ☐ 42 il
- ☐ 46 il
- ☐ 49 il
- ☐ 23 il
- ☒ 36 il

179 SSRİ Ali Sovetinin Rəyasət Heyəti Azərbaycan SSR-in DQMV-də Xüsusi idarəçilik formasının tətbiqi haqqında qərar qəbul etməsindən neçə il əvvəl Azərbaycan SSR tərkibində Naxçıvan Muxtar SSR yaradıldı?

- ☐ 69 il
- ☒ 65 il
- ☐ 59 il
- ☐ 63 il
- ☐ 61 il

180 Xronoloji ardıcılığı müəyyən edin: 1) DQMV-də Xüsusi İdarəetmə Komitəsi ləğv edildi 2) SSRİ Ali Sovetinin Rəyasət Heyəti Bakı şəhərində fəvqəladə vəziyyət tətbiq edilməsi haqqında fərman verdi. 3) Azərbaycan SSR Ali Sovetinin sessiyasının qərarı ilə ölkə Azərbaycan Respublikası adlandırıldı. 4)

Azərbaycan SSR-in suverenliyi haqqında Konstitusiya qanunu qəbul edildi.

- ☐ 4,2,1,3
- ☐ 1,2,3,4
- ☐ 2,1,4,3
- ☒ 4,1,2,3
- ☐ 2,4,3,1

181 Daha əvvəl baş vermişdir:

- ☐ Gəncədə alüminium zavodu istifadəyə verildi
- ☒ Mingəçevir su elektrik stansiyasının tikintisinə başlanmışdır.
- ☐ Daşkəsəndə filizsaflandırma kombinatı tikilib istifadəyə verilmişdi
- ☐ Dünyada ilk dəfə olaraq açıq dənizdə neft - mədən estakadaları quruldu
- ☐ Qaradağ sement zavodu tikilib istifadəyə verildi

182 Azərbaycan Respublikası DQMV - nin statusunu ləğv etməsindən neçə il əvvəl RSFSR və Azərbaycan SSR-nin arasında hərbi-iqtisadi ittifaq haqqında müqavilə bağlandı?

- ☐ 64 il
- ☐ 69 il
- ☐ 67 il
- ☐ 73 il
- ☒ 71 il

183 1941-ci ildə M.ə.Rəsulzadə ilə Almaniya hökuməti arasında danışıqlarda Azərbaycan tərəfinin mövqeyini əks etdirən 12 maddədən ibarət memorandumun şərtlərinə daxil idi:

- ☐ Alman qoşunlarının Bakıya girəcəyi zaman Azərbaycanlı milli ordusunun əsgərləri ehtiyata buraxılmalı idi.
- ☐ Azərbaycanlı əsirlərin kimyavi məhsul istehsal edən zavodlarda işlədilməməsi.
- ☐ Azərbaycanlı əsirlərin ancaq yeyinti və yüngül sənaye sahələrində işlədilməsi
- ☐ Onların maddi təminatı və müharibədən sonrakı həyatlarına zəmanət verilməsi
- ☒ Azərbaycanlıların yalnız Şərq cəbhəsində vuruşacağı

184 Xanlıqlar dövründə divan, şəriət və əsnaf məhkəmələri kimlərin mənafeyini müdafiə edirdi?

- ☐ azad və icmaçı kəndlilərin
- ☐ rəiyyət və rəncbərlərin
- ☒ xan və feodalların
- ☐ din xadimləri və sənətkarların
- ☐ maaf və elatların

185 Quba xanı Fətəli xanın Gurcu xanı II İrakli ilə ittifaqının əsasını xarici mudaxilələrdən qorunmaqla yanaşı daha hansı məqsədlər təşkil edirdi?

- ☐ cənub – qərb torpaqlarını işğal etmək
- ☒ Öz hakimiyyətini cənub xanlıqlarına yaymaq
- ☐ Azərbaycanın şimal ərazilərini əlində saxlamaq
- ☐ Vahid mərkəzləşmiş dövlət yaratmaq
- ☐ qonşu xanlıqlarla dostluq münasibətləri saxlamaq

186 Qubalı Fətəli xanla Şəkili Hüseyn xan arasında 1769-cü ildə bağlanmış müqaviləyə görə:

- ☒ Hüseyn xan Şamaxının işlərinə qarışmamağı, Fətəli xana hərbi qüvvə, lazım olduqda qoşun verməyi öhdəsinə götürdü.
- ☐ Fətəlixan Salyan və Dərbənd ərazisindən öz qoşununu çıxarmağı öhdəsinə götürdü.

- ☐ Quba və Şəki xanlıqları Şamaxı ərazisində iki hakimiyyətliliyi saxladılar
- ☐ Ağsu ərazisindən vergi toplamaq Şəki xanlığının ixtiyarına keçdi
- ☐ Şəki xanı Gürcü və Dağıstan feodallarından kömək almayacağını bildirdi

187 Qubalı Fətəli xanla Şəki xanı Hüseyn xan arasında müqavilə imzalanmasından neçə il sonra Ağa Məhəmməd Şah Qacar Şuşanı işğal etdi?

- ☐ 34
- ☐ 21
- ☐ 17
- ☐ 36
- ☒ 28

188 Şeyx Əli xanın dövründə hansı xanlıqlar Quba xanlığının asılılığından çıxdılar?

- ☐ Qaradağ, Şəki, Dərbənd
- ☐ Naxçıvan, Sərab, Şamaxı
- ☐ Qarabağ, Ərdəbil, Bakı
- ☒ Şəki, Bakı, Şamaxı
- ☐ Salyan, Meşkin, Ərdəbil

189 Bakı xanlığının Quba xanlığı üçün əsas əhəmiyyəti nədən ibarət idi ?

- ☐ cənub xanlıqlarını ələ keçirmək üçün mühüm hərəkət meydanı idi
- ☐ iqtisadi cəhətdən mühüm əhəmiyyət daşıması
- ☒ Qubanın iqtisadi əlaqələrinin inkişafına şərait yaratması
- ☐ öz təhlükəsizliyini təmin etmək
- ☐ Rusiya ilə hərbi siyasi vəziyyətini möhkəmləndirmək

190 İbrahimxəlil xanın Gürcüstanla münasibətləri hansı bənddə düzgün əks olunub?

- ☐ Gürcü çarı II İrəklil İbrahimxəlil xana qarşı digər xanlıqlarla sazişə girmişdi
- ☐ Qarabağ xanı Gürcüstana səfərlər təşkil edir , ərazinin işğalına çalışırdı
- ☒ İbrahimxəlil xan Qarabağı gürcü çarlarının hücumlarından qorumağa çalışırdı
- ☐ İbrahimxəlil xan gürcü çarları ilə dostluq edir, hətta bu çarlıqla müqavilə bağlamışdı
- ☐ Qarabağ və Gürcüstan arasında hərbi ittifaq mövcud idi

191 Urmiya xanı Fətəli xan əfşarın 1760 – cı ildə Qarabağa hücumunun nəticəsi?

- ☐ Fətəli xan Qarabağı işğal edərək onun bütün ərazisinə sahib olmuşdu
- ☐ Fətəli xan məğlub olmuş , qoşununu geri çəkmişdi
- ☐ Pənahəli xan qalib gələrək Urmiya xanlığı ilə sulh imzalamışdı
- ☐ Pənahəli xan Urmiya xanlığına qarşı Şəki xanı ilə müqavilə bağladı
- ☒ Pənahəli xan oğlu İbrahimxəlil xanı girov göndərərək Şuşanı mühasirədən azad etmişdi

192 1775- ci ildə Quba xanı Fətəli xanın Rusiya tabeliyinə keçməsi ilə bağlı təklifi niyə rədd edildi?

- ☐ Rusiyada daxili vəziyyət sabit deyildi
- ☐ Rusiya yalnız Qubanı deyil, Cənubi Qafqazı tamamilə ələ keçirməyə çalışırdı
- ☒ Rusiya Türkiyə ilə bağladığı Kiçik Qaynarça sülhünü pozmaq istəmirdi
- ☐ Rusiya bu dövrdə Cənubi Dağıstanın işğalı ilə məşğul idi
- ☐ Rusiyanın Avropada başı bərk qarışmışdı

193 Xanlıqlar dövründə hansı məhkəmə idarələri mövcud olmuşdur ?

- ☐ əyalət və kənd məhkəmələri

- ☐ qazi və əsnaf məhkəmələri
- ☒ divan, şəriət və əsnaf məhkəmələri
- ☐ şəhər və divan məhkəmələri
- ☐ silki məhkəmələr

194 Quba xanı Fətəli xan öz sərhədlərini möhkəmləndirmək məqsədilə:

- ☐ Qonşularla dostluq münasibətlərini inkişaf etdirdi
- ☐ Gürcüstanla hərbi saziş bağladı
- ☐ Osmanlı dövlətinin Rusiya qarşı ittifaq təklifini qəbul etdi
- ☐ Rusiyanın təbəliyinə keçdi
- ☒ Cəngavər şahsevənlərin bir hissəsini xanlıq ərazisinə köçürtdü

195 Quba xanlığı İrana və Osmanlı Türkiyəsinə qarşı birgə mübarizə aparmaq üçün hansı ölkə ilə ittifaqa girdi?

- ☐ Xoy xanlığı ilə
- ☐ Bakı xanlığı ilə
- ☒ Gürcüstan çarlığı ilə
- ☐ Naxçıvan xanlığı ilə
- ☐ Qarabağ xanlığı ilə

196 Quba xanı Fətəli xan Salyanı Qubaya birləşdirdikdən sonra gələcəkdə dayaq yaratmaq məqsədilə hansı tədbir gördü?

- ☐ Ərazidə inzibati islahat keçirdi
- ☒ cənub xanlıqlarından əhali köçürməklə xanlığın əhalisini artırdı
- ☐ Salyana əlavə qoşun göndərdi
- ☐ İbrahim xanı Salyana hakim təyin edərək, onun Qubaya birləşməsinə təmin etdi
- ☐ Vergilərin sayını azaldaraq əhalinin rəğbətini qazanmağa çalışdı

197 Hacı Çələbənin Kartli və Kaxetiya çarlarına qarşı mübarizəsində hansı xanlıq və sultanlıqlar ona kömək etmişdi ?

- ☐ İrəvan, Naxçıvan , Qaradağ, Gəncə, Qazax
- ☐ Qaradağ , Borçalı, Qazax , Qarabağ, Gəncə
- ☒ Qazax , Şəmşəddil, Borçalı, İrəvan, Gəncə
- ☐ Naxçıvan, Borçalı , Qazax, Urmiya, Qarabağ

198 Pənahəli xan hansı Azərbaycan xanlıqlarını ələ keçirməyə çalışırdı ?

- ☐ Şamaxı, Naxçıvan , Şəki , Xoy
- ☐ Şəki , Naxçıvan, Quba , Şamaxı
- ☐ Naxçıvan , Ərdəbil, Sərab, Quba
- ☒ Gəncə, İrəvan, Naxçıvan, Ərdəbil
- ☐ Urmiya , Quba , Şəki, İrəvan

199 Hansı xanlıqların əhalisi Quba xanı Fətəli xanın himayəsinə sığınmaq istəyirdilər?

- ☐ Qarabağ, Sərab, Urmiya
- ☐ Ərdəbil, Meşkin, Qaradağ
- ☐ Bakı, Dərbənd, Şəki
- ☒ Təbriz, Ərdəbil, Gəncə
- ☐ Naxçıvan, Xoy, Qaradağ

200 Verilmiş cavabların hansı qubalı Fətəli xanın Dərbəndi işğal siyasətini düzgün əks etdirir?

- ☐ Şəhər sənətkarları , kiçik feodal əyanlar və tacirlər onu müdafiə edirdi
- ☐ Quba xanı şəhəri ələ keçirmək üçün digər azərbaycan xanları ilə ittifaqa girdi
- ☒ Dağıstan feodalları ilə saziş bağladı
- ☐ Dərbənd hakiminin qızı ilə evləndi
- ☐ Yerli əhalinin müqavimətinə rast gəldi

201 Hacı Çələbinin Azərbaycana vahid xanlıq şəklində birləşdirə bilməməsinin əsas səbəbi:

- ☐ qonsu çarlıqların Azərbaycan ərazisinə intensiv müdaxiləsi
- ☒ ölkədə siyasi birləşmə üçün iqtisadi əsasın olmaması
- ☐ xanlığın qoşununun yetərli sayda olmaması
- ☐ Şəki xanının şəxsi nüfuzunun aşağı olması
- ☐ bəzi güclü xanlıqların bu prosesə mane olması

202 Quba xanı Fətəli xanın cənub xanlıqlarında möhkəmlənə bilməməsinin əsas səbəbləri:

- ☐ Cənub xanlıqlarının güclü müdafiə olunması
- ☐ Şimal – şərq Azərbaycanında vəziyyətin qeyri – sabit olması
- ☐ Qarabağ xanlığının Quba üzərinə yürüşü
- ☐ Dağıstan feodallarının birləşmiş quvvələrinin Dərbəndi ələ keçirməsi
- ☒ Dağıstan feodallarının arxadan onu hədələməsi və Rusiyanın narazılığı

203 Kutı hökmdarı Enridavazir: 1) Şərəfinə Nippur şəhərində mixi yazılı abidə qoyulur 2) Ummamanda ordusuna rəhbərlik edir 3) İkiçayarasında kutilərin hakimiyyətini bərqərar edir 4) Akkad dövlətinə tez-tez yürüşlər edir 5) Şərəfinə Umma şəhərində yazı tərtib olunur

- ☐ 2;3
- ☒ 1;2
- ☐ 1;3
- ☐ 3;5
- ☐ 2;4

204 Assur hökmdarı III Salmanasar e.ə.856-cı ildə Mannanın Zamua Vilayətinə soxulduqdan sonra hansı əraziləri özünə tabe etdi? 1) Gilzan 2) Messi 3) Buştı 4) Qızılbunda 5) Arzizu

- ☐ 1; 2; 3; 4; 5
- ☒ 1; 2; 3
- ☐ 1; 3; 4
- ☐ 1; 2; 3
- ☐ 2; 5

205 Azaya qarşı sui-qəsdə iştirak edən Manna canişinləri: 1) Uışdiş vilayətinin hakimi Baqdatti 2) Zikirtu vilayətinin hakimi Metatti 3) Andi vilayətinin hakimi Şarukin 4) Buştı vilayətinin hakimi Asay 5) Gilzan vilayətinin hakimi Upu

- ☐ 1;3
- ☒ 1;2
- ☐ 2;3
- ☐ 3;4;5
- ☐ 2;4;5

206 e.ə.713-cü ildə II Sarqonun Mannaya yürüşü zamanı 1) Karalla vilayəti üsyan qaldırmışdı 2) Ullusundan xərac almışdı 3) Midiya torpaqlarına daxil olmuşdu 4) Uauş dağında Manna

müxalifətçilərini məğlubiyyətə uğratmışdı 5) Zikirtu və onun paytaxtı Pardu yandırılmışdı

- ☐ 2;3
☒ 1;2;3
☐ 1;4;5
☐ 4;5
☐ 1;2;3;4;5

207 II Sarqon e.ə.616-cı ildə Mannaya yürüşü zamanı aşağıdakı şəhərləri tutaraq yandırdı: 1) İzibia 2) Armed 3) İzirta 4) Lubluini 5) Uihika 6) İrkuini

- ☐ 1;2;3;4;5
☐ 1;2;3
☒ 1;2
☐ 2;3;4
☐ 2;3

208 Düzgün olmayan variantı seçin E.ə.714-cü ildə II Sarqonun Mannaya yürüşünün məqsədi:

- ☒ Mannaya qarşı çıxan Andia və Zikirtu canişinlərini cəzalandırmaq idi
☐ Urartu təcavüzündən və təsirindən Mannanı tamamilə azad etmək idi
☐ Assuriyanın mövqeyini Mannada möhkəmlətmək idi
☐ Mannada mərkəzdən ayrılma hallarına son qoymaq idi
☐ Xəracın vaxtlı-vaxtında Assuriya xəzinəsinə göndərilməsini təmin etmək idi

209 Doğru olmayan variantı qeyd edin: E.ə.714-cü ildə II Sarqonun Mannaya yürüşü zamanı keçdiyi Manna vilayəti:

- ☒ Karalla
☐ Surikaş
☐ Messi
☐ Zikirtu
☐ Andia

210 . Antik müəlliflərin məlumatlarına uyğun olaraq udin və ud tayfaları məskun idilər: 1) Albaniyanın şimal-şərqində Xəzər dənizi sahilində 2) həm Atropatena, həm Albaniya ərazisində 3) Albaniyanın şimal-qərbində 4) Göyçə gölü hövzəsində, Uduri-Etiuni ərazisində 5) Albaniyanın Arsax vilayətində

- ☐ 5;4
☒ 1;2;3
☐ 1;3;5
☐ 2;3;4
☐ 2;4;5

211 Xırda hökmdarları mərkəzi Lullubum dövlətinə tabe etdi və Qaynaqlarda Lullubi ölkəsinin padşahı padşahı adını aldı

- ☐ Laharab
☒ İmmaşqun
☐ Annubani
☐ Satuni

212 Annubanın Daş sütunu nda adı çəkilən ilahələr:

- ☐ İnanna (məhsuldarlıq ilahəsi), Anahit (su ilahəsi), Lama (torpaq və təbiət ilahəsi), İştər (məhəbbət ilahəsi), Anum (Səma allahı), Şamaş (Günəş allahı)
- ☒ Anum (Səma allahı), İştər (Bərəkət və məhəbbət ilahəsi), Sin (Ay ilahəsi), Şamaş (Günəş allahı)
- ☐ İnanna (məhsuldarlıq ilahəsi), İştər (məhəbbət ilahəsi), Sin (Ay ilahəsi), Şamaş (Günəş allahı)
- ☐ Anahit (su ilahəsi), İnanna (məhsuldarlıq ilahəsi), İştər (məhəbbət ilahəsi), Sin (Ay ilahəsi), Anum (Səma allahı),
- ☐ Lama (torpaq və təbiət ilahəsi), Anahit (su ilahəsi), İnanna (məhsuldarlıq ilahəsi), İştər (məhəbbət ilahəsi), Sin (Ay ilahəsi), Anum (Səma allahı)

213 Annubaninin öz siyasi nailiyyətlərini həkk etdirdiyi daş piltə-sütun aşkar edilib:

- ☐ Müasir Zivyə yaxınlığında Saqqız şəhəri yaxınlığında Qaplantu təpəsi adlanan yerdə
- ☒ Diyala çayının orta axarında Kirmanşaha gedən yol üstündə, Zohab şəhəri yaxınlığında Sirapul adlanan yerdə.
- ☐ Diyala çayının (cənubda) yuxarı axarında müasir Zəncan yaxınlığında
- ☐ Qaraca dağ vilayətinin Varzakan dağlıq rayon mərkəzinin yaxınlığında

214 Assur hökmdarı I Tiqlatpalasar qədim Azərbaycanın hansı vilayətlərini işğal etmişdir: 1) Andiabe 2) Şinibirni 3) Kurti 4) Sanqibutu 5) Puluadi

- ☐ 1; 4; 5
- ☒ 1; 2
- ☐ 4; 5
- ☐ 1; 5
- ☐ 2; 3

215 Qədim Azərbaycanın Andiya vilayəti yerləşirdi:

- ☐ İndiki Daşti Batvani. Aşağı Zab çayı üzərində
- ☒ Urmiya gölündən şərqdə, Xəzər dənizinə yaxın
- ☐ Urmiya gölündən cənub-qərbdə, Diyala çayının yuxarı axarına doğru
- ☐ Urmiya gölündən xeyli cənubda, Sinabir dağı ətrafında
- ☐ Urmiya gölünün cənubunda

216 Kutı hökmdarı Tirikanın iqamətgahı yerləşirdi:

- ☐ Şubaruda
- ☒ Dubrum şəhərində
- ☐ Ur şəhərində
- ☐ Urukda
- ☐ Şuşarra (indiki Şemşara) vilayətində

217 Kutı hökmdarı Tirikana qarşı usyan qaldıran qüvvələr 1) Uruk əhalisi 2) Dubrum əhalisi 3) Utuhenqal 4) Sium 5) Aşşarlaq

- ☐ 3;4;5
- ☒ 1;3
- ☐ 1;2
- ☐ 2;5
- ☐ 1;4

218 Ummamanda və Kutı hərbi dəstələrinin başında dayanan Küti hökmdarı:

- ☐ Sarlaq
- ☒ Enridavazir
- ☐ Elulumeş
- ☐ İmta

☐ İnqəşaus

219 Şumer şəhərlərində şəərəfinə yazılar tərtib olunan Kuti hökmdarları: 1) Laharab 2) Yarlaqanda 3) Sium 4) Assara 5) İmta

- ☐ 1; 5
☒ 1; 2; 3
☐ 3; 4; 5
☐ 2; 5
☐ 3; 4; 5

220 Urartu hökmdarı II Sarduri e.ə. 747-ci ildə 1) Urmiya gölünün şimalından keçərək indiki Qaradağ ərazisinə soxuldu 2) Puluadi ölkəsini tutdu 3) Hökmdar Kadiavı məğlub etdi 4) Gilzan vilayətini ələ keçirdi 5) Qızılıbunda ölkəsini tutdu 6) Zamanın Nikdiara şəhərini ələ keçirdi

- ☐ 1; 4; 3
☒ 1; 2; 3
☐ 1; 6; 3
☐ 2; 4; 5
☐ 6; 3

221 Urartu hökmdarı II Sarduri e.ə. 745-ci il Mannaya yürüşlərinin təsvir edildiyi yazılı daş abidə:

- ☐ Sərab-Miyanə rayonu ərazisində aşkar edilmişdir
☒ Cənubi Azərbaycanın Qaraca Dağ vilayətinin Varzakan dağlıq rayonu ərazisində aşkar edilmişdir
☐ Mianduabın şimal-şərqində Taştəpə adlanan yerdə aşkar edilmişdir
☐ Müasir Ziviyə ərazisində aşkar edilmişdir
☐ Saqqız şəhəri yaxınlığındakı Qaplantu təpəsində aşkar edilmişdir

222 III Tiqlatpalasar Mazamua vilayətini tutduqdan sonra apardığı köçürmə siyasəti nəticəsində:

- ☐ samiləri, kassiləri, elamları, naqabiləri, sanqilləri, buştuları, budiləri başqa ərazidə məskunlaşdırdı.
☒ kutiləri, sanqibutləri, budiləri, naqabiləri, sanqilləri başqa ərazidə məskunlaşdırdı
☐ kutiləri, sovdələri, buştuları, budiləri, naqabiləri, sanqilləri başqa ərazidə məskunlaşdırdı
☐ lulluları, kutiləri, turukkiləri, mülkləri, buştuları, budiləri başqa ərazidə məskunlaşdırdı
☐ naqabiləri, sanqilləri, lulluları, kutiləri, turukkiləri, buştuları başqa ərazidə məskunlaşdırdı

223 Azərbaycanda son Tunc və ilk Dəmir dövrünə aid olan mədəniyyəti müəyyən edin: 1. Kür-Araz 2. Mustye 3. Xocalı-Gədəbəy 4. Quruçay 5. Talış-Muğan

- ☒ 3,5
☐ 1,5
☐ 1,3
☐ 2,5
☐ 1,4

224 Orta tunc dövründə cəmiyyətin həyatında baş vermiş dəyişikliklər? 1) əhalinin oturaq həyata keçməsi. 2) Siklopik qalaların inşa edilməsinə başlanılması. 3) İkinci ictimai əmək bölgüsünün baş verməsi 4) İlk şəhər mədəniyyətinin təşəkkülü 5) Ayaqla hərəkətə gətirilən dulus çarxı ixtira olunması

- ☒ 3,4
☐ 1,3
☐ 2,4
☐ 2,5

☐ 1.4

225 Cavad xanlığı neçənci ildə Quba xanlığı tərəfindən təşkil olunan Şimal – şərq Azərbaycan ərazisinə daxil edildi?

- ☒ 1768
☐ 1769
☐ 1756
☐ 1785
☐ 1767

226 1762 - ci ildə Şəki xanlığının sarayı kim tərəfindən tikilmişdir?

- ☐ Məhəmməd Hüseyn
☐ Hacı Məhəmməd Zare
☐ Mir İbad Qəzvini
☐ Məhəmməd Mömin
☒ Hacı Zeynalabdin Şirazi

227 Lənkəran qalasının ruslar tərəfindən alınmasından sonra ingilis məsləhətçiləri:

- ☐ İran şahına bir müttəfiq kimi ingilis ordusunsun köməyindən istifadə etməyi məsləhət gördülər.
☐ İran şahına 1814-cü ildə İngiltərə hökumətilə müqavilə imzalamağı məsləhət gördülər.
☐ İran qoşunlarının əsas hissəsini Abbas Mirzənin rəhbərliyi ilə Aslandüz ərazisinə göndərməyə təhrik etdilər.
☐ İmzalanmış Gülüstən müqaviləsini tanımamağa çalışırdılar.
☒ Rus qoşunlarının İranın içərilərinə doğru irəliləməsindən qorxuya düşərək şahı.sülh bağlamağa təhrik etdilər.

228 Çar Georgi ilə Gəncə xanı Cavad xan arasında ixtilaf düşdü:

- ☐ Dağıstandan Gəncəyə gələn köməyi xanlığın ərazisinə buraxmadığı üçün.
☐ Sisianovun Cavad xan göndərdiyi notaya görə.
☐ Cavad xanın Sisianovun məktubuna sərt cavab verdiyinə görə.
☐ İran şahzadəsi Abbas Mirzənin Gəncə xanlığına kömək göstərdiyi üçün
☒ Gürcüstan Rusiya dövlətinin himayəsinə keçərkən Şəmsəddilə görə.

229 İkinci Rus-İran müharibəsində Gəncə yaxınlığında İran qoşunlarının məğlubiyyəti:

- ☐ Mir Həsən xanın Lənkəran xanlığında üsyan qaldırmasına imkan verdi.
☒ Azərbaycan torpaqlarının bəzi yerlərini ələ keçirmiş qaçqın xanların da müqəddəratını həll etdi.
☐ Gəncənin işğalı başa çatdırıldı.
☐ Pərakədə vəziyyətdə olan rus ordusunun Şuşa qalasında toplanmasına səbəb oldu.
☐ Şamaxıdakı rus qoşunlarının Lənkəran üzərinə hücum etməsinə imkan yaratdı.

230 Türkmənçay müqaviləsinin şərtlərinə aid olmayanı göstərin.

- ☒ Rusiya qoşunları Azərbaycanın cənub torpaqlarından çıxarıldı. İrandan Qafqaza gediş-gəliş qadağan edildi.
☐ Xəzər dənizində yalnız rus donanmasının saxlanması
☐ İrəvan və Naxçıvan xanlıqları Rusiyanın tərkibinə qatıldı.
☐ İran Rusiyaya 20 milyon manat təminat verməli idi.
☐ Rusiyanın qoşunları Azərbaycanın cənub torpaqlarından çıxarılmalı idi.

231 Gəncə xanı Cavad xanın dövründə:

- ☐ II İraklı və Burnaşev Gəncəyə hücum etdilər
☐ Rus generalı Qulyakov öldürüldü
☐ Abbas Mirzə danışıqlar üçün Gəncə xanlığına elçilik göndərdi

- ☐ Qarabağ xanı Pənahəli xanla qohum oldu
- ☒ Qazax, Şəmkir, Şəmsəddil və başqa yerlə Gəncə xanlığına daxil edildi

232 İkinci Rusiya-İran müharibəsində Gəncə yaxınlığında İran qoşunlarının məğlubiyyəti

- ☐ Mir Həsən xanın Lənkəran yaxınlığında üsyan qaldırmasına imkan verdi
- ☒ Azərbaycan torpaqlarının bəzi yerlərini ələ keçirmiş qaçqın xanların da müqəddəratını həll etdi
- ☐ Gəncənin işğalı başa çatdırıldı
- ☐ pərakəndə vəziyyətdə olan rus ordusunun Şuşa qalasında toplanmasına səbəb oldu
- ☐ Şamaxıdakı rus qoşunlarının Lənkəran üzərinə hücum etməsinə imkan yaratdı

233 İbrahimxəlil xan öz təsirini hansı xanlıqlar üzərində saxlayırdı ?

- ☐ Qarabağ, Naxçıvan , Xoy, Ərdəbil
- ☐ Marağa, Qaradağ, Xoy , Quba
- ☒ Qaradağ, Ərdəbil, Naxçıvan, Gəncə
- ☐ Şirvan , Şəki , Təbriz, İrəvan

234 İbrahimxəlil xanın Gürcüstanla münasibətləri hansı bənddə düzgün əks olunub?

- ☐ Gürcü çarı II İrakli İbrahimxəlil xana qarşı digər xanlıqlarla sazişə girmişdi
- ☐ Qarabağ xanı Gürcüstana səfərlər təşkil edir , ərazinin işğalına çalışırdı
- ☐ İbrahimxəlil xan Qarabağı gürcü çarlarının hücumlarından qorumağa çalışırdı
- ☒ İbrahimxəlil xan gürcü çarları ilə dostluq edir, hətta bu çarlıqla müqavilə bağlamışdı
- ☐ Qarabağ və Gürcüstan arasında hərbi ittifaq mövcud idi

235 Bakı xanlığının Quba xanlığı üçün əsas əhəmiyyəti nədən ibarət idi ?

- ☐ cənub xanlıqlarını ələ keçirmək üçün mühüm hərəkət meydanı idi
- ☐ Strateji cəhətdən mühüm əhəmiyyət daşıması
- ☒ Qubanın iqtisadi əlaqələrinin inkişafına şərait yaratması
- ☐ öz təhlükəsizliyini təmin etmək
- ☐ hərbi siyasi vəziyyətini möhkəmləndirmək

236 Hansı xanlıqların əhalisi Quba xanı Fətəli xanın himayəsinə sığınmaq istəyirdilər?

- ☐ Qarabağ, Sərab, Urmiya
- ☐ Ərdəbil, Meşkin, Qaradağ
- ☐ Bakı, Dərbənd, Şəki
- ☒ Təbriz, Ərdəbil, Gəncə
- ☐ Naxçıvan, Xoy, Qaradağ

237 Quba xanı Fətəli xanın Qarabağa hücumu neçənci ildə həyata keçirilmişdi?

- ☐ 1772 - 1774
- ☒ 1780 - 1781
- ☐ 1783 - 1784
- ☐ 1774 - 1775
- ☐ 1784 - 1785

238 Quba xanlığı İrana və Osmanlı Türkiyəsinə qarşı birgə mübarizə aparmaq üçün hansı ölkə ilə ittifaqa girdi?

- ☐ Xoy xanlığı ilə
- ☐ Bakı xanlığı ilə
- ☒ Gürcüstan çarlığı ilə

- ☐ Naxçıvan xanlığı ilə
- ☐ Qarabağ xanlığı ilə

239 Şeyx Əli xanın dövründə hansı xanlıqlar Quba xanlığının asılılığından çıxdılar?

- ☐ Qaradağ, Şəki, Dərbənd
- ☐ Naxçıvan, Sərab, Şamaxı
- ☐ Qarabağ, Ərdəbil, Bakı
- ☒ Şəki, Bakı, Şamaxı
- ☐ Salyan, Meşkin, Ərdəbil

240 Hansı xanlığın Quba xanlığına birləşdirilməsi ilə Şimal Şərqi Azərbaycan torpaqlarının birləşdirilməsi tamamlandı?

- ☐ Bakı xanlığı
- ☐ Cavad xanlığı
- ☐ Talış xanlığı
- ☒ Şəki xanlığı
- ☐ Dərbənd xanlığı

241 XVIII əsrin II yarısında tiyul torpaqlarının məzmununda hansı dəyişiklik baş vermişdi?

- ☐ irsi bəylərin tam mülkünə çevrildi
- ☐ dini idarələrin ixtiyarına keçmişdi
- ☐ yalnız dövlətin ixtiyarında idi
- ☒ qeyri-rəsmi olaraq nəsil-dən-nəsilə keçirdi
- ☐ xan və onun ailə üzvlərinə mənsub idi

242 Qubalı Fətəli xan İrana və Osmanlı Türkiyəsinə qarşı mübarizə aparmaq üçün ittifaqa girmişdi?

- ☐ Gəncə xanlığı ilə
- ☐ Rusiya dövləti ilə
- ☒ Gürcüstan çarlığı ilə
- ☐ Qarabağ xanlığı ilə
- ☐ Dağıstan hakimləri ilə

243 XVII əsr Azərbaycan incəsənəti hansı məktəbin təsiri ilə daha da inkişaf etdi?

- ☐ İsfahan incəsənət məktəbinin
- ☐ Naxçıvan memarlıq məktəbinin
- ☐ Gəncə incəsənət məktəbinin
- ☒ Təbriz rəssamlıq məktəbinin
- ☐ Qəzvin miniatur məktəbinin

244 Quba xanı Fətəli xan 1769 – cu ildə lazım olduqda ona qoşun verməyi qəbul edən müqaviləni hansı xanlıqla bağlamışdı ?

- ☐ Ərdəbil
- ☐ Qarabag
- ☐ Naxçıvan
- ☐ Lənkəran
- ☒ Şamaxı

245 Hacı Çələbinin Şəkinin ərazisini genişləndirərək ərəş və Qəbələ mahallarını da özünə tabe etməsi haqqında ətraflı məlumat verirdi :

- ☐ Molla Pənah Vəqif
- ☐ M.F. Axundov
- ☐ F.Köçərli
- ☒ A. Bakıxanov
- ☐ Hacı Zeynalabdin Şirvani

246 1755 – ci ildə Hacı Çələbi Şirvana hücumu zamanı hansı xanlıqların birləşmiş qüvvələrinə məğlub oldu ?

- ☐ Quba və Qarabağ
- ☒ Şamaxı və Quba
- ☐ Qarabağ və Gəncə
- ☐ Şamaxı və Ərdəbil
- ☐ Gəncə və Şamaxı

247 1724 – cü ildən Osmanlı Türkiyəsi tərəfindən zəbt edilən Qarabağ bəylərbəyliyiinin mərkəzi hansı şəhər idi ?

- ☐ Qafan
- ☐ Şuşa
- ☒ Gəncə
- ☐ İrəvan
- ☐ Zəngəzur

248 Quba və Şəki xanlığının birləşmiş qüvvələri neçənci ildə Şirvan ərazisinə hücumu keçdilər ?

- ☐ 1760
- ☐ 1766
- ☒ 1767
- ☐ 1769
- ☐ 1762

249 İbrahimxəlil xanın Xoy səfəri neçənci ildə həyata keçirilmişdi?

- ☐ 1788
- ☒ 1789
- ☐ 1790
- ☐ 1792
- ☐ 1785

250 Quba xanı Fətəli xanın müqavilə ilə müvəqqəti olaraq himayəsinə götürdüyü xanlıq necə adlanırdı?

- ☐ Ərdəbil
- ☐ Şəki
- ☒ Şamaxı
- ☐ Dərbənd
- ☐ Salyan

251 1787 – ci ildə Quba xanlığı tərəfindən Peterburqa göndərilən elçi heyətinə kim rəhbərlik edirdi?

- ☐ Sadiq bəy Əfşar
- ☐ Şeyx Əli Şirazi
- ☐ Mirzə bəy Cavanşir
- ☒ Mirzə Sadiq Məmmədov

☐ Fərhad xan Qaramanlı

252 Quba xanı Fətəli xan gürcü çarı II İrakli ilə birlikdə neçənci ildə Gəncəyə hücüm etdi?

- ☐ 1789
- ☐ 1787
- ☐ 1780
- ☒ 1788
- ☐ 1792

253 Qubalı Fətəli xanın 1784 – cü ildə Qarabağ və Cənubi Azərbaycan xanlıqlarına yürüşü zamanı ona dəstək verən xanlıq:

- ☐ Şəki xanı
- ☐ Bakı xanı
- ☒ Cavad xanı
- ☐ Şamaxı xanı
- ☐ Dərbənd xanı

254 624 – cü ildə Dvini keçən Bizans ordusu:

- ☐ Sakaşeni, sonra isə Girdimanı və Çolanı tutdu.
- ☒ Naxçıvanı, sonra isə Gəncəni tutdu.
- ☐ Dərbəndi, Qəbələni işğal edib, Bərdəyə yaxınlaşdı.
- ☐ Utini, Sakasyeni və Beyləqanı tutdu.
- ☐ Paytakaranı, sonra isə Şəkini tutdu.

255 Bizansla İran arasında 629-cu ildə bağlanmış sülh müqaviləsinə əsasən:

- ☐ İşğal olunmuş Naxçıvan və Gəncə bütövlükdə Bizansın ixtiyarında qalır.
- ☐ İberiya bütövlükdə, Albaniyanın isə şərq hissəsi Bizansa, qərbi isə Sasanilərə qalır.
- ☐ Pont çayı sərhəd olmaqla Cənubi Qafqaz Bizansla İran arasında bölüşdürülür.
- ☒ Albaniya Sasanilərin hakimiyyəti altında qaldı
- ☐ II Xosrov işğal etdiyi İberiya ərazisindən imtina edir.

256 ərəb ağalığı dövründə Albaniya və Atropatenanın vahid dövlət tərkibində olmasının nə kimi əhəmiyyəti olmuşdur?

- ☐ Vahid dövlətin yaranması ilə nəticələndi.
- ☐ Feodal münasibətlərinin meydana gəlib, inkişaf etməsinə şərait yaratdı.
- ☐ Ölkənin şimalında Dərbənd Səddi çəkildi, xəzərlərin hücumlarının qarşısı alındı.
- ☒ Ölkənin şimal və cənub əyalətlərinin iqtisadi və mədəni cəhətdən daha da yaxınlaşması üçün şərait yarandı.
- ☐ Natural təsərrüfatın mövqeyi zəiflədi, Zərdüşt din xadimləri vergidən azad oldular.

257 əsarətə alınmış xalqların təzyiqi və ərəb cəmiyyəti daxilində mübarizənin kəskinləşməsi nəticəsində:

- ☐ Vəqf və iqta torpaq mülkiyyət formalarının sahəsi genişləndirilmiş oldu.
- ☐ 725-ci ildə Azərbaycanda əhali, mal-qara və torpaqlar siyahıya alındı.
- ☐ 752-ci ildə Şəmkirdə Ərəb ağalığına qarşı üsyan baş verdi.
- ☐ Xürrəmilər hərəkatı baş verdi və Ərəb xilafətinin siyasi dayaqlarını sarsıtdı.
- ☒ Əməvilər sülaləsinin hakimiyyətinə son qoyuldu, Abbasilər sülaləsi hakimiyyət başına gəldi.

258 Xidmətə görə iqta hansı torpaqlardan verilirdi:

- ☐ Sahibi ölüb boş qalmış və icma torpaqlarından.

- ☐ Vəqf torpaqlarından, bəzən də icma torpaqlarından.
- ☐ Əsasən müharibələr zamanı ələ keçirilmiş torpaqlardan.
- ☐ Boş qalmış bayrat, icma və sahibi ölmüş, vərəsəlik hüququ olmayan torpaqlardan.
- ☒ Divan torpağından, bəzi hallarda hərbiçilərə vəqf torpağından.

259 Əli ibn Əbu Talib vergilərin toplanmasına dair ədalətli göstəriş verib əsas diqqəti yönəltmişdi:

- ☐ Suvarılan əkin sahələrdən ödənilən vergilərin miqdarına.
- ☐ Toplanan vergilərin miqdar sasanilərdə olduğundan az olmalı və naiblər tərəfindən toplanılmasına.
- ☒ Xəracı yığmağa deyil torpağı səmərəli şəkildə əkib-becərməyə.
- ☐ Toplanan xəracın məhsulla deyil, pulla ödənilməsinə.
- ☐ Vergilərin ümumi torpaq sahəsinə görə deyil, toplanan məhsuldan alınmasına.

260 Əməvilər sülaləsinin hakimiyyəti dövründə Azərbaycanın cənub sərhəddi hansı şəhərdə qurtarırdı :

- ☐ Kaşanda
- ☐ Zəncanda
- ☒ Həmədanda
- ☐ Marağada
- ☐ İsfahanda

261 Azərbaycanda islamın yayılması prosesi hansı ərazilərdə daha erkən baş vermişdi :

- ☐ Qəbələdə , Qarabağda , Xəzər sahilində
- ☐ Kür və Araz çayları boyunda , Qarabağda , Xəzər sahilində
- ☐ Naxçıvanda , Mildə , Muğanda , Qarabağda
- ☒ Muğanda , Mildə , Xəzər sahilində , Kür və Araz çayları boyunda
- ☐ Arranda , Dərbənddə , Muğanda , Naxçıvanda

262 Azərbaycan ərazisində xilafətin əsas dayağı hesab olunurdu :

- ☐ əmirilər və yerli əyanlar
- ☐ yerli feodallar və hərbiçilər
- ☒ ərəb əyanları və silahlı qüvvələr
- ☐ mövlalar və ərəb əyanları
- ☐ feodallar və silahlı qüvvələr

263 808 – ci ildə ərəblərə qarşı baş vermiş İsfahan üsyanına hansı şəhərlərdən ciddi dəstək gəlmişdi :

- ☒ Reydən , Həmədandan, Girədən
- ☐ Qumdan , Həmədan , Kaşandan
- ☐ Qəzvindən, Kirmandan , Yəzddən
- ☐ Reydən, Zəncandan , Urmiyadan
- ☐ Mərənddən , Əhərdən , Xorasandan

264 Xəlifə iqtası torpaq mülkiyyət formaları içərisində hansı növə şamil edilirdi:

- ☐ icma torpaqları
- ☐ xəlifə torpağı
- ☐ bağışlanan iqta
- ☒ icarə edilən iqta
- ☐ divan torpağı

265 V əsrin sonu-VI əsrin əvvəllərində Albaniyada xristianlıq.

- ☐ dərin kök salır
- ☒ əhaliyə zorla qəbul etdirildi
- ☐ geniş yayılır
- ☐ ləğv olunur
- ☐ təqib olunur

266 603-cü ildə alban katalikosu Vironun üsyan qaldırmasının səbəbləri:

- ☐ Xəzərlərin hücumlarının qarşısını almaq üçün
- ☒ Bizansa yaxınlaşmaq məqsədilə
- ☐ II Xosrovun onu katalikos rütbəsindən məhrum etməsi
- ☐ Xristian kilsə mərkəzinin Bərdə şəhərinə köçürülməsi
- ☐ Albaniyada xristianlığın təqib edilməsi

267 E.ə.II əsrdə Albaniya hökmdarı Aranın idarə etdiyi ərazi

- ☐ Araz çayından Xəzər dənizinə kimi
- ☒ Araz çayından İberiya səhəddinə kimi
- ☐ Araz çayından Göyçə gölü hövzəsinədək
- ☐ Kür-Araz qovşağından Qafqaz dağətəklərinədək ərazini
- ☐ Kürün sol sahil əraziləri

268 Albaniya vilayətlərini vahid mərkəzdə birləşdirən Albaniya hökmdarı

- ☐ I Vaçe
- ☒ I Vaçaqan
- ☐ Mömin III Vaçaqan
- ☐ Sanatürk
- ☐ Umayr

269 1996- cı il 16 iyulunda qəbul olunan Torpaq islahatı haqqında qanuna görə:

- ☐ Əkinçiliklə məşğul olan sahibkarlara əvəssiz olaraq hər hektara görə 40 manat yanacaq pulu ödənilirdi.
- ☐ Kolxoz və sovxozlar ləğv olundu, torpaqlar dövlətin ixtiyarında qaldı.
- ☐ Kəndlilərə 0,5, fəhlə və qulluqçulara isə 0,25 ha. torpaq verildi.
- ☐ Kənd təsərrüfatında çalışan sahibkarlara istifadə üçün texniki avadanlıqlar verildi.
- ☒ Torpaq sosial ədalət prinsipinə əsasən, pulsuz kənddə yaşayan vətəndaşların xüsusi mülkiyyətinə verildi.

270 1993-cü il 29 iyulda BMT Təhlükəsizlik Şurasının qəbul etdiyi 853 sayılı qətnamənin məzmunu:

- ☐ Ermənilər tərəfindən işğal olunmuş Şuşa şəhərinin qeyri şərtsiz boşaldılmasını.
- ☐ Azərbaycan Respublikasının ATƏM-in Yeni Avropa üçün Paris xartiyasına qoşulması.
- ☐ Dağlıq Qarabağ münaqişəsinə dair ATƏT-in rolunun müəyyənləşdirilməsi.
- ☒ İşğal olunmuş, Kəlbəcər rayonunun ermənilər tərəfindən qeyri-şərtsiz azad olunması.
- ☐ Azərbaycana qarşı Ermənistanın təcavüzkar siyasətinin pislənməsi.

271 Dağlıq Qarabağın Azərbaycanın təbəçiliyindən çıxmasında növbəti addım oldu.

- ☒ Vilayətin rəhbərliyinin 1989- cu il yanvarın 12- də Moskvaya təbə xüsusi idarə Komitəsinə verilməsi.
- ☐ Mərkəzi hakimiyyətin ermənilərə himayədarlıq etməsi.
- ☐ Xankəndində yerləşən 366-cı alayın hərbi əməliyyatları nəticəsində.
- ☐ Ermənistan Kommunist Partiyası Mərkəzi Komitəsinin qərarı.
- ☐ vilayət rəhbərliyinin 1989-cu il avqustun 25-də Ermənistana təbə xüsusi idarə Komitəsinə verilməsi.

272 Mart soyqırımından neçə il sonra Azərbaycan Respublikasının Prezidenti H.ə.əliyev

"Azərbaycanlıların soyqırımını haqqında" fərman imzalamışdır?

- ☒ 80 il
- ☐ 78 il
- ☐ 81 il
- ☐ 83 il
- ☐ 79 il

273 Bakıda əsrin müqaviləsi imzalandıqdan neçə il sonra müqavilə üzrə ilkin neftin hasilatına başlandı?

- ☐ 5 il
- ☐ 12 il
- ☒ 3 il
- ☐ 8 il
- ☐ 6 il

274 1976-cı ildə Azərbaycanın üçrəngli bayrağını qaldıraraq sovet hökumətinə qarşı mübarizə aparan təşkilat adlanırdı?

- ☐ Milli Azadlıq hərəkatı
- ☒ Azərbaycan Milli Demokrat İttifaqı
- ☐ Müdafiə təşkilatı
- ☐ Azərbaycan Federalistlər İttifaqı
- ☐ Cəmiyyəti Xeyriyyə

275 Azərbaycanda təhsilinin rus dilində aparılmasına geniş yer verən qanun verildi?

- ☐ 1952-ci ildə
- ☐ 1968-ci ildə
- ☐ 1972-ci ildə
- ☒ 1959-cu ildə
- ☐ 1945-ci ildə

276 Azərbaycan ziyalılarından təşkil olunan Milli Azadlıq Qərargahı yaradıldı:

- ☐ 1968-ci il yanvarın 15-də
- ☐ 1965-ci il oktyabrın 30-da
- ☒ 1962-ci il dekabrın 17-də
- ☐ 1969-cü il iyulun 31-də
- ☐ 1963-cü il avqustun 18-də

277 1612-ci il Sərab sülhünün şərtlərinə aiddir: 1. 1555-ci il Amasya sülhünün şərtləri bərpa edildi 2. 1590-cı il İstanbul sülhünün şərtləri bərpa edildi 3. Osmanlı sarayı Səfəvilərə təzminat ödəməyi öhdəsinə götürdü 4. Səfəvilər rusların tikdirdiyi Tarku qalasının dağıdılmasına maneçilik törətməməyi vəd etdilər

- ☐ 3, 4
- ☐ 1, 2
- ☒ 1, 4
- ☐ 1, 3
- ☐ 2, 3

278 1639-cu il Qəsri-Şirin sülh müqaviləsinə aid deyildir:

- ☐ Osmanlı-Səfəvi müharibəsinə son qoyuldu
- ☐ İraq-i Ərəb osmanlılarda qaldı
- ☒ Azərbaycan torpaqları vahid bəylərbəyilikdə birləşdirildi
- ☐ Səfəvilər Van və Qars qalalarına, Axalsıka hücum etməyəcəklərinə təminat verdilər
- ☐ Zəncir qalasından şərqdəki torpaqlar Səfəvilərə qaldı

279 Xronoloji ardıcılığı göstərin: 1. Mərv döyüşündə Şeybanilər üzərində qələbə qazanılması 2. Alazan (Qanıx) çayı sahilində Osmanlıların məğlubiyyətə uğradılması 3. Amasiya barışığı ilə Şərqi Gürcüstan üzərində Səfəvi idarəçiliyinin tanınması

- ☐ 2, 1, 3
- ☒ 1, 3, 2
- ☐ 1, 2, 3
- ☐ 2, 3, 1
- ☐ 3, 1, 2

280 Hadisələrin xronoloji ardıcılığını müəyyən edin: 1. Səfəvilər tərəfindən Şirvanşahların varlığına son qoyulması 2. Amasya sülhü 3. Müstəqil Şəki hakimiliyinin ləğv edilməsi

- ☐ 3, 1, 2
- ☐ 2, 1, 3
- ☐ 1, 2, 3
- ☐ 3, 2, 1
- ☒ 1, 3, 2

281 Döyüşlərin xronoloji ardıcılığını müəyyən edin: 1. Məşəl savaşı 2. Sufiyan 3. Qanıx 4. Mollahəsənli

- ☐ 4, 3, 2, 1
- ☐ 1, 4, 2, 3
- ☐ 2, 1, 3, 4
- ☒ 3, 4, 1, 2
- ☐ 2, 1, 4, 3

282 Şah I Təhmasibin fəaliyyətinə aiddir: 1. Mərv döyüşündə Şeybanilərə qalib gəlmişdir 2. Şirvan və Şəkini birləşdirmişdir 3. Dini islahat keçirmişdir 4. Tamğa vergisini ləğv etmişdir

- ☒ 3, 4
- ☐ 1, 4
- ☐ 1, 2
- ☐ 1, 3
- ☐ 2, 4

283 1590-cı il İstanbul sülhündən sonra Səfəvi dövləti tərkibində qalmış Azərbaycan torpaqlarına aiddir: 1. vahid bəylərbəyilikdə birləşdirildi 2. mərkəzi şəhəri Qəzvin idi 3. silahlı qüvvələrinin sayı 10 min nəfərə çatırdı 4. vəliəhdneşin adlandırıldı

- ☐ 2, 3
- ☒ 1, 3
- ☐ 1, 2
- ☐ 2, 4
- ☐ 1, 4

284 Şah I Abbasın Osmanlı imperatorluğuna qarşı müharibəyə başlamasında maraqlı olan dövlətlərə aid deyil: 1. İspaniya 2. Yaponiya 3. Rusiya 4. Almaniya 5. Çin

- ☒ 2, 5
☐ 3, 5
☐ 1, 3
☐ 4, 5
☐ 2, 4

285 Şah I Abbasın böyük sürgün adı ilə məşhur olan siyasətində məqsədlərinə aiddir: 1. dövlətin cənub bölgələrində şiə təbliğatını genişləndirmək 2. Osmanlılara qarşı Azərbaycanda yandırılmış torpaq taktikasını tətbiq etmək 3. dünya tranzit ticarətinin əsas yolunu Səfəvi dövlətinin cənubuna köçürmək 4. köçürülən əhalinin köməyi ilə üsyanları yatırmaq

- ☐ 3, 4
☐ 2, 4
☐ 1, 3
☐ 1, 4
☒ 2, 3

286 Səfəvi dövlətində Sədrin əsas vəzifəsi: 1. dönüklərin antifeodal hərəkətinin qarşısını almaq 2. mərkəzi hakimiyyətə qarşı qiyamları yatırmaq 3. Şiəliyin yayılması və möhkəmləndirilməsi üçün məsuliyyət daşıyırdı 4. ölkədə yığılan vergilərə nəzarət edirdi 5. xarici siyasətə rəhbərlik edirdi

- ☐ 4, 5
☐ 2, 4
☒ 1, 3
☐ 1, 2
☐ 3, 5

287 Döyüşlərin xronoloji ardıcılığını müəyyən edin: 1. Məşəl savaşı 2. Qanıx 3. Mollahəsənli

- ☐ 3, 2, 1
☐ 1, 2, 3
☐ 2, 1, 3
☒ 2, 3, 1
☐ 1, 3, 2

288 Bu göstərilənlərin hansı döyüşün nəticəsinə aid olduğunu müəyyən edin: 1) Osmanlı türkləri Təbrizi ələ keçirdikdən sonra cəmi altı gün burada qala bildilər. 2) Onlar geri çəklərkən özləri ilə çoxlu Təbriz ustaları apardılar. 3) Bir neçə min sənətkar ailəsi İstanbula köçürüldü.

- ☒ Çaldıran döyüşünə
☐ 1534-cü il Sultan Süleymanın I yürüşünə
☐ Otluqbeli döyüşünə
☐ Çıldır döyüşünə.
☐ Sultan Süleymanın II yürüşünə

289 Səfəvilər dövlətində mustoufi əl-məmalikə aid idi: 1. maliyyə idarəsinə başçılıq edirdi 2. vergi aparatına nəzarət edirdi 3. şah və hakim sülalə üzvlərinin ehtiyaclarının ödənilməsinə nəzarət edirdi 4. bazarlara nəzarət edir, əmtəələrə qiymətləri təsdiq edirdi

- ☒ 1, 2
☐ 1, 4
☐ 1, 3
☐ 2, 3
☐ 2, 4

290 Şah I İsmayılın fəthlərinin xronoloji ardıcılığını müəyyən edin: 1. İsfahan 2. Şiraz 3. Xorasan 4. İraqi-ərəb

- ☐ 2, 1, 3, 4
- ☐ 4, 1, 3, 2
- ☐ 1, 2, 4, 3
- ☐ 1, 2, 3, 4
- ☒ 2, 1, 4, 3

291 Sultan I Süleymanın Azərbaycana ikinci yürüşü zamanı Şah I Təhmasibin həyata keçirdiyi tədbirlərə aid deyil:

- ☐ taxıl və əkin sahələri yandırıldı
- ☒ Təbriz şəhərinin ətrafında xəndəklər qazıldı və su ilə dolduruldu
- ☐ əhali paytaxtdan köçürüldü
- ☐ Azərbaycanın cənub vilayətlərində yaşayan tayfalar Fars vilayətinə və İraq-i Əcəmə köçürüldülər
- ☐ suvarma kanalları və kəhrizlər torpaqla dolduruldu

292 I Şah Təhmasibin dövründə baş vermişdir: 1. Tamğa vergisinin ləğvi 2. Şivanşahlar dövlətinə və Şəki hakimliyinə son qoyulması 3. Həmədan yaxınlığında Almaqulağı döyüşü 4. Osmanlılarla Alazan (Qanıx) çayı sahilində döyüş

- ☒ 1, 2
- ☐ 3, 4
- ☐ 2, 3
- ☐ 1, 3
- ☐ 1, 4

293 I Şah İsmayılın hakimiyyəti dövrünə aid olan hadisələri göstərin: 1. Amasiya sülhünün bağlanması 2. Mərv döyüşündə Şeybanilər üzərində qələbə qazanılması 3. Bütün Azərbaycan torpaqlarının vahid dövlətdə birləşdirilməsi 4. Həmədan yaxınlığındakı Almaqulağı adlı yerdə Ağqoyunlu Murad Mirzə üzərində qələbə qazanılması

- ☐ 1, 3
- ☐ 3, 4
- ☐ 2, 3
- ☒ 2, 4
- ☐ 1, 2

294 1590-cı il İstanbul sülh müqaviləsinin şərtlərinə aiddir: 1. Azərbaycanın böyük hissəsi Osmanlı dövlətinə keçdi 2. Qazax, Borçalı, Şəmşəddil mahalları Kartliyə birləşdirildi 3. Qərbi Gürcüstan Səfəvilərin tərkibində qaldı 4. Xalxal, ərdebil, Qaracadağ və Lənkəran Səfəvilərin əlində qaldı

- ☐ 2, 3
- ☒ 1, 4
- ☐ 2, 4
- ☐ 3, 4
- ☐ 1, 2

295 Atabəylər dövlətinin süqutundan neçə il sonra Səfəvilər dövləti ilə Osmanlı dövləti arasında İstanbul müqaviləsi bağlandı?

- ☐ 340 il
- ☒ 365 il
- ☐ 454 il

- ☐ 355 il
☐ 375 il

296 1912-1913-cü illər aqrar qanunların əhəmiyyəti:

- ☐ Sahibkar kəndlilərini şəxsi asılılıqdan azad olması prosesini sürətləndirirdi.
☐ Bu qanunlar Azərbaycanda kəndlilərlə mülkədarlar arasında ziddiyyətləri kəskinləşdirdi.
☒ Bu qanunlar Azərbaycan kəndində ictimai təbəqələşməni və eləcə də kapitalist münasibətlərinin inkişafını sürətləndirdi.
☐ Pambıq və ipək istehsalının artmasına, toxuculuğun inkişaf etdirilməsinə töhfə verdi.
☐ Bu qanunlara görə kəndlilərə pay torpaqlarını almaq üçün borc pul verildi.

297 1906 – cı ilin sonu – 1907 – ci ilin əvvəllərində İkinci Dumaya seçilən Azərbaycanlı deputatlar:

- ☐ İ. Tağıyev, N. Yusifbəyli, M. Hacınski, M. Mahmudov, Ə. Qarayev.
☐ Ə. M. Topçubaşov, F. Xoyski, X. Xasməmmədov, İ. Tağıyev, M. Mahmudov.
☐ İ. Tağıyev, İ. Ziyadxanov, M. Ə. Rəsulzadə, M. Hacınski, N. Yusifbəyli.
☒ F. Xoyski, X. Xasməmmədov, İ. Tağıyev, M. Mahmudov, Z. Zeynalov.
☐ Ə. Muradxanlov, M. Əliyev, Ə. Topçubaşov, X. Xasməmmədov, F. Xoyski.

298 XX əsrin əvvəllərində milli hərəkətin əsas hərəkətverici qüvvəsi kimlər idi?

- ☐ Dumaya seçilmiş deputatlar.
☒ Milli burjuaziya və ziyalılar.
☐ Fəhlə sinfi və onun siyasi təşkilatları.
☐ Varlı kəndli təbəqəsi və ruhanilər.
☐ Yoxsul kəndlilər və şəhər əhalisi.

299 Kütlələrin təzyiqi altında car 1905-ci il 17 oktyabr manifestində:

- ☐ Müştərək müqavilədə fəhlələr üçün nəzərdə tutulmuş bəzi güzəştlərin ləğvi.
☐ Kəndlilərdən toplanan məhsul vergisi qismən, qapan pulu tamamilə ləğv olundu.
☒ Söz, mətbuat, yığıncaq, ittifaq azadlığı, ictimai-siyasi partiyalar, təşkilatlar yaratmağa icazə verdi.
☐ Ancaq neft sənaye sahələrində işləyən fəhlələrin əmək haqqı qismən artırıldı.
☐ Cənubi Qafqazda canişinlik sisteminin yenidən yaradılması.

300 XX əsrin əvvəllərində Rusiyanın toxuculuq sənayesi, metallurgiya zavodları və dəmir yolları:

- ☐ Düzgün cavab yoxdur
☐ Azərbaycan əhalisini böhran illərində zəruri məhsula olan tələbatını ödəyirdi
☒ Əsasən Bakının neft yanacağı ilə işləyirdi.
☐ Azərbaycanın ucuz ipəyi və pambığı hesabına onların tələbatları təmin olunurdu.
☐ Azərbaycan vasitəsi ilə Orta Asiya ərazisini özünün satış bazarına çevirmişdi.

301 Simens qardaşları cəmiyyətinin Daşkəsəndə istehsal etdiyi kobaltı satdığı ölkələr:

- ☐ Norveç, Almaniya, Polşa.
☐ Fransa, İtaliya, Almaniya.
☐ Avstriya-Macaristan, İspaniya, Fransa.
☒ Almaniya, İsveç, Norveç.
☐ İsveç, Portuqaliya, Fransa.

302 1905-ci ildə Qafqaz canişini Vorontsov-Daşkov tərəfindən hazırlanan Qafqazda kəndli işinin nizama salınması haqqında Qeydlər də nəzərdə tutulurdu:

- ☐ Azərbaycana kəsbkarlığa gəlmiş kəndlilərdən toplanan vergilərin miqdarının artırılmasını.

- ☒ Sahibkar kəndlilərinin torpaq pulu verməkdən azad edilməsini
- ☐ Rusiyada olduğu kimi Azərbaycan kəndlisinə də torpağı almaq üçün borc pul verilməsini.
- ☐ Sahibkar kəndlilərləndən fərqli olaraq dövlət kəndlilərinin daha çox torpaq almasını.
- ☐ Bütün toplanan vergilərin pulla ödənilməsini.

303 General-leytenant Hüseyn xan Naxçıvanskinin xidmət etdiyi qoşun bölməsi:

- ☐ Quru qoşunları kəşfiyyat hissəsi.
- ☐ Ağır hərbi artilleriya.
- ☐ Quru qoşunlarının sərhəd bölməsi.
- ☐ Hərbi hava qüvvələri.
- ☒ Süvari qoşunları birləşməsi.

304 Azərbaycanda I Dövlət Dumasına Azərbaycandan seçilən deputatlar.

- ☐ N.Nərimanov, M.Ə.Rəsulzadə, X.Xasməmmədov, X.Bahadurov və Ə.Muradxanov.
- ☒ M.Əliyev, Ə.Haqverdiyev, İ. Ziyadxanov, Ə. Muradxanov və Ə.Topçubaşov.
- ☐ M.Əliyev, Ə.Haqverdiyev, M.Ə.Rəsulzadə, Ə.Topçubaşov, N.Nərimanov və F.Xoyski.
- ☐ X.bahadurov, Ə.Topçubaşov, M.Ə.Rəsulzadə, D.Bünyadzadə, M.Hacınski və X.Xasməmmədov.
- ☐ X.Xasməmmədov, İ.Ziyadxanlı, M.Cəfərov, H.Z.Tağıyev, F.Xoyski və N.Nərimanov.

305 1639-cu il Qəsri Şirin sülh müqaviləsinə görə:

- ☐ Osmanlılar 20 il müddətində Səfəvilər üzərinə hücum etməyəcəklərinə təminat verdilər.
- ☒ 1612-ci il sülhünün şərtlərini təsdiq edən sülh müqaviləsi imzalandı və XVIII əsrin birinci rübünə qədər qüvvədə qaldı.
- ☐ Səfəvilər Van və Qars qalalarına sahib oldular, Axalsıka hücum etməyəcəklərinə təminat verdilər.
- ☐ Osmanlılar Xəzəryanı bölgələrə sahib oldular.
- ☐ Səfəvilər Mərv, Xorasanı Osmanlılara verməyi öhdəsinə götürdü.

306 1912-ci il 20 dekabr tarixli qanunu nəzərdə tuturdu.

- ☒ Sahibkar kəndlilərin pay torpaqlarının məcburi surətdə satın alınması.
- ☐ Dövlət kəndlilərinin istifadəsində olan pay torpaqlarının onların şəxsi mülkiyyətinə keçməsinə.
- ☐ Dövlət kəndlilərinə icma torpaqlarından nəqli istifadə hüququnun verilməsi.
- ☐ Zaqatala dairəsinin kəndlilərinə əlavə pay torpaqlarının verilməsi.
- ☐ Xəzinə torpaqlarının icma üzvləri arasında bölüşdürülməsi və onlara otlaq və meşələrdən pay ayrılmasını.

307 1901-1913-cü illərdə Azərbaycanda neft hasilatının 33%-dən çox azalması ilə:

- ☐ Bakıda başlanan tətillərin qarşısını almaq üçün çar hökuməti Müsavat partiyasının fəaliyyətini qadağan etdi
- ☐ Azərbaycanın dövlət büdcəsi 17% azalmışdı
- ☒ Rusiya dünya neft istehsalındakı birinciliyini itirdi
- ☐ Rotşild şirkəti gəlirinin 50%-ni itirdi
- ☐ Rusiya və dünya bazarında neftin qiyməti 1,5 dəfə artmışdı

308 Birinci dünya müharibəsi ərəfəsində Bakı neftini ələ keçirmək uğrunda rəqabət güclənmişdi:

- ☒ İngiltərə, Fransa və Almaniya inhisarları arasında
- ☐ Almaniya, Rusiya və Yunanıstan inhisarları arasında
- ☐ Rusiya, ABŞ və İsveç inhisarları arasında
- ☐ Fransa, İsveç və ABŞ şirkətləri arasında
- ☐ Rusiya, İtaliya və İngiltərə şirkətləri arasında

309 Azərbaycan müəllimlərinin birinci qurultayının çağırılmasından neçə il əvvəl Tiflisdə Tatar xəbərləri qəzeti çıxmağa başlamışdı?

- ☐ 68 il
- ☐ 93 il
- ☐ 26 il
- ☐ 31 il
- ☒ 74 il

310 1870- ci il 14 may islahatı ilə:

- ☐ Balaxanıda neft mədənlərində məcburi əmək ləğv olundu
- ☐ Zaqatala dairəsindən başqa Azərbaycanın bütün ərazilərində təhkimçilik hüququ ləğv olundu
- ☒ Kəndlilərdən yığılacaq vergilər 1847-ci il “Əsasnamə”lərində nəzərdə tutulduğu kimi qaldı
- ☐ Azərbaycanda məhkəmələr Rusiyadakı kimi seçilmirdi, komendatlar tərəfindən təyin olunurdu
- ☐ Quba qəzası və Zaqatala dairəsində kəndlilər ancaq məhsul və can vergisindən azad oldular

311 Bakıda H.Z. Tağıyevin qızlar məktəbini açmasından neçə il əvvəl Qori müəllimlər seminariyasının Azərbaycan şöbəsi fəaliyyətə başlamışdı?

- ☒ 17 il
- ☐ 23 il
- ☐ 26 il
- ☐ 19 il
- ☐ 21 il

312 1870-ci il islahatından sonra:

- ☐ “Nobel qardaşları” şirkətinin Bakı neft sənayesində mövqe tutmasına icazə verildi
- ☒ Sahibkar kəndlilərinin istifadəsində olan torpaqlar bəylərin mülkiyyətində qaldı
- ☐ 15 yaşından yuxarı kəndlilərə 3 desyatin torpaq sahəsi verildi
- ☐ Dövlət kəndlilərinin istifadəsində olan torpağın müsadirəsi dayandırıldı
- ☐ Bakı quberniyasında kəndlilərin ödəyə bilmədiyi vergilərin 30 faizi bağışlandı

313 Şəhər islahatının Bakı şəhərinə tətbiq edilməsindən neçə il sonra –Cəbrayıl və Cavanşir qəzaları yaradılmışdı?

- ☐ 6 il
- ☐ 9 il
- ☐ 12 il
- ☐ 7 il
- ☒ 5 il

314 XIX əsrin ikinci yarısında çarizmin Qafqazda həyata keçirdiyi islahatlar yalnız bir məqsəd güdürdü:

- ☐ Şimali Azərbaycana köçürülmüş erməniləri 6 il, rusları isə 8 il müddətinə vergilərdən azad etmək
- ☐ Bakıda neft istehsalını genişləndirib, neftin Rusiyaya daşınmasına nail olmaq
- ☒ Yerlərdə müstəmləkə hakimiyyətini möhkəmləndirmək
- ☐ Azərbaycan ərazisini inzibati cəhətdən 8 əyalətə, 2 dairəyə və 2 distansiyaya bölmək
- ☐ Erməniləri Cənubi Azərbaycan, İran və Türkiyədən Şimali Azərbaycana köçürmək

315 Uyğunluq pozulmamışdır:

- ☐ İrəvan quberniyası yaradılmışdı: -1859-cu ildə
- ☐ Neft sənayesində iltizam sistemi ləğv edildi: – 1873 – cü ildə
- ☐ Şəhər islahatı 1878-ci ildə tətbiq edilmişdi: - Gəncə şəhərinə
- ☒ 1870- ci 14 may “Əsasnamə”si 1877-ci ildə tətbiq olundu- Quba qəzasına

☐ 1870 – ci il 14 may “Əsasnamə”si 1877-ci ildə tətbiq olundu-Zaqatala dairəsinə

316 1878-ci ildə Bakıya aid edilmiş şəhərlərin idarəsi sahəsində islahata görə yaradılmış şəhər dumasının hüquqlarına daxil deyildir: 1) Yalnız kiçik təsərrüfat işləri ilə məşğul olmaq. 2) Şəhər dumasına seçkiləri təşkil edib keçirmək. 3) Şəhərin abadlaşdırılmasında iştirak etmək. 4) Yanğına qarşı tədbirlər görmək bazarları, ticarət, sənaye, səhiyyə və maarifi himayə etmək. 5) Qubernatorun fəaliyyətinə nəzarət etmək. 6) Şəhərdə vergilərin toplanması işinə nəzarət etmək.

- ☐ 1,4,5
- ☐ 1,3,6
- ☐ 2,3,4
- ☐ 1,3,4
- ☒ 2,5,6

317 XIX əsrin 70-ci illəri üçün xarakterik olanları müəyyən edin: 1) H.Z.Tağıyevin Bakıda qız məktəbini açması. 2) Qori müəllimlər seminariyasının fəaliyyətə başlaması. 3) Bəy və ağaların hüquqları barəsində fərman verilməsi. 4) Qori müəllimlər seminariyasının Azərbaycan şöbəsinin açılması. 5) Kəndli əsasnamə lərinin qəbulu.

- ☐ 2,3
- ☐ 1,4
- ☐ 2,5
- ☐ 1,3
- ☒ 2,4

318 Kəndlilərin torpaq quruluşu haqqında 1847 - ci il əsasnaməsi ilə 1870 – ci ildə verilmiş əsasnamə arasında fərq nədən ibarət idi:

- ☐ Əgər 1847 – ci ildə verilmiş Əsasnamədə kəndliyə verilmiş torpaq sadəcə əkin üçün nəzərdə tutulmuşdusa, 1870 – ci ildə bu qayda dəyişdirilmişdi
- ☐ 1847- ci ildə kəndlilərə 5 des. torpaq verilirdi, 1870- ci ildə isə bu miqdar nisbətən azaldılmışdı
- ☒ 1847-ci ildə kəndlilərin başqa yerə köçməsinə məhdudiyyətlər qoyulmuşdusa, 1870- ildə bu qadağa tam götürülmüşdü
- ☐ İslahatlar arasında heç bir fərq yox idi
- ☐ 1870 – ci ildə verilmiş islahat 1847- ci ildəki islahatdan fərqli olaraq kəndlilərə verilmiş pay torpaqlarına kəndlinin tam yiyələnməsinə şərait yaradırdı

319 Şamaxı quberniyası Bakı quberniyasına çevrildikdən sonra Quba qəzası daxil edilmişdi:

- ☐ Tiflis quberniyasına
- ☐ Yelzavetpol qubarniyasına
- ☒ Bakı quberniyasına
- ☐ İrəvan quberniyasına
- ☐ Naxçıvan quberniyasına

320 Təmərgüzləşmə prosesində ölkənin daxili bazarlarında ağ neft satışının 75%-ni öz əlində cəmləşdirmişdi:

- ☒ “Nobm Azut”.
- ☐ “Rotşıld”.
- ☐ “Nobel qardaşları”.
- ☐ “Oyl”.
- ☐ “Şell”.

321 Şimali Azərbaycanda torpaq pulu vergisinin töycü ilə əvəz edildiyi il:

- ☐ 1912-ci il.
- ☐ 1904-cı il.
- ☐ 1905-ci il.
- ☐ 1913-cü il.
- ☒ 1901-ci il.

322 1912-ci il aqrar qanunu şamil edilmədi:

- ☐ Yelizavetpol quberniyasına.
- ☐ Quba qəzasına.
- ☐ Bakı quberniyasına.
- ☒ Zaqatala dairəsinə.
- ☐ İrəvan quberniyasına.

323 General-leytenant ə.Şıxlinski hərbi sənətinə,xüsusilə yenilik gətirdi:

- ☐ Təyyarçılıqda “Taran” üsuluna.
- ☐ Süvari qoşunun düzülüşünə.
- ☒ Topçuluğa.
- ☐ Hərbi topoqrafiyaya.
- ☐ Hərbi kəşfiyyat işinə.

324 1912-1913- cü illər aqrar qanunlarının səciyyəvi cəhətlərini göstərin.

- ☐ Torpaqlar milliləşdirilib kəndlilərin istifadəsinə verildi.
- ☐ Feodal istismarı ləğv olundu.
- ☐ Biyar ləğv olundu.
- ☐ Torpaq üzərində dövlət mülkiyyətinin xüsusi çəkisi artdı.
- ☒ Kənddə sinfi təbəqələşmə və kapitalist münasibətlərinin inkişafı sürətləndi.

325 Azərbaycanda sahibkar kəndlilər neçənci ildən mükəlləfiyyət daşımaqdan azad oldu?

- ☒ 1913.
- ☐ 1908.
- ☐ 1910.
- ☐ 1912.
- ☐ 1909.

326 Qalakənddə misi saflaşdıran zavod 1906-ci ildə öz istehsalını dayandırmışdı:

- ☐ Azərbaycandan aparılan saflaşdırılmış mis üçün daha çox gömrük rüsumu alındığına görə
- ☐ Rusiyada 1905-ci ildə burjua-demokratik inqilabının baş verməsi ilə
- ☐ Azərbaycanda erməni-müsəlman qırğınının baş verməsi ilə
- ☒ XX əsrin əvvəllərində Moskvada bu növ zavodlar inşa edildiyinə görə
- ☐ XX əsrin əvvəllərində Avropa ölkələrindən Rusiyaya gətirilən misin daha ucuz olması ilə

327 Hökumət Cənubi Qafqazda dövlət kəndlilərinin torpaq quruluşu haqqında qanun verdi

- ☒ 1900-cu ildə
- ☐ 1914-cü il 15 iyunda
- ☐ 1912-ci ildə
- ☐ 1901-ci ildə
- ☐ 1913-cü ildə

328 Cənubi Qafqazın beş quberniyasında pay torpaqlarını müəyyənləşdirmək və torpaq quruluşu işini

aparmaq qaydası haqqında əsasnamə qəbul edildi:

- ☐ 1870-ci ildə
- ☒ 1903-cü ildə
- ☐ 1913-cü ildə
- ☐ 1900-cü il 1 mayda
- ☐ 1912-ci ildə

329 Birinci dünya müharibəsi illərində döyüşlərdə göstərdiyi qəhrəmanlığa görə Rus hökuməti tərəfindən Müqəddəs Georgi ordeninin bütün dörd dərəcəsinə layiq görülmüş Azərbaycanlı:

- ☐ Səməd bəy Mehmandarov
- ☐ Qalib Vəkilov
- ☒ Tərlan Əliyərbəyov
- ☐ İbrahim ağa Vəkilov
- ☐ Hüseyn xan Naxçıvanski

330 Bakı və Tiflis şəhəri arasında birbaşa teleqraf xətti çəkilmişdi:

- ☐ 1914-cü ildə
- ☐ 1901-ci ildə
- ☐ 1906-cı ildə
- ☐ 1909-cu ildə
- ☒ 1912-ci ildə

331 Çar hökuməti quberniya mərkəzini Bakı şəhərinə köçürmüşdü:

- ☐ Bakı şəhərinin neft sənayesi şəhərinə çevrilməsi nəticəsində
- ☒ 1859-cu ildə zərzələ baş vermişdən sonra.
- ☐ 1878-ci ildə şəhər islahatının keçirilməsi ilə.
- ☐ Bakı şəhərinin iri liman şəhərinə çevrilməsi ilə əlaqədar
- ☐ Dərbənd quberniyasının ləğv edilib Bakı quberniyasının yaradılması nəticəsində.

332 Almaniyada təhsil almış, oradaca elmlər doktoru dərəcəsini almış Azərbaycanlı alim:

- ☒ M.Xanlarov
- ☐ S.M.Qənizadə
- ☐ H.Mahmudbəyov
- ☐ F.Köçərli
- ☐ N.Vəzirov

333 Şimali Azərbaycanda təhkimçilik hüququnu ləğv edən əsasnamənin qəbul olunmasından neçə il əvvəl İbrahimxəlil xan ailəsi ilə birlikdə qətlə yetirildi?

- ☐ 62 il
- ☐ 67 il
- ☐ 59 il
- ☒ 64 il
- ☐ 72 il

334 Neftverən torpaqlar qruplara bölünüb müzaidə yolu ilə ayrı-ayrı kapital sahiblərinə uzun müddətli icarəyə verildi:

- ☒ 1872-ci ildə neft sənayesində iltizam sisteminin ləğv edilməsi ilə
- ☐ 1864-cü ildə Balaxanı neft mədənlərində işləyən fəhlələri məcburi əməkdən azad etməklə

- ☐ 1878-ci il Şəhər “Əsasnamə”sinin qəbul edilməsi ilə
- ☐ Çar Rusiyası 1828-ci ildə Şimali Azərbaycanın işğalını başa çatdırmaqla
- ☐ 1883-cü ildə Bakı - Tiflis dəmiryolunun çəkilməsi ilə neftə tələbatın artmasından sonra

335 Qafqaz canişinliyi ləğv edilmişdi:

- ☐ 1881- ci ildə
- ☐ 1880- ci ildə
- ☐ 1882- ci ildə
- ☒ 1883- cü ildə
- ☐ 1898- ci ildə

336 Bankə balıq vətəklərində baş vermiş tətildən neçə il sonra Müştərək müqavilə imzalanmışdır?

- ☒ 8.
- ☐ 14.
- ☐ 5.
- ☐ 16.
- ☐ 11.

337 1878-ci il şəhər islahatına görə bələdiyyə üzvləri seçkilərində iştirak edə bilməzdilər

- ☐ tələbələr, hərbcilər, qadınlar və əmlakı olmayan sənətkarlar
- ☐ daimi iş yeri və yaşayış yeri olmayan şəxslər və yaşı 25-dən aşağı olan fəhlələr
- ☒ vergi ödəməyən fəhlələr, qulluqçular və ziyalılar
- ☐ qadınlar və əmlakı olmayan fəhlələr və sənətkarlar

338 Bankə balıq vətəgələrində baş vermiş tətildən neçə il əvvəl Bakı neft sənayesində iltizam sistemi ləğv edildi?

- ☐ 21 il
- ☒ 24 il
- ☐ 26 il
- ☐ 18 il
- ☐ 23 il

339 əkinçi qəzetinin nəşr olunmasından neçə il əvvəl Qarabağ xanı İbrahim Xəlil xan Peterburqa elçilər göndərərək Rusiyaya münasibətini bildirdi?

- ☐ 86 il
- ☐ 70 il
- ☐ 79 il
- ☐ 82 il
- ☒ 93 il

340 Şimali Azərbaycanda komendant idarə üsulu zamanı mövcud olmuş dairələr

- ☐ Qazax və Şəmsədil
- ☐ Bakı və Quba
- ☐ Şəki və Qarabağ
- ☐ Talış və Car-Balakən
- ☒ Car-Balakən və Yelizavetpol

341 1830-cu il Car-Balakən üsyanının nəticəsidir

- ☐ Komendant idarə üsulu ləğv edildi

- ☐ Təhkimçilik ləğv edildi
- ☒ Məğlub oldu
- ☐ Hərbi idarə ləğv edildi
- ☐ Keşkəl torpaq sahibliyi ləğv edildi

342 1847-ci il Kəndli əsasnamələri nə aid deyil:

- ☐ 15 yaşına çatmış hər bir kəndliyə 5 desyatindən az olmayaraq yararlı torpaq sahəsinin ayrılması
- ☐ Kəndlilər üzərində polis və məhkəmə hüququnun sahibkarlara verilməsi
- ☐ Sahibkar torpaqlarında yaşayan kəndlilərə başqa sahibkarların yanına köçməsi hüququnun verilməsi
- ☒ “Ali müsəlman silki ”nin ləğvi
- ☐ Kəndlilərin çöpbaşı vergisini ödəmələrinin nəzərdə tutulması

343 1853-cü ildə dövlət kəndlilərinin hansı hüququ ləğv edildi

- ☐ Birgə əmək fəaliyyəti
- ☐ İcmada yaşamaq
- ☐ Muzdlu əməkdən istifadə etmək
- ☐ Torpağa sahib çıxmaq
- ☒ Bir kənddən başqa kəndə köçmək

344 Qafqaz əyalətləri bir inzibati idarədə - Qafqaz canişinliyində birləşdirildi

- ☐ 1834-cü ildə
- ☐ 1840-cı ildə
- ☐ 1830-cu ildə
- ☒ 1844-cü ildə
- ☐ 1850-ci ildə

345 1819-1826 – cı illərdə keçmiş xanlıq və sultanlıqlar çevrildi:

- ☐ Qəzalara
- ☐ Mahallara
- ☐ Kəndlərə
- ☒ Əyalət və dairələrə
- ☐ Nahiyələrə

346 1843-cü ildə təcrübə ipəkçilik məktəbi öz fəaliyyətinə başladı:

- ☐ Bakıda
- ☐ Qubada
- ☒ Şəkidə
- ☐ Lənkəranda
- ☐ Şamaxıda

347 Şimali Azərbaycanda komendant idarəçiliyi dövründə məhkəmələrə sədrlik edirdi

- ☐ Naiblər
- ☐ Qafqazın baş hakimi
- ☒ Komendatlar
- ☐ Bəy və Ağalar
- ☐ Onbaşı və yasovullar

348 XIX yüzilliyin birinci yarısında Şimali Azərbaycanda ən böyük üsyan baş verdi:

- ☐ Şamaxıda

- ☐ Şəkida
- ☒ Qubada
- ☐ Gəncədə
- ☐ Bakıda

349 XIX əsrin 30-40-cı illərində mövcud olan distansiyaları müəyyən edin:

- ☒ Qazax və Şəmşədil
- ☐ Bakı və Şəki
- ☐ Yelizavetpol və Quba
- ☐ Car-Balakən və Şirvan
- ☐ Şirvan və Quba

350 Aşağıdakı Quberniyalardan hansı daha əvvəl yaradılmışdı?

- ☐ Naxçıvan
- ☐ Bakı
- ☒ Şamaxı
- ☐ Gəncə
- ☐ İrəvan

351 Komendantlıq üsul idarəsi dövründə Azərbaycanda məhkəmələrə rəhbərlik edirdi:

- ☐ mahal naibləri
- ☐ qazilər
- ☒ komendantlar
- ☐ müftilər
- ☐ ruhani başçılar

352 XIX əsrin əvvəllərində Azərbaycanda yaranmış gəmiçilik şirkəti idi:

- ☐ Xəzər
- ☐ Qafqaz
- ☒ Qafqaz və Merkuri
- ☐ Standart Oyl
- ☐ Merkuri

353 Komendantlıq üsul idarəsində dövlət xəzinəsindən maaş almayan və vergilərin bir hissəsini özünə götürən zümrə adlanırdı:

- ☐ ruhani başçılar
- ☐ müftilər
- ☒ mahal naibləri
- ☐ kəndxudalar
- ☐ bəylər

354 İbrahim xan Rübdərinin idarə üsulundan nArazı olan Salyan feodalları:

- ☒ Qubaxanlıqı ilə gizli əlaqə yaratdılar və Rübdərinin hakimiyyətdən götürülüb başqası ilə əvəz olunmasını xahiş etdilər.
- ☐ Qarabağ xanlığına qarşı geniş miqyaslı mübarizəyə başladılar.
- ☐ Şəki xanı Hacı Çələbi ilə əlaqə yaradaraq xanlığın müstəqilliyinə nail oldular.
- ☐ Dərbənd xanlığından kömək alaraq Rübdərinin hakimiyyətini devirdilər.
- ☐ Şamaxı xanı Məmməd Səidə arxalanaraq, Rübdəriyə qarşı açıq mübarizəyə başladılar.

355 Məhəmməd Hüseyn xanın qəddarlığından nArazı olan dərbəndlilər:

- ☐ Xanın xəzinəsinə vergi ödəməkdən imtina etdilər.
- ☒ Qubalı Fətəli xanın hakimiyyətini qəbul etməyə meyl göstərdilər.
- ☐ Dağıstan feodallarından kömək alaraq 1768-ci ildə müstəqil xanlığa çevrildi.
- ☐ Məhəmməd Hüseyn xanın hakimiyyətini devirdilər.
- ☐ Müşkur, NiyAzabad və Rustov əyalətlərindən kömək alaraq müstəqil oldular.

356 Xanlıqların əmələ gəlməsinin siyasi, ictimai və iqtisadi səbəblərinə daxildir.

- ☐ Mərkəzi hakimiyyətin zəifləməsi, Osmanlı hücumları, Hacı Çələbinin başçılığı ilə üsyanın baş verməsi.
- ☐ Feodal dağıntılığı, tayfaların hakimiyyət uğrunda mübarizəsi, təsərrüfatlar arasında iqtisadi əlaqələrin geniş olması.
- ☐ Nadir ölümü, feodal ara mühürbələrini genişlənməsi, ticarətin inkişafı.
- ☒ Nadir şahın ölümü feodal ara mühürbələrini ölkə daxilində iqtisadi əlaqələrin zəifliyi və natural təsərrüfatın hökmranlığı.
- ☐ Nadir şahın ölümü, Rusiyanın və Osmanlı dövlətlərinin qəfil hücumları.

357 Məğlubiyyətdən sonra Kartli və Kaxetiya çarları Hacı Çələbidən intiqam almaq üçün ikinci dəfə qüvvə topladılar, lakin bu qüvvəni Hacı Çələbiyə qarşı deyil:

- ☐ Gəncə xanlığında siyasi dağıntılıqdan istifadə edən gürcü çarı II İrakli buraya yürüşü zamanı həmin qüvvədən istifadə etdi.
- ☐ Şuşa qalasında möhkəmlənmiş Pənahəli xanın 1753-cü ildə Gürcüstana qəfil hücumunu dəf etmək üçün istifadə etdilər.
- ☒ 1752-ci ildə cənub-qərbdən Azad xanın başçılığı ilə Urmiya hakimi Fətəli xan Əfşarın qoşunlarının Gürcüstana hücumunu dəf etmək üçün sərf etdilər.
- ☐ Gəncə xanı Cavad xanın Qazax, Şəmşəddil və Borçalı əyalətlərini Gürcüstandan geri almaq üçün təşkil etdiyi yürüşün qarşısını almaq üçün istifadə etdilər.
- ☐ Hacı Çələbinin Gürcüstana yürüşü zamanı 1752-ci ildə Qazax, Şəmşəddil və Borçalıda baş vermiş vermiş üsyanları yatırmağa sərf etdilər.

358 Azərbaycandan və İran şahlığına tabe olmayan Şəki xanlığının yaranması

- ☐ Səfəvilər dövlətində mövcud olan pərakəndəliyin nəticəsi idi
- ☐ Nadir Şahın yaratmış olduğu dövlətin iqtisadi və siyasi cəhətdən zəiflədiyini göstərdi
- ☐ İran dövlətində natural təsərrüfatın hakim mövqe tutduğunu sübut etdi
- ☒ Azərbaycanın siyasi suverenliyinin və dövlət əməllərinin bərpası demək idi
- ☐ Şəki və Dağıstan əhalisinin daha böyük gücə malik olduğunu sübut etdi

359 XVII əsrdə Azərbaycanda mövcud olmuş torpaq mülkiyyət formaları:

- ☐ Xalisə, divan, dastakert, incu, xalisə, vəqf
- ☒ Divan, xalisə, tiyul, vəqf, mülk, camaat
- ☐ İncu, dastakert, divan, vəqf, tiyul, camaat
- ☐ İqta, dastakert, divan, xalisə, mülk, tiyul
- ☐ Divan, inci, dastakert, vəqf, mülk, iqta

360 XVII əsrdə Azərbaycanda hakim zümrəyə daxil idilər:

- ☐ Yerli əyanlar, maaflar, qızılbaşlar, kəndlilər
- ☐ Ali ruhanilər, mülki əyanlar, yasavullar, elatlar
- ☐ Qızılbaş əyanlar, yasavullar, kəndxudalar, elatlar
- ☒ Qızılbaş əyanlar, ali şiə ruhanilər, mülki əyanlar, qədim oturaq əyanlar
- ☐ Mülki əyanlar, maaflar, qızılbaş əyanlar, rəncbərlər

361 XVII əsrdə Azərbaycanda şah xəzinəsi əsasən hansı təbəqədən alınan vergi hesabına dolurdu:

- ☒ Kəndlilərdən

- ☐ Mədarlıqla məşğul olan elatlardan
- ☐ Sənətkarlardan
- ☐ Varlı əyanlardan
- ☐ Tacirlərdən

362 1677-ci ildə Çuxursəd bəylərbəyliyiində baş vermiş üsyanın səbəbi:

- ☐ Ağır vergilər qoyulması
- ☐ Osmanlı hərbi-inzibati qurumlarının zülmü
- ☐ Şah Sultan Hüseyn tərəfindən istismarın şiddətləndirilməsi
- ☐ Bəylərbəyliyin acınacaqlı vəziyyətə düşməsi
- ☒ Əsgərlərə məvacib verilməməsi

363 1732-ci il Rəşt müqaviləsinin şərtlərinə aid deyil:

- ☐ Azərbaycanın Kürdən şimalda yerləşən Xəzəryanı əyalətlərinin rusların əlində qalması
- ☐ Kürdən cənubda olan Xəzəryanı bölgələrin Səfəvi dövlətinə qaytarılması
- ☒ Əfqanların İran ərazisini tərk etməsi
- ☐ Səfəvi dövlətinin osmanlıları Xəzəryanı bölgələrə buraxmamağı öz öhdəsinə götürməsi
- ☐ Səfəvi dövləti daxilində rus tacirləri üçün güzəştli şərtlərin nəzərdə tutulması

364 I Şah Abbas ingilis tacirlərinə ölkənin ərazisində sərbəst ticarət etmək hüququ verdi:

- ☐ 1228-ci ildə
- ☒ 1616-cı ildə
- ☐ 1620-ci ildə
- ☐ 1622-ci ildə
- ☐ 1225-ci ildə

365 J.Şardenə görə Səfəvilər dövründə hansı Süni Suvarma Sularından istifadə olunurdu:

- ☐ su kanalları
- ☐ çay suyu, bulaq suyu
- ☒ çay suyu, bulaq suyu, quyu suyu və kəhriz suyu
- ☐ çay suyu, kəhriz suyu
- ☐ bulaq suyu, və quyu suyu

366 1667-ci ildə ticarət müqaviləsi bağlanmışdır:

- ☐ Səfəvilərlə Gürcü çarları arasında
- ☐ Osmanlılarla Səfəvilər arasında
- ☒ Rusiya ilə Səfəvilər arasında
- ☐ Ukrayna ilə Rusiya arasında
- ☐ Səfəvilərlə Avropa dövlətləri arasında

367 Şəki xanı Çələbi ilə 1751 – ci ildə çoxlu qoşunu olmasına baxmayaraq, məğlub olan çar TeymurAz və İrakli:

- ☐ Geri qayıdaraq ölkənin təsərrüfat həyatını yaxşılaşdırmağı qərara aldılar.
- ☐ İtirdikləri vəsaiti bərpa etmək üçün 1751 – ci ilin oktyabr ayında Şamaxıya hücum etdilər.
- ☐ 1752 – ci ildə Çar – Balakən ərazisini işğal etdilər.
- ☒ 1752 – ci ildə Şəkidən zəif, lakin, zəngin olan Gəncə xanlığını ələ keçirməyi qərara aldılar.
- ☐ İravan xanlığı ilə ittifaq yaradaraq 1751 – ci ildə Naxçıvan xanlığı üzərinə hücumu keçməyi qərara aldı.

368 Hacı Çələbinin Azərbaycan torpaqlarını birləşdirə bilməməsinin səbəbi:

- ☐ Quba xanlığı tərəfindən Dərbənd, Salyan və Cavad ərazilərinin tutulmasına görə.
- ☐ Birləşməni təmin etmək üçün kifayət qədər ordunun olmaması.
- ☐ Gürcü çarı TeymurAz və oğlu II İraklinin maneçilik törətməsi.
- ☒ Ölkədə siyasi birləşmə üçün iqtisadi əsas olmadığına görə.
- ☐ Urmiyalı Fətəli xanın Qarabağ xanlığına aramsız yürüşlərinə görə.

369 1768-ci ildə Qubalı Fətəli xanla Şəki xanı Hüseyn xan arasında baş vermiş döyüş nəticəsində:

- ☐ Qubalı Fətəli xan məğlub oldu, Dərbənd və Şamaxı ərazilərini itirdi.
- ☐ Hüseyn xan qələbə qazanıb, Salyanın, Şamaxının bir hissəsini Şəkiyə birləşdirdi.
- ☒ Qalib gələn Fətəli xan Hüseyn xanın Ağsuya təyin etdiyi hakimi və vergi yığanları qovdu.
- ☐ Tərəflər arasında sülh əldə olundu və Şamaxı ərazisi Quba ilə Şəki arasında bölündü.
- ☐ Qələbə çalan Hüseyn xan Ərəş, Qəbələ və İlisu sultanlıqlarını Şəkiyə birləşdirdi.

370 Nadirqulu xan türk qoşunları üzərində ilk böyük qələbəni qazandı:

- ☐ Qarabağda
- ☒ Marağada
- ☐ Ərdəbildə
- ☐ Təbrizdə
- ☐ İrəvanda

371 Nadir şahın hakimiyyəti dövründə:

- ☐ Cuxur-Səd bəylər bəyliyi ləğv edildi
- ☒ Azərbaycan adı altında vahid inzibati bölgü yaradıldı
- ☐ Keçmiş inzibati bölgü saxlandı
- ☐ Şirvan bəylər bəyliyi ləğv edildi
- ☐ Qarabağ bəylər bəyliyi ləğv edildi

372 1724-cü ildə Osmanlı Türkiyəsi tərəfindən zəbt edildi?

- ☐ Azərbaycan bəylərbəyliyi
- ☐ İrəvan bəylərbəyliyi
- ☒ Qarabağ bəylərbəyliyi
- ☐ Təbriz bəylərbəyliyi
- ☐ Cuxur-Səd bəylərbəyliyi

373 Nadir şahın dövründə öz çiçəklənmə dövrünü keçirirdi ?

- ☐ Tabasaran hakimliyi
- ☐ Car-Balakən camaatlığı
- ☐ Şəki hakimliyi
- ☐ Şirvan bəylərbəyliyi
- ☒ Qarabağ müləkilikləri

374 1732-ci il Rəşt müqaviləsinin şərtlərinə aid deyil:

- ☐ Azərbaycanın Kürdən şimalda yerləşən Xəzəryanı əyalətlərinin rusların əlində qalması
- ☐ Kürdən cənubda olan Xəzəryanı bölgələrin Səfəvi dövlətinə qaytarılması
- ☒ Əfqanların İran ərazisini tərk etməsi
- ☐ Səfəvi dövlətinin osmanlıları Xəzəryanı bölgələrə buraxmamağı öz öhdəsinə götürməsi
- ☐ Səfəvi dövləti daxilində rus tacirləri üçün güzəştli şərtlərin nəzərdə tutulması

375 XVII əsrdə Azərbaycanda şah xəzinəsi əsasən hansı təbəqədən alınan vergi hesabına dolurdu:

- ☒ Kəndlilərdən
- ☐ Mədarlıqla məşğul olan elatlardan
- ☐ Sənətkarlardan
- ☐ Varlı əyanlardan
- ☐ Tacirlərdən

376 XVII əsrdə Azərbaycanda hakim zümrəyə daxil idilər:

- ☐ Yerli əyanlar, maaflar, qızılbaşlar, kəndlilər
- ☐ Ali ruhanilər, mülki əyanlar, yasavullar, elatlar
- ☐ Qızılbaş əyanlar, yasavullar, kəndxudalar, elatlar
- ☒ Qızılbaş əyanlar, ali şiə ruhanilər, mülki əyanlar, qədim oturaq əyanlar
- ☐ Mülki əyanlar, maaflar, qızılbaş əyanlar, rəncbərlər

377 XVII əsrdə Səfəvilər dövləti inzibati baxımdan bölünmüşdür

- ☐ 6 əyalətə
- ☐ 15 əyalətə
- ☐ 9 əyalətə
- ☐ 4 əyalətə
- ☒ 13 əyalətə

378 XVII əsrdə Azərbaycanda mövcud olmuş torpaq mülkiyyət formaları:

- ☐ Xalisə, divan, dastakert, incu, xalisə, vəqf
- ☒ Divan, xalisə, tiyul, vəqf, mülk, camaat
- ☐ İncu, dastakert, divan, vəqf, tiyul, camaat
- ☐ İqta, dastakert, divan, xalisə, mülk, tiyul
- ☐ Divan, inci, dastakert, vəqf, mülk, iqta

379 1677-ci ildə Çuxursəd bəylərbəyliyiində baş vermiş üsyanın səbəbi:

- ☐ Ağır vergilər qoyulması
- ☐ Osmanlı hərbi-inzibati qurumlarının zülmü
- ☐ Şah Sultan Hüseyn tərəfindən istismarın şiddətləndirilməsi
- ☐ Bəylərbəyliyin acınacaqlı vəziyyətə düşməsi
- ☒ Əsgərlərə məvacib verilməməsi

380 Osmanlı dövləti son on ildə işğal etdiyi bütün torpaqları Səfəvilərə qaytarmalı idi

- ☐ 1727-ci il Nəbur sülhünə görə
- ☐ 1724-cü il İstanbul sülhünə görə
- ☐ 1732-ci il Kirmanşah müqaviləsinə görə
- ☐ 1639-cu il Qəsri-Şirin müqaviləsinə görə
- ☒ 1733-cü il Bağdad müqaviləsinə görə

381 Azərbaycan Səfəvi dövlətinin paytaxtları olmuş şəhərləri göstərin: 1. Təbriz 2. Tehran 3. Qəzvin 4. Şamaxı 5. İsfahan

- ☐ 1, 2, 4
- ☐ 2, 3, 4
- ☐ 1, 2, 3
- ☒ 1, 3, 5
- ☐ 3, 4, 5

382 XVI əsrin sonu - XVII əsrin I rübündə Səfəvi dövlətinin yenidən güclənməsi hansı Səfəvi şahının adı ilə bağlıdır?

- ☐ Şah II İsmayılın
- ☐ Şah I Təhmasibin
- ☐ Şah I İsmayılın
- ☒ Şah I Abbasın
- ☐ Şah Məhəmməd Xudabəndənin

383 İngilislərin Səfəvi ölkəsindən Hindistana Səfəri ilə əlaqədar xahişlərinə I Təhmasib razılıq verməmişdir

- ☐ İngilislər ilə səfərbəzlər arasında münasibətin pisləşməsi
- ☒ Səfəvi tacirlərinin ədviyyat ticarətində ingilislərə vasitəçilik marağı
- ☐ Hind tacirlərinin ingilislərin Hindistana buraxılmaması haqqında xahişləri
- ☐ Səfəvi dövləti ilə Hindistan arasında münasibətlərin pis olması
- ☐ Hindistan Səfəvi sərhəddində təhlükəsizliyin təmin olunmaması

384 J. Şardenə görə Səfəvilər dövründə hansı Süni Suvarma Sularından istifadə olunurdu:

- ☐ su kanalları
- ☐ çay suyu, bulaq suyu
- ☒ çay suyu, bulaq suyu, quyu suyu və kəhriz suyu
- ☐ çay suyu, kəhriz suyu
- ☐ bulaq suyu, və quyu suyu

385 Nadirqulu xan türk qoşunları üzərində ilk böyük qələbəni qazandı:

- ☐ Qarabağda
- ☒ Marağada
- ☐ Ərdəbildə
- ☐ Təbrizdə
- ☐ İrəvanda

386 XVI əsrdə Azərbaycanda feodal sinfinə daxil olanlar hansı cavabda tam göstərilmişdir?

- ☐ Şah və hakim sülalənin üzvləri, ali şiə rühaniləri, mülki bürokratiyanın yuxarı təbəqəsi, qədim oturaq əyanlar
- ☒ Şah və hakim sülalənin üzvləri, yarınköçəri qızılbaş tayfalarının hərbi əyanları, ali şiə rühaniləri, mülki bürokratiyanın yuxarı təbəqəsi, qədim oturaq əyanlar
- ☐ Şah və hakim sülalənin üzvləri, qədim oturaq əyanlar
- ☐ Şah və hakim sülalənin üzvləri, ali şiə rühaniləri, mülki bürokratiyanın yuxarı təbəqəsi, qədim oturaq əyanlar
- ☐ Şah və hakim sülalənin üzvləri, yarınköçəri qızılbaş tayfalarının hərbi əyanları, mülki bürokratiyanın yuxarı təbəqəsi, qədim oturaq əyanlar

387 Çaldıran döyüşünün nəticəsi olaraq Osmanlı imperiyası:

- ☐ Təbriz, Xorasan, İsfahan vilayətlərinə və Ərzuruma yiyələndi.
- ☐ Ərzurum şəhərinə, Qərbi Ermənistan, Qərbi Anadoluya və Bağdada yiyələndi.
- ☐ Qərbi Gürcüstan, Ərzurum, Təbriz və Bağdada yiyələndi.
- ☒ Ərzurum şəhəri ilə birlikdə Qərbi Anadolu və Şimali Mesopotomiyaya yiyələndi.
- ☐ Şimali Mesopotomiya, Mərəndə, Salmasa, Anadoluya yiyələndi.

388 Şah I Təhmasibin 1526-ci il tarixli fərmanının məzmunundan aydın olur ki,

- ☐ Bir sıra vergilərin ləğvi və xalqın güzəranını yaxşılaşdırmaq üçün bəzi islahatlar keçirmişdir.
- ☐ Osmanlı qoşunlarına ciddi müqavimət göstərmiş Ordubad şəhərinin əhalisi vergilərdən azad edilmişdir

- ☐ Vaxtı ilə atasının tərbiyəçisi olmuş Hüseyn bəy Şamlı vəkil vəzifəsinə təyin edilmişdir.
- ☐ Sənətkarlardan və tacirlərdən alınan tamğa vergisini ləğv etmişdir.
- ☒ Ərdəbil şəhərində yunşal toxuyanların böyük emalatxanası olmuşdur.

389 I Təhmasibin ölümündən sonra ölkədəki vəziyyət necə idi?

- ☐ Şirvanda mərkəzi hakimiyyətə qarşı yeni üsyan baş verdi.
- ☐ Ölkədə ikihakimiyyətlik yarandı.
- ☒ Ölkədə feodal çəkişmələri başlandı.
- ☐ Məhəmməd Xudabəndə qardaşlarına qalib gələrək hakimiyyəti ələ keçirdi.
- ☐ Hakimiyyət uğrunda gedən çəkişmələrdən istifadə edən Osmanlı ordusu Səfəvi dövlətinin sərhədini keçdi.

390 Səfəvilər Azərbaycanda və Şərq ölkələrində yaranmış ağır vəziyyətin səbəbini görürdülər:

- ☐ Siyasi dağınıqlıqda, feodal pərakəndəliyində və natural təsərrüfatın hakim mövqe tutmasında.
- ☐ Hürufiliyin Azərbaycanda və Şərq ölkələrində yayıla bilməməsində.
- ☒ XIV-XV əsrlərdə bu yerlərdə hökm sürən sünnülükdə, sünnüliyin hakim tutduğu dövlətlər guya qeyri-qanuni dövlətlərdir.
- ☐ Bu zaman Azərbaycan və Şərq ölkələrində şeyəliyin geniş yayılmasına baxmayaraq dövlət hakimiyyətindən imtina edilməsində.
- ☐ Abbasilər sülaləsinin hakimiyyətinə son qoyulduqdan sonra yaranmış feodal dağınıqlığı və siyasi pərakəndəlikdə.

391 1516-cı il Qoçhisar döyüşü nəticəsində:

- ☒ Şimalda Xarput və Bitlisdən Rakkiyə qədər cənubda isə Mosul türklərin əlinə keçdi.
- ☐ Səfəvilər məğlub oldular, türklər Qərbi Anadoluya və Şimali Mesopotomiyaya yiyələndi.
- ☐ Türklər qələbə qazandı, Diyarbəkir, Ərzurum və Xorasana sahib oldular.
- ☐ Qələbə qazanan Səfəvilər cənubda Bağdad da daxil olmaqla Ərəb İraqını ələ keçirdi.
- ☐ Səfəvilər döyüşdə itki versələr də türkləri ölkə ərazisinə buraxmadılar.

392 Çaldıran döyüşündən sonra Səfəvilərin Avropa dövlətləri ilə əlaqələrinin genişlənməsinə səbəb:

- ☐ Hindistandan gətirilmiş bəzək və zinət məhsullarını Avropa bazarına çıxarmaq üçün.
- ☐ Azərbaycan ipəyinin Avropa bazarlarına çıxarılmasına mane olmaq.
- ☒ Osmanlı imperiyasının işğalçılıq siyasətinin Polşa, Macarıstan və İtaliya üçün də təhlükə törətməsi.
- ☐ Polşa, Macarıstan, Almaniya və İtaliyadan odlu silah alması.
- ☐ Qərblə ticarətdə Osmanlı dövlətinə ağır kömrük rüsumu ödəməkdən azad olmaq üçün.

393 1571-1573-cü illər Təbriz üsyanını amansızlıqla yatıran I Təhmasib.

- ☐ üsyançıların 100 nəfərini Şimal sərhəd bölgəsinə sürgün etdi, tamğa vergisini tətbiq etdi.
- ☐ şəhər əhalisi üzərinə ağır vergilər qoydu, ödənilməyən vergilərin toplanmasını tələb etdi.
- ☐ şəhər sənətkarlarından toplanan tamğa vergisini ləğv etdi.
- ☒ şəhər sənətkarlarından alınmalı verginin məbləğini şəhər əhalisinə bağışladı. Təbrizi bütün divan vergilərindən azad etdi.
- ☐ Təbrizi bütün məhsul vergisindən azad etdi, tamğa vergisini müvəqqəti olaraq ləğv etdi.

394 Sultan Süleymanın Azərbaycana üçüncü yürüşü zamanı Şah I Təhmasib.

- ☒ Paytaxtı Təbrizdən Qəzvinə köçürtdü, Türkiyə sərhədlərindən tutmuş Təbrizə qədər bütün yerlər xarabazara çevrildi.
- ☐ Böyük qüvvə topladı, paytaxtda möhkəmləndi, Şamaxıdan gətirilmiş ordunu Osmanlı sərhəddində yerləşdirdi.
- ☐ Paytaxtı tərk edərək şərqə çəkildi və qoşun toplamaq üçün Əhər çayı sahilində gözləməli oldu.
- ☐ Naxçıvana gəldi, Təbriz istiqamətində böyük qüvvə topladı, Venesiya ilə danışıqlar apardı.
- ☐ Avropa dövlətlərindən aldığı silahla ordunu təmin etdi, paytaxtı Təbrizdən Qəzvinə köçürtdü.

395 1590- ci il Səfəvilərlə Osmanlılar arasında bağlanmış İstanbul müqaviləsinə əsasən:

- ☐ Mazandaran, Xorasan, İsvahan və Mərv torpaqları Səfəvilərin tabeliyində qaldı.
- ☐ Təbriz, Marağa, Ərdəbil və Qərbi Gürcüstan Osmanlı dövlətinin ixtiyarına keçdi.
- ☐ Şərqi Anadolu torpaqları və Şimali Mesopotomiya Səfəvilərin ixtiyarından çıxdı.
- ☒ Şirvan, Qarabağ, Təbriz, Sərab, Marağa və onların qərbində yerləşən digər torpaqlar Türkiyəyə verildi.
- ☐ Təbriz, Talış və İpək yoluna nəzarət Osmanlı dövlətinin tabeliyinə keçdi.

396 Səfəvi Şeyxləri təbliğ edirdilər:

- ☐ Səfəvi Şeyxləri və din xadimləri bütün vergilərdən azad olmalıdırlar
- ☒ Şəriətin nəzərdə tutmadığı vergi və mükəlləfiyyətlərin ləğv olunması üçün hakimiyyət, hökmdarların ağalığına son qoymaq lazımdır
- ☐ Sünnilərin hakimiyyətinə son qoymaqla və mövcud vergilərin formalaşmasına şiyə təriqətinə xidmət edən ruhanilər nəzarət etməlidirlər
- ☐ Can vergisinin toplanmasına və vəqf torpaqlarının paylanmasına Səfəvi Şeyxləri rəhbərlik etməlidirlər
- ☐ Dövlətdə bütün dini idarələrə ancaq Səfəvi Şeyxləri rəhbərlik etməlidir

397 Çaldıran döyüşü baş vermişdi?

- ☐ 1508-ci ildə
- ☐ 1510-cu ildə
- ☒ 1514-cü ildə
- ☐ 1518-ci ildə
- ☐ 1534-cü ildə

398 Çaldıran döyüşünün nəticəsi olaraq:

- ☐ Osmanlılar qələbə qazandılar, Səfəvilər Tiflisə qədər olan torpaqları itirdilər
- ☐ Qərbi Gürcüstan Osmanlıların, Şərqi Gürcüstan Səfəvilərin ixtiyarında qaldı
- ☐ Quriya, Mənkərelilər, İmeriya ərazilərinə Osmanlılar yiyələndi
- ☒ Türkiyə Ərzurum şəhəri ilə birlikdə Qərbi Anadolu və Şimali Mesopotamiyaya yiyələndi. Bağdad daxil olmaqla Ərəb İraqı qızılbaşların əlində qaldı
- ☐ Səfəvilər dövləti məğlub olaraq Qərbi Gürcüstan torpaqlarını itirdi.

399 Mərkəzi hakimiyyəti möhkəmləndirmək üçün I Təhmasibin qətiyyətli addımı oldu:

- ☐ 1555-ci ildə Amasiya sülh müqaviləsinin bağlanması
- ☐ Tamğa vergisinin ləğv edilməsi
- ☐ Şirvanşahlar dövlətinin Səfəvilər dövlətinə irləşdirilməsi
- ☐ Şəki hakimiyyətinin Səfəvilərə tabe edilməsi
- ☒ Hüseyn xanın ölümü ilə qızılbaş tayfalarının on illik fəaliyyətinə son qoyulub, Qazı Cahan xan Qəzvininin vəkil təyin edilməsi

400 1547-ci ildə Şirvanda Səfəvilərə qarşı qiyam yatırıldıqdan sonra:

- ☐ Şəki hakimliyi bundan nəticə çıxararaq Səfəvilərə tabe oldu
- ☐ Şirvanşahların çərik adlanan ordusunda olan sərkərdələr qızılbaşlarla əvəz olundu
- ☐ Kartli-Kaxetiyanın Şirvana qarşı işğalçı yürüşlərinə son qoyuldu
- ☒ Şahın oğlu İsmayıl Mirzə (II İsmayıl) Şirvana bəylərbəyi təyin edildi
- ☐ Osmanlı Sultanı Süleymanın Azərbaycana IV yürüşünə imkan yaratdı

401 1590-ci il İstanbul sülhünə görə:

- ☐ Osmanlı dövləti Qarabağ, İrəvan mahalı Şirvan əyalətindən əl çəkdi
- ☐ Qarabağ, Şirvan, Luristan və Ərdəbil Osmanlı dövlətinə verildi

- ☐ Kürdən cənubda olan bütün Azərbaycan torpaqları Osmanlı dövlətinin ixtiyarına keçdi
- ☐ İrəvan mahalı, Qarabağ və Şirvan Osmanlıların tabeciliyinə keçdi
- ☒ Azərbaycandan əlavə nəinki Ermənistan, Gürcüstan, habelə İranın qərb vilayətləri Türkiyəyə verildi

402 Şəfəvi dövlətində İran etnik ünsürlərinin gücləndirilməsi yolunda növbəti addım oldu:

- ☐ İran körfəzi vasitəsi ilə Avropa ölkələrindən silah alması
- ☐ Osmanlılara qarşı mübarizədə İran əhalisinin gücündən geniş istifadə olunması
- ☐ Səfəvilərin sarayında fars dilindən geniş istifadə olunması
- ☒ Paytaxtın Qəzvinə İsfahana köçürülməsi
- ☐ Səfəvilərin itirilmiş ərazisini geri qaytarmaq və sarsılmış qüdrətini bərpa etmək

403 1590-cı ildə İstanbulda Səfəvi-Türkiyə dövlətləri arasında imzalanan sülh müqavilələrinin əsasını təşkil edirdi:

- ☐ 1555-ci il müqaviləsinin şərtlərinə əməl olunması əsas olaraq qalırdı
- ☐ Səfəvilərin təklif etdiyi kimi “vergi toplanması” təşkil edirdi
- ☒ Osmanlıların tələb etdiyi kimi “idarəetmə hüququ” təşkil edirdi
- ☐ Hər iki dövlətin marağına uyğun olaraq “kömrük rüsumlarının toplanması hüququ” təşkil edirdi
- ☐ Vasitəçi dövlətlərin sülhün şərtlərinə əməl olunmasına nəzarət etmələri əsas sayılırdı.

404 I Şah Abbasın hakimiyyəti dövrünə aid deyildir:

- ☐ Hərbi islahat nəticəsində müxtəlif dərəcəli qoşun növü yaratması
- ☐ “Böyük sürgün” adlanan siyasətin həyata keçirilməsi
- ☐ Tüfəngçilər adlanan yeni qoşun növünün yaradılması
- ☐ Osmanlı dövləti ilə İstanbul müqaviləsinin bağlanması
- ☒ Şirvan və Şəkinin Səfəvi dövlətinə birləşdirilməsi

405 Səfəvilərə qarşı müqəddəs müharibə elan edən Osmanlı sultanı idi :

- ☐ IV Murad
- ☐ Sultan Səlim
- ☐ Sultan Süleyman
- ☒ II Murad
- ☐ I Bəyazid

406 Səfəvilər dövründə verilən tiyul torpaq mülkiyyət formasının xüsusiyyətləri hansı bənddə düzgün əks olunmuşdur?

- ☐ tiyul sahibi xəzinəyə vergi ödəməyə məcbur edilirdi
- ☐ tiyul torpagından gələn gəlir qoşunun ehtiyaclarının ödənilməsinə xərclənirdi
- ☐ tiyul torpağı şərtsiz sahiblik hesab edilir, nəsildən nəsilə keçmirdi
- ☒ tiyul sahibi dövlətə xidmət edir, gəlirin müəyyən hissəsini özünə götürürdü
- ☐ tiyul hərbi əyanlara verilirdi, gəlirin böyük hissəsi şah sarayının saxlanılmasına sərf olunurdu

407 1412-ci il Şirvan-Qaraqoyunlu savaşının nəticələrinə daxil deyildir:

- ☐ Gürcü çarı Konstantin və gürcü feodalları qətlə yetirildi
- ☒ Şirvan-Qaraqoyunlu ittifaqının əsası qoyuldu
- ☐ Şirvanşah və onun müttəfiqləri məğlub oldu
- ☐ Şirvanşah Qaraqoyunludan vassal asılılığını qəbul etdi
- ☐ I İbrahim əsir alındı

408 Qara Yusiflə Şahruh arasında qarşıdurmanın nəticələrini göstərin: 1. Qaraqoyunluların Qəzvinə

tutması 2. Herat uğrunda rəqabətin güclənməsi 3. Qara Yusifin Sultaniyyəni ələ keçirməsi 4. 1412-ci ildə Şahruhun müttəfiqi I İbrahim Qaraqoyunlular tərəfindən məğlub edilməsi 5 Teymurilərin Azərbaycanı itirməsi

- ☐ 3,4,5
☒ 1,3,5
☐ 1,4,5
☐ 1,2,3
☐ 2,4,5

409 XIV əsrin 70-ci illərində Qaraqoyunlular hansı ərazilərdə möhkəmlənə bilmişdilər?

- ☐ Ərzincan , Diyarbəkir, Osmanlı dövlətinin şərq torpaqlarında
☐ Bitlis , Ərzincan , Kayseridə
☒ Ərzincan , Sivas, Gürcüstanın şimal torpaqlarında
☐ Diyarbəkir, Van, Qaramandə
☐ Xorasan , Bəlx, Rey, Qəzvində

410 Şah İsmayılın ölümündən sonra Səfəvilər dövlətində baş vermiş siyasi böhran hansı bənddə düzgün əks edilmişdir?

- ☐ Şamlı və ustacılıq əmirləri arasında səfəvi taxtı uğrunda mübarizə şiddətləndi
☒ Hakimiyyət uğrunda rumlu, ustacılıq, təkəli, şamlı tayfaları arasında gərgin mübarizə gedirdi:
☐ I Təhmasib rumlu və şamlı tayfalarına məğlub olaraq hakimiyyətdən kənarlaşdırıldı
☐ Səfəvi dövləti Çuxa sultan və Köpək sultan arasında bölüşdürüldü
☐ Təkəli əmiri Hüseyn xan hakimiyyəti ələ keçirdi

411 I Şah İsmayılın hakimiyyəti dövrünə aid olan hadisələri göstərin: 1.Amasiya sülhünün bağlanması 2.Mərv döyüşündə Şeybanilər üzərində qələbə qazanılması 3.Bütün Azərbaycan torpaqlarının vahid dövlətdə birləşdirilməsi 4.Həmədan yaxınlığındakı Almaqulağı adlı yerdə Ağqoyunlu Murad Mirzə üzərində qələbə qazanılması

- ☐ 1,3
☐ 3, 4
☐ 2, 3
☒ 2,4
☐ 1,2

412 Qaraqoyunlu dövlətinin teymurilərin asılılığından azad olmasından neçə il əvvəl Şəddadilər dövləti süqut etdi?

- ☒ 359
☐ 393
☐ 372
☐ 364
☐ 332

413 Xronoloji ardıcılığı müəyyən edin: 1) I İbrahim Şəki vilayətinin hakimliyini əlincə ətrafındakı döyüşlərdə həlak olmuş Seyid əlinin oğlu Seyid əhmədə qaytarmaq barədə Teymurdan razılıq aldı 2) Teymur Beyləqanın abadlaşdırılması və Arazdan buraya bir kanal çəkilməsinə göstəriş vermişdir. 3) Qaraqoyunlu tayfa ittifaqının mərkəzi Van şəhərini teymurilər tutdu və qarət etdilər. 4) Qaraqoyunlu tayfalararası mübarizələr ittifaqı zəiflətdi və ittifaq dağıldı. 5) Toxtamışın dəstələri Dərbənddən ikinci dəfə Azərbaycana soxuldu.

- ☒ 5,3,4,1,2

- ☐ 4,5,3,1,2
- ☐ 2,5,3,4,1
- ☐ 1,2,5,4,3
- ☐ 3,5,4,1,2

414 Xronoloji ardıcılığı müəyyən edin: 1. Şirvanda I Xəlilullahın hakimiyyətə gəlməsi 2. Təbriz yaxınlığında Şəhruh və Qara İsgəndər arasında savaş 3. Şəhruhun Azərbaycana ilk uğursuz yürüşləri 4. Şəhruhun Azərbaycana ikinci yürüşü 5. Alaşkerd savaşı

- ☐ 3,2,1,5,4
- ☒ 1,3,5,4,2
- ☐ 1,2,3,4,5
- ☐ 2,1,4,5,3
- ☐ 1,5,3,2,4

415 Ağqoyunlu – Trabzon münasibətlərinə aid deyildir: 1) Tərəflər Osmanlı sultanı II Məhmədlə ticarət əlaqələri yaratdılar. 2) Ağqoyunlu tacirləri Qara dənizə Trabzon vasitəsi ilə çıxırdılar. 3) Ağqoyunlu ordusu üçün odlu silah, xüsusilə artilleriya silahları istehsalı Trabzonda təşkil edilmişdir. 4) Aralarında qohumluq əlaqələri yaranmışdı. 5) Ağqoyunlu tacirləri Venesiya və Genuya, habelə digər avropalı tacirlərlə Trabzon vasitəsilə geniş ticarət əlaqələri aparırdılar. 6) Osmanlı sultanı Səlimə qarşı mübarizə aparmaq üçün ittifaq yaratmışdılar.

- ☐ 1,2,5
- ☐ 2,4,5
- ☐ 3,4,5
- ☐ 2,3,6
- ☒ 1, 3,6

416 Hansı hökmdara aid olduğunu müəyyən edin: 1) İşğalçılıq planlarını həyata keçirmək üçün hərbi islahat apardı 2) Gürcüstana hücum etdi, alınmaz Samşvild qalasını ələ keçirdi 3) Sultan taxtının iddiaçılarından olan Şəhruxun oğlu İbrahim Mirzənin qüvvələrini darmadağın edib Gürcüstanı və Xorasanı tutdu

- ☐ Şah I Təhmasibə.
- ☒ Cahanşaha
- ☐ Qara Yusifə
- ☐ Uzun Həsənə
- ☐ I Şah İsmayıl

417 Monqol əsarəti dövründə Muğanda çağırılmış qurultayda Ön Qafqaz ərazisi bölündü:

- ☒ 110 nəfər monqol noyonu arasında .
- ☐ Xan tərəfindən idarə olunan 4 ulusluğa.
- ☐ Hülakü xan tərəfindən 5 ulusluğa.
- ☐ 86 bahadur tərəfindən idarə olunan əyalətlərə.
- ☐ Canişinlər tərəfindən idarə olunan 100 mahala.

418 Qazan xan yeni islahatlar keçirməklə:

- ☐ İslam dinini yaymaq.
- ☐ Dövlətin gəlirini artırmaq, orduda xidmət edən sərkərdələrə və əsgərlərə daha çox torpaq sahəsi verməyə çalışırdı.
- ☒ Əhalinin istismarını nizama salmaq və dövlət gəlirlərinin mütamadi axınıni təmin etmək məqsədini güdürdü.
- ☐ Müvəqqəti olaraq iqtisadiyyatı və hakimiyyəti möhkəmlətmək, Qızıl Orda xanlarının hücumlarına son qoymağa çalışırdı.
- ☐ Vahid pul sistemi tətbiq etməklə qonşu dövlətlərlə ticarət əlaqələrini möhkəmləndirməyə çalışırdı.

419 Hülakü və Abaqa xanın zamanında:

- ☐ Mövcud vergilərlə yanaşı qopçur və tamğa vergiləri tətbiq olundu.
- ☐ Zaqafqaziya ərazisi bütövlükdə işğal olunmaqla Qızıl Orda xanlığından ayrıldı.
- ☒ Monqolların torpaq və vergi siyasəti nisbətən müəyyənləşdi və mərkəzi idarə sistemi yarandı.
- ☐ Torpaq islahatı keçirildi, kəndli torpağa təhkim edilməklə qismən də olsa da təsərrüfatda dirçəliş baş verdi.
- ☐ Cənubi Qafqaz Ali Monqol xaqanı tərəfindən təyin edilmiş canişinlər vasitəsi ilə idarə olundu.

420 Hülakilər dövlətində üstünlük verilirdi

- ☒ dövlətin hərbi idarə sistemində
- ☐ dövlətin təsərrüfat idarəetmə sistemində
- ☐ dövlətin inzibati-idarəetmə məhkəmə sistemində
- ☐ divan-vergi siyasəti sistemində
- ☐ dövlət torpaq mülkiyyət formalarının idarə olunması sistemində

421 Hülakülər dövləti getdikcə tənəzzülə uğradı və müxtəlif hissələrə parcalandı:

- ☐ Canibəyin 1357-ci ildə Azərbaycana yürüşü nəticəsində
- ☒ Əbu Səidin ölümü ilə
- ☐ Məlik Əşrəfin ölümü ilə
- ☐ Məhəmməd xanın zamanında
- ☐ Həsən Çobanın ölümündən sonra

422 Hülakilər səltənətini mühafizə etmək bəhanəsi ilə aparılan mübarizələrdə iştirak edən feodal qruplarına aid deyil?

- ☐ Cəlairilər
- ☐ Çobanilər
- ☐ Şirvanşahlar
- ☒ Qaraqoyunlular
- ☐ Xorasan əmirələri

423 Monqollar dövründə yeni yaranan vergi forması?

- ☒ Tamğa
- ☐ Uc
- ☐ Bəhrə
- ☐ Xərac
- ☐ Məlcəhət

424 Azərbaycan ədəbiyyatı tarixində X-XI əsrlərin yadigarı olan və şifahi xalq yaradıcılığının ana dilində qələmə alınmış hələlik ilk ən böyük ədəbi abidəsidir:

- ☒ “Dədə Qorqud” dastanı
- ☐ “Koroğlu” dastanı
- ☐ ”Əsli və Kəram” dastanı
- ☐ “Aşıq Qərib” dastanı
- ☐ “Şah İsmayıl” dastanı

425 Azərbaycan Respublikası Müstəqil Dövlətlər Birliyinə daxil oldu:

- ☐ 1992-cü il yanvarın 18-də
- ☒ 1993-cü il sentyabrın 24-də
- ☐ 1994-cü il oktyabrın 15-də

- ☐ 1995-ci il dekabrın 5-də
- ☐ 1996-cı il noyabrın 23-də

426 Azərbaycan Respublikasında latın qrafikalı əlifbanın bərpa edilməsi haqqında qanun nə zaman verildi?

- ☐ 1995-ci ilin noyabrın 12-də
- ☐ 2001-ci il avqustun 18-də
- ☒ 1991-ci il dekabrın 24-də
- ☐ 1992-ci il martın 2-də
- ☐ 2000-ci il sentyabrın 23-də

427 Azərbaycan Respublikasında ölüm hökmünün ləğv olunması haqqında qanun verildi?

- ☐ 1992-ci ilin martında
- ☒ 1998-ci ilin fevralında
- ☐ 1996-cı ilin dekabrında
- ☐ 1997-ci ilin sentyabrında
- ☐ 1995-ci ilin oktyabrında

428 Azərbaycanda ilk dəfə bələdiyyə seçkiləri keçirildi:

- ☐ 1997-ci ildə
- ☒ 1999-cu ildə
- ☐ 1998-ci ildə
- ☐ 2000-ci ildə
- ☐ 2001-ci ildə

429 əsrin müqaviləsi nə əsasən ilkin neftin hasilatına nə vaxt başlandı:

- ☐ 1994-cü il sentyabrın 20-də
- ☐ 1995-ci il iyunun 15-də
- ☒ 1997-ci il noyabrın 12-də
- ☐ 1998-ci il aprelın 2-də
- ☐ 1999-ci il oktyabrın 16-da

430 Azərbaycan Respublika DQMV-nin statusunu ləğv etdi:

- ☐ 1993-cü ildə
- ☐ 1989-cu ildə
- ☐ 1990-cı ildə
- ☒ 1991-ci ildə
- ☐ 1992-ci ildə

431 Türkmənçay müqaviləsindən sonra Təbriz əyalətində nizami qoşun hissəsinin başçısı necə adlanırdı:

- ☐ Sədr-əzəm.
- ☒ Əmir-nizam.
- ☐ Əmir.
- ☐ Sahibi-divan.
- ☐ Əmir-əl- ümərə

432 1907-ci il ingilis- rus sazişi İran hökuməti tərəfindən rəsmən qəbul edildi:

- ☐ 1911-ci ildə.

- ☐ 1910-cu ildə.
- ☐ 1909-cu ildə.
- ☐ 1908-ci ildə.
- ☒ 1912-ci ildə.

433 Təbrizdə ilk teatr binasının tikilməsini İranda tənbəki üsyanının baş verməsindən neçə il ayırır?

- ☒ 25.
- ☐ 18.
- ☐ 24.
- ☐ 13.
- ☐ 32.

434 Cənubi Azərbaycanda inqilabi döyüşlərin əfsanəvi qəhrəmanına çevrilmiş Səttarxan anadan olmuşdur:

- ☐ Təbrizdə.
- ☐ Urmiyada.
- ☐ Ərdəbildə.
- ☒ Qaradağda.
- ☐ Tehranda.

435 İranda Məhəmmədəli şahın devrildiyini, Sultan əhmədin şah elan olunduğunu bildirdi:

- ☐ “Hərbi şura”.
- ☐ “Gizli mərkəz”.
- ☐ “Əyalət əncüməni”.
- ☒ “Ali məclis”.
- ☐ “Əncümən”.

436 1920- ci il Təbriz üsyanı necə xarakter daşıyırdı?

- ☐ Xalq hərəkəti.
- ☐ Demokratik hərəkət.
- ☐ Vətəndaş müharibəsi.
- ☐ Konstitusiyalı monarxiya uğrunda mübarizə.
- ☒ Milli Azadlıq hərəkəti.

437 Cənubi Azərbaycanda Səttarxanın başçılığı altında milli – Azadlıq hərəkətinin başa çatmasından neçə il sonra Milli məclis Seyid Cəfər Pişəvərinin başçılığı ilə Milli hökumət yaratdı?

- ☒ 34
- ☐ 40
- ☐ 35
- ☐ 39
- ☐ 41

438 Azərbaycan (Cənubi) Demokratik Partiyasının Bakı təşkilatı Azərbaycan adlı siyasi, ictimai, ədəbi qəzetin nəşrinə başlamışdı:

- ☒ 1918-ci ildə
- ☐ 1919-cu ildə
- ☐ 1943-cü ildə
- ☐ 1920-ci ildə
- ☐ 1946-cı ildə

439 Alman kapitalistləri Təbrizdə Fars xalça şirkəti təsis etdi:

- ☒ 1912-ci ildə
- ☐ 1895-ci ildə
- ☐ 1901-ci ildə
- ☐ 1906-cı ildə
- ☐ 1909- cu ildə

440 RSFSR və Azərbaycan SSR arasında hərbi iqtisadi ittifaq haqqında müqavilə bağlandı?

- ☒ 1920-ci il sentyabrın 30-da
- ☐ 1922-ci il oktyabrın 25-də
- ☐ 1921-ci il dekabrın 14-də
- ☐ 1925-ci il sentyabrın 20-də
- ☐ 1923-ci il iyulun 10-da

441 Azərbaycanda yeni iqtisadi siyasətə nə vaxt keçildi.

- ☐ 1929.
- ☐ 1920.
- ☐ 1925.
- ☒ 1921.
- ☐ 1923.

442 Azərbaycan SSR-in birinci Konstitusiyası nə vaxt qəbul edildi?

- ☐ 1924
- ☐ 1938
- ☐ 1927
- ☐ 1920
- ☒ 1921

443 Azərbaycan SSR MİK DQMV-nin yaranması haqqında dekret verdi:

- ☒ 1923-cü il iyulda
- ☐ 1920-ci il mayda
- ☐ 1920-ci il noyabrda
- ☐ 1920-ci il iyulda
- ☐ 1922-ci il apreldə

444 Kommunist partiyası qolçomaq adlandırdığı varlı kənd təsərrüfatçılarını sıxışdırmaq siyasətindən onları bir təbəqə kimi ləğv etmək siyasətinə keçdi.

- ☐ 1933- cü ilin əvvəli
- ☐ 1931-ci il.
- ☐ 1930- cu ilin sonu.
- ☒ 1929-cu ilin sonu.
- ☐ 1932- ci ilin əvvəli.

445 Məntiqi ardıcılığı müəyyən edin: 1. Cabbar Qaryağdı 2. Keçəçi Məhəmməd 3. -----

- ☐ Mirzəğa Əliyev
- ☐ Şuşalı Səfər
- ☐ Mir Mövsüm Nəvvab
- ☐ Sıdqi Ruhulla

☒ Hacı Hüsü

446 1937-1938-ci illər repressiyalarına məruz qalmış Azərbaycan ziyalisını müəyyən edin və sıranı tamamlayın: 1. Əhməd Cavad 2. Hüseyn Cavid 3. -----

- ☐ Əzim Əzimzadə
☐ Səməd Vurğun
☐ Mikayıl Abdullayev
☒ Ülvi Rəcəb
☐ Məlik Məhərrəmov

447 İkinci dünya müharibəsi zamanı SSRİ Ali Baş Komandanlığı Azərbaycan SSR-də hərbi vəziyyət elan etdi:

- ☐ sentyabr 1939
☐ iyun 1941
☐ yanvar 1940
☐ noyabr 1941
☒ sentyabr 1942

448 1934-cü ildə fəaliyyətə başlayan gizli Azərbaycan Milli Təşkilatı'nın başında dururdu:

- ☐ Ə.Xanbulaq
☒ R.Axundov
☐ M.Müşfiq
☐ B.Talıblı
☐ M.Qasimov

449 Türkiyə casusu kimi damğalanmış azərbaycanlı akademik:

- ☒ M.Dadaşzadə
☐ H.Hüseynov
☐ M.Arif
☐ M.Rəfil
☐ M.İbrahimov

450 Məntiqi ardıcılığı müəyyən edin: 1. Mirzə Camal. 2.Kərim Ağa Fateh. 3. ...

- ☐ Hacı Zeynalabdin Şirvani.
☐ Mirzə Cəfər Topçubaşov
☐ Hacı Zeynalabdin Şirazi.
☐ Mirzə Kazımbəy.
☒ Əbdül Həmid.

451 Bakı, Tiflis və İrəvan quberniyaları hesabına yaradılmışdı:

- ☐ Zəngəzur qəzası.
☐ Zaqatala dairəsi.
☐ Dərbənd quberniyası.
☒ Yelizavetpol quberniyası.
☐ Car-Balakən dairəsi.

452 Çar hökuməti 1846- cı il də bəy və ağaların hüquqları barəsində fərman verməklə:

- ☐ Bəy və ağaların icma torpaqlarından mövsümü istifadə etmək hüquqları bərpa olundu.
☐ Vergi sisteminin qaydaya salınması üçün pul vergisinin tətbiqinə hazırlıq gördü.

- ☐ Onların torpaq üzərində xüsusi mülkiyyət hüququnu təsdiq etdi və kəndlidən toplanan verginin 50 % -ə qədərini pulla alınmasına imkan verdi.
- ☐ XIX əsrin 30-cu illərində müsadirə olunmuş mülkədar torpaqlarının sahiblərinə qaytarılmasını rəsmiləşdirdi.
- ☒ Bəzi güzəştlərə getməklə Azərbaycan feodalları ilə münasibətlərini möhkəmlətməmişdi.

453 XIX əsrin 30- cu illərində Azərbaycanda baş verən üsyanların səciyyəvi cəhətlərini göstərin.

- ☐ Bəylərin hüuqlarının məhdudlaşdırılması.
- ☒ Müstəmləkəçiliyə və feodal zülmünə qarşı mübarizə.
- ☐ Təhkimçilik hüququnun ləğv edilməsi.
- ☐ Vergilərin azaldılması.
- ☐ Feodallar əleyhinə.

454 Uyğunluq gözlənilmişdir:

- ☐ Bakı xanlığını işğal etdi-Sisianov
- ☐ İngiltərə və İran arasında hərbi əməkdaşlıq haqqında müqavilə imzalandı-1801-ci ildə
- ☐ Talış xanlığının içğalı başa çatdı-Aslandüz döyüşü ilə
- ☐ ruslar tərəfindən Quba xanlığının işğalı başa çatdırıldı-1806-cı ildə
- ☒ Qarabağa soxulan İran ordusu Şahbulağı tutmusdu-1812-ciildə

455 1801-ci ildə Şərqi Gürcüstan ilə birlikdə Rusiyaya birləşdirildi.

- ☐ Şəki xanlığı
- ☐ Bakı xanlığı
- ☐ Gəncə xanlığı
- ☐ Car-Balakən camaatlığı
- ☒ Qazax və Şəmsədil sultanlıqları

456 1805-ci ildə Rusiyaya birləşdirilən ərazi

- ☒ Şəki xanlığı
- ☐ Car-Balakən
- ☐ Cəncə xanlığı
- ☐ Dərbənd
- ☐ Quba xanlığı

457 Kürəkçay müqaviləsinə görə Rusiyaya birləşdirən xanlıqlar

- ☒ Qarabağ, Şəki
- ☐ Gəncə, Bakı
- ☐ Dərbənd, Şəki
- ☐ Qarabağ, Dərbənd
- ☐ Şəki, İrəvan

458 1805-ci il 25 dekabrda Rusiyaya birləşdirilmiş xanlıq:

- ☐ Qarabağ xanlığı
- ☒ Şirvan xanlığı
- ☐ Bakı xanlığı
- ☐ Quba xanlığı
- ☐ Şəki xanlığı

459 Napoleonun Rusiya hücumundan istifadə edən İran ordusu Şahbulağı tutdu

- ☒ 1812-ci ildə

- ☐ 1803-cü ildə
- ☐ 1807-ci ildə
- ☐ 1810-cu ildə
- ☐ 1805-ci ildə

460 1804-cü ilə aiddir:

- ☐ Türkmənçay müqaviləsi
- ☐ “Andlı öhdəlik” imzalanması
- ☒ Gəncə xanlığının ləğv edilməsi
- ☐ Kürəkçay müqaviləsinin bağlanması
- ☐ Aslandüz döyüşü

461 1804-cü il 3 yanvarda işğal edildi:

- ☐ Şuşa
- ☒ Gəncə
- ☐ Bakı
- ☐ Dərbənd
- ☐ Şəmsəddil

462 I Rusiya-İran müharibəsinin sonunda bağlanmış müqavilə:

- ☒ Gülistan
- ☐ Türkmənçay
- ☐ Kürəkçay
- ☐ Buxarest
- ☐ Gümrü

463 1806-cı ildə hansı ərazilərdə ruslara qarşı baş vermiş üsyanlar yatırıldı? 1. Çar-Balakəndə 2. Lənkəranda 3. İrəvanda 4. Şəkiddə

- ☒ 1,4
- ☐ 1,2
- ☐ 1,3
- ☐ 3,4
- ☐ 2,3

464 1806-cı ildə hansı xanlıq ləğv edildi?

- ☒ Bakı
- ☐ Dərbənd
- ☐ Qarabağ
- ☐ Şirvan
- ☐ Gəncə

465 Gülistan müqaviləsindən neçə il sonra Türkmənçay müqaviləsi bağlandı?

- ☐ 14
- ☒ 15
- ☐ 12
- ☐ 20
- ☐ 11

466 1805- ci ildə Rusiya tərəfindən işğal olunmasına baxmayaraq Şəkiddə çar idarə üsulu nə zaman

bərqərar edilmişdi:

- ☐ 1912-ci ildə
- ☒ 1807- ci ildə
- ☐ 1808- ci ildə
- ☐ 1806- cı ildə
- ☐ 1805- ci ildə

467 1806 – cı ilin fevralın 8- də Bakı xanlığında Sisianovun öldürülməsindən sonra xanlıq nə zaman çar Rusiyasına ilhaq olundu:

- ☐ 1806 - cı ilin dekabrın 3-də
- ☐ 1806-cı ilin sentyabrın 15-də
- ☒ 1806-cı ilin oktyabrın 3- də
- ☐ 1806- cı ilin avqustun 2-də
- ☐ 1806- cı ilin noyabrın 25- də

468 Səfəvilər dövlətinin mərkəzi Təbrizdən İsfahana köçürülür, dövlətin mahiyyəti dəyişir:

- ☐ I Təhmasibin zamanında
- ☐ II Təhmasibin zamanında
- ☐ 1501-1587-ci illərdə
- ☒ Səfəvilərin tarixinin dördüncü dövründə
- ☐ Məhəmməd Xüdəvəndinin hakimiyyəti dövründə

469 Şeyx Heydər Ağqoyunlu Uzun Həsənin oğlu Yaqub padşahla razılığa gəldikdən sonra Dağıstana və Şirvana yürüş etdi:

- ☐ 1477-ci ildə
- ☐ 1488-ci ildə
- ☐ 1486-cı ildə
- ☐ 1479-cu ildə
- ☒ 1483-cü ildə

470 İsmayıl əlvənd Mirzə üzərində qələbə ilə:

- ☐ Kürdüstanı özünə tabe etdi
- ☐ İrana sahib oldu
- ☐ Əcəm İraqına yiyələndi
- ☒ Azərbaycana sahib oldu
- ☐ Əcəb İraqını ələ keçirdi

471 Səfəvilər Osmanlı imperiyasına qarşı birgə çıxış etmək üçün Venesiya ilə danışıqlar aparırdılar:

- ☒ 1505-ci ildə
- ☐ 1510-cu ildə
- ☐ 1507-ci ildə
- ☐ 1512-ci ildə
- ☐ 1508-ci ildə

472 Şirvanşah II İbrahim nə vaxtdan özünü tamamilə Səfəvilərdən asılı hesab etdi?

- ☒ 1517-ci ildən
- ☐ 1504-cü ildə
- ☐ 1518-ci ildən

- ☐ 1547-ci ildən
☐ 1500-cü ildən

473 Azərbaycanda özbaşınalıq, çapqınçılıq, oğurluq çoxaldı, xalq kütlələrinin feodal sinfinə və monqol istilacılarına qarşı mübarizəsi artdı:

- ☐ Azərbaycan ərazisinin 110 monqol noyonu arasında bölünməsi nəticəsində
☐ Qazan xanın torpaq islahatı nəticəsində
☐ Qazan xanın vergi islahatı nəticəsində
☒ Keyxatu xanın pul islahatı nəticəsində
☐ Kəndlilərin torpağa təhkim edilməsi ilə

474 1501-ci il Şərur döyüşünün nəticəsi:

- ☒ Qızılbaşlar Ağqoyunlu Əlvənd Mirzəyə qalib gəldilər
☐ Qızılbaşlar Şirvanşahlara qalib gəldilər
☐ Qızılbaşlar Ağqoyunlu Muradı məğlubiyyətə uğratdılar
☐ Qızılbaşlar Şeybaniləri əzdilər
☐ Səfəvilər Osmanlılara qalib gəldilər

475 Səfəvilər dövlətinin ərazisi iki hissəyə bölünürdü:

- ☒ Divan və xass vilayətlərinə
☐ Bəylərbəyiklərə və mallara
☐ Dünyavi feodallara və dini feodallara
☐ Şiə təriqətinin tərəfdarlarına və şünnü təriqətinin tərəfdarlarına
☐ Xass və mülk əyalətlərinə

476 Səfəvilər dövləti ilə Osmanlı dövləti arasında bağlanan İstanbul müqaviləsindən necə il əvvəl Atabəylər dövləti süquta uğramışdı?

- ☐ 340
☒ 365
☐ 454
☐ 355
☐ 375

477 Şah İsmayılın Azərbaycanın açarı fəxri titulu verdiyi vəziri:

- ☐ Hüseyn xan Şamlu
☐ Mövlana Şəmsəddin Gilani
☐ Yeqan bəy Təkəli
☒ Şəmsəddin Zəkəriyyə Keçəçi
☐ Hüseyn bəy Lələ

478 Səfəvilər dövlətində XVI əsrin 30-50-ci illəri üçün xarakterikdir:

- ☐ II Xəlilullahın hakimiyyət başına gəlməsi.
☐ Sultan I Səlimin işğalçı yürüşləri.
☐ Tamğa vergisinin ləğvi.
☒ I Süleymanın işğalçı yürüşləri .
☐ I Təhmasibin hakimiyyətə gəlməsi.

479 I Şah Abbas Səfəvi ingilis tacirlərinə ölkənin ərazisində sərbəst ticarət etmək hüququ verən fərman imzaladı:

- ☐ 1625-cu ildə
- ☐ 1603-cu ildə
- ☐ 1587-cu ildə
- ☐ 1590-cu ildə
- ☒ 1616-cı ildə

480 ərəblər Albaniyanın müstəqilliyinə son qoydular:

- ☐ Xəzərlərdən kömək almaqla VIII əsrin əvvəllərində
- ☐ 681-ci ildə Cavanşirin ölümündən sonra
- ☐ 705-ci ildə Varaz-Trdatın öldürülməsi ilə
- ☒ 705-ci ildə alban hakimi Şeruyə və ona yaxın adamların öldürülməsi ilə.
- ☐ Hilat şəhəri yaxınlığında xəzərləri məğlub etməklə

481 Xürrəmilərin məğlubiyyət səbəblərinə aiddir? 1) Suriya və Misirdəki üsyançıların xürrəmilərlə əlaqəni kəsməsi 2) Babəkin öz məşhur sərkərdələrini itirməsi. 3) Üsyançılar arasında ixtilafların başlanması. 4) Yerli feodalların xəyanəti 5) Müharibə uzandıqca qüvvələr nisbətindəki fərqin ərəblərin xeyrinə dəyişməsi. 6) Xilafətin Bizansdan kömək alması

- ☐ 1,3,6
- ☐ 1,4,5
- ☒ 2,4,5
- ☐ 2,3,5
- ☐ 1,5,6

482 Xəlifə əli ibn Talibin zamanında verginin miqdarının müəyyən edilməsində hansı dəyişiklik edildi?

- ☒ vergilərin miqdarı suvarma texnikasından asılı olaraq məhsulun dördə birindən yarısına gədər müəyyən edildi
- ☐ cizyə vergisi ləğv edildi
- ☐ vergilər ancaq pulla ödənilməli idi
- ☐ torpağın əkilib-əkilməməsindən asılı olmayaraq vergilər artırıldı
- ☐ vergilərin həcmi ikiqat artırıldı

483 ərəb ordusunun Valid ibn Ukbənin başçılığı ilə yenidən Azərbaycana hücum etməsindən neçə il əvvəl Atropatena dövləti yaranmışdı?

- ☐ 325 il
- ☐ 323 il
- ☐ 967 il
- ☐ 1028 il
- ☒ 969 il

484 Uyğunluq pozulmamışdır: 1) ərəblər VII əsrin əvvəllərində - Albaniyanın müstəqilliyinə son qoydu 2) Cavanşir 658-ci ildə - Bizansla ərəblərə qarşı müqavilə bağladı. 3) Alban hakimi Şeruyə 705-ci ildə - ərəblər tərəfindən edam edildi. 4) Cavanşir 675-ci ildə - Xəlifə ilə görüşü zamanı vergilərin azalmasına nail oldu. 5) Birinci Bələncər döyüşündə - albanlar məğlub oldular.

- ☒ 3
- ☐ 2
- ☐ 5
- ☐ 1
- ☐ 4

485 Albaniya, Şirvanşahlar, Salarilər, Şəddadilər dövlətlərinin hökmdarları hansı bənddə düzgün göstərilib:

- ☒ Şeruyə, Fəriburz, İbrahim, Əbüləsvər Şavur
- ☐ Əbüləsvər Şavur, İbrahim, Fəriburz, Şeruyə
- ☐ Şeruyə, İbrahim, Əbüləsvər Şavur, Fəriburz
- ☐ İbrahim, Əbüləsvər Şavur, Şeruyə, Fəriburz
- ☐ İbrahim, Fəriburz, Şeruyə, Əbüləsvər Şavur

486 Məzyədilər sülaləsinin hakimiyyətinin ilk dövründə Şirvanşahların sərhədləri.

- ☒ Cənubda Kür çayı, şimalda Dərbənd və Samur çayı, qərbdə Göyçay və Şəki, şərqdə Xəzər dənizi ilə.
- ☐ Cənubda Araz çayı, Şimalda Quba və Samur çayı, qərbdə Şamaxı, şərqdə Xəzər dənizi ilə
- ☐ Cənubda Kür çayı, şimalda Dağıstan, Quba və Samur çayı, qərbdə Gəncə, şərqdə Xəzər dənizi ilə.
- ☐ Cənubda Araz çayı, Şimalda Dərbənd və Terek çayı, qərbdə Göyçay və Şəki, şərqdə Xəzər dənizi ilə.
- ☐ Cənubda Kür çayı, şimalda Quba və Samur çayı, Bərdə, şərqdə Xəzər dənizi ilə.

487 1174-cü ilin yayında Eldənizin Gürcüstana növbəti yürüşü zamanı:

- ☒ Taun xəstəliyi orduya xeyli tələfat versə də o, Naxçıvana böyük qənimətlə qayıtdı.
- ☐ Gürcüstan qoşunları məğlub olaraq Dəbil və ətraf əraziləri tərk etdilər.
- ☐ Şəmsəddin Eldənizin qoşunları məğlub olsalar da. dövlətin sərhədlərində dəyişiklik baş vermədi.
- ☐ Üstünlüyü ələ alan gürcülər Gəncəyə qədər olan əraziləri qarət etdilər.
- ☐ Ciddi müqavimətə rast kələrək geri qayıtmalı oldu.

488 Şirvanşah I Axsitanın atasının yeritmiş olduğu xarici siyasətində hansı dəyişikliyi etdi?

- ☐ Səlcuq türkləri ilə münasibətləri pozdu
- ☐ Şəddadilərlə dostluq münasibəti saxladı
- ☒ Səlcuq türkləri ilə dostluq münasibətlərini bərpa etdi
- ☐ Qıpçaq-türkləri ilə sülh müqaviləsi imzaladı
- ☐ Eldənizlər dövləti ilə bağlanmış müqaviləni ləğv etdi

489 Dərbənd İqta şəklində İraq hakimiyyətinə bağışlandı:

- ☒ Sultan Məlikşahın dövründə
- ☐ Sultan Alp Arslanın zamanında
- ☐ Sultan Mahmudun dövründə
- ☐ III Məmcöhrün vaxtında
- ☐ Sultan Səncərin zamanında

490 Şəddadilər dövləti süqut edən zaman:

- ☐ Şirvanşahlar Səlcuqlardan asılı vəziyyətə düşdü
- ☐ Şirvanşahların hücumuna məruz qalmışdı
- ☐ Gürcüstan birləşmiş qüvvələri Gəncəni işğal etdilər
- ☒ Məlikşah Gəncəyə öz əmirini təyin etdi
- ☐ Şəddadi hökmdarı III Fəzlin öldürüldü

491 Öz dəstəsi ilə qoşun hissələri cəkildikdən sonar döyüş meydanlarında, yurdlarda qalıb itkin düşmüş, azmış adamları, mal-qaranı və əşyaları toplayıb sahiblərinə catdırmalı idi:

- ☐ Eşikağasının xüsusi atlı bölümü
- ☐ Qol əmirləri öz dəstəsi ilə
- ☐ Qorcubaşı öz kiçik dəstəsi ilə

- ☒ Bəlarğuçi öz dəstəsi ilə
☐ Basakların atlı dəstəsi

492 Şəmsəddin Eldəniz Sultan Məsudun asılılığından xilas oldu:

- ☐ Cahan Pəhləvanı hacib, Qızıl Arslanı isə Sultan ordusunun baş sərkərdəsi təyin edərək
☐ Sultan II Toğrulun ölümündən sonar
☒ Səlcuq Şahzadələri arasında gedən mübarizədən istifadə edərək
☐ 1161-ci ildə gürcü çarı III Georgini məğlub etdikdən sonar
☐ İraq sultanlığının məğlub edilməsindən istifadə edərək
☐ İraq sultanlığının məğlub edilməsindən istifadə edərək

493 Atabəylər dövlətinin siyasi həyatında əsas rol oynayırdı

- ☐ Qızıl Arslan, Cahan Pəhləvan, İnanc və digər şahzadələr
☐ Hökmdar nəslindən olan şahzadələr və sülaləyə yaxın olan iri feodallar
☐ Aranın Eldənizə sadıq olan əsas iri mülki feodalları
☐ Mühəribələrdə qəhrəmanlıq göstərmiş, inanılmış və sülaləyə yaxın olan sərkərdələr
☒ İqta sahibi olan iri hərbi feodallar və ali təbəqədən olan müsəlman ruhaniləri

494 Atabəylər dövlətində üşr deyilən onda bir vergisi toplanırdı

- ☐ mühəribələr zamanı ələ keçirilmiş torpaqlardan
☒ xass torpaqlarından və iqta sahiblərindən
☐ mülki feodallardan və iri ticarətlərdən
☐ xristian dininə xidmət edən iri və orta feodallardan
☐ icma torpaqlarından və iqta sahiblərindən

495 Qaraulda dayanan hərbi və ya mülki dəstəni, yaxuda rəsmi şəxslər və onların atlarını yemlə təmin etmək üçün alınan vergi:

- ☐ çopbaşı.
☐ ulafa.
☒ ələf.
☐ nüzl.
☐ təhz.

496 Saları hökmdarı Mərzubanın oğlu İbrahimin hakimiyyəti dövrünə aiddir

- ☒ Məzyədilər, Dərbənd və Gəncə vilayəti Salarilər dövlətinin tərkibindən çıxdı
☐ Əmin-amanlıq şəraitində ölkədə iqtisadiyyatın bütün sahələrində canlanma başladı
☐ Azərbaycandan və onun tabeliyində olan ölkələrdən vergilər hesabına topladığı illik mədaxil qızılla üç milyon manata çatırdı
☐ Xəzər dənizində ticarət gəmilərinin hərəkəti genişləndirildi
☐ Dərbənddə baş vermiş üsyan amansızlıqla yatırıldı

497 Sasani şahın II Şapurun hakimiyyəti illərində:

- ☐ Albaniyanın ərazisi sasanilər tərəfindən işğal olundu
☐ Urnayr bir müttəfiq kimi ona qoşulmuş, xristianlığın yayılmasında II Şapura kömək etmişdi
☐ 387-ci il müqaviləsinin bağlanması Urnayr II Şapurun səlahiyyətli nümayəndəsi olmuşdu
☒ Armeniya romalıları və farslar arasında bölüşdürüldü
☐ Köçərilərin hücumlarının qarşısını almaq üçün Dərbənd səddi çəkildi

498 Düzgün variantı müəyyən edin:

- ☐ Ağqoyunlu dövləti mərkəzləşdirilmiş dövlətə çevrildi- Uzun Həsənin zamanında
- ☐ Səkilər dövlətində sənətkarlardan alınır- haqq deyikən vergi
- ☐ Sasanilər dövründə Albaniyada əhalidən alınan ən ağır torpaq vergisi idi- cizyə
- ☒ Əməvilər sülaləsinə qədər birinci dörd xəlifənin dövründə vergilər xeyli yüngül idi
- ☐ Atabəylər dövləti süqut etdi- monqolların ikinci yürüşü nəticəsində

499 Bağışlanan (xüsusi) iqtə verilirdi:

- ☐ Dövlətə xidmətdə fərqlənənlərə, şairlərə və xəlifənin şəxsi mirzələrinə
- ☐ Din uğrunda mübarizlərə, müqəddəs yerlərdə çalışanlara , şəhidlərin ailələrinə
- ☒ Şairlərə, xüsusi istedadlı şəxslərə və dövlət qarşısında böyük xidmətləri olan adamlara
- ☐ Şairlərə, memarlara, orduda xidmət edənlərə və din uğrunda şəhid olanların ailələrinə
- ☐ Hökmdarın razılığı ilə dövlət məmurlarına, baş sərkərdələrə və mirzələrə

500 Muğanı işğal edən ərəblərin 642-ci ildə bağladığı müqaviləyə görə:

- ☐ Yerli əhali Bizansa qarşı müharibədə ərəblərə kömək etməli idi
- ☐ 17 yaşına qədər olan uşaqlar cizyə vergisindən azad olundular
- ☐ Əhalinin bütün əmlakı, mal-qarası siyahıya alındı
- ☒ Müqavilənin şərtlərini qəbul edənlərin əmlakı, dini, əmin-amanlığı qorunurdu
- ☐ Albaniya Ərəblərdən başqa heç bir dövlətlə əlaqə saxlaya bilməzdi

501 ərəblərin Bərdəyə yürüşü nəticəsində:

- ☐ II Bələncər döyüşünə qədər Bərdə müdafiə olundu
- ☐ Şəhər talan edildi
- ☐ Əhali xəzərlərdən kömək alaraq müqavimət göstərdilər
- ☐ Ərəblər Bərdəyə daxil ola bilmədilər
- ☒ Bərdə əhalisi də xərac və cizyə vermək şərti ilə ərəblərlə müqavilə bağladı

502 Cavanşirin birinci dəfə Şam şəhərinə gedərək ərəblərdən vassal asılılığını qəbul etməsindən neçə il sonra ərəblər Albaniyanın müstəqilliyinə son qiydular?

- ☐ 45 il
- ☒ 38 il
- ☐ 35 il
- ☐ 48 il
- ☐ 51 il

503 Aşağıda göstərilənlərin hansı işğalçılara aid olduğunu müəyyən edin: 1) Bir-birinin ardınca Qəbələni, Şəkini, Şirvanı, Şabranı çapıb-taladı. 2) əhalini xərac və cizyə verməyə məcbur etdi. 3) Sonra Dərbəndə yetişdi.

- ☐ Xəzərlərə
- ☐ Monqollara
- ☐ Sasanilərə
- ☐ Səlcuqlara
- ☒ Ərəblərə

504 Albaniyada sasanilərin birinci mərzbanlığının başlanmasından neçə il sonra məzdəkilər hərəkatı başladı?

- ☐ 13 il
- ☐ 28 il
- ☐ 31 il

- ☒ 18 il
☐ 43 il

505 Məzdəkilər hərəkatının başlanmasından neçə il əvvəl Albaniya sasanilər tərəfindən işğal olunmuşdu?

- ☒ 219 il
☐ 254 il
☐ 261 il
☐ 243 il
☐ 198 il

506 Mühəribədə Şəddadi əbülhəsən Ləşkəriyə gücü çatmayan Salari hökmdarı İbrahim ibn Mərzüban:

- ☐ Şimalda Araz çayına qədər olan torpaqları yandırmaqla yararsız hala salmış oldu.
☐ Mosul hakimindən kömək almaqla Şəddadiləri yenidən güclənməsinə imkan vermədi.
☐ Dəbil ərazisində mövqe tutaraq, Şirvanşahların köməyindən istifadə edərək qalib gəldi.
☒ Onunla müqavilə bağladı və Şəddadilər dövlətini rəsmən tanımağa məcbur oldu.
☐ Yeni qüvvə toplayana qədər onun Dəbil ərazisində məskunlaşmasına razılıq verməyə məcbur oldu.

507 859 – cu ildə Məhəmməd ibn Yəzid Gəncəni bərpa etdirib öz iqamətgahını buraya köçürməklə:

- ☐ Qəbələ, Bərdə, Şabran və sonra Dərbəndi öz dövlətlərinə birləşdirdilər.
☐ Ərəblərlə mübarizə gücləndi, Məzyədilərin mövqeyi zəiflədi.
☐ Feodal dağınıqlığı artdı, əkinçilik və sənətkarlıq tənəzzül etdi.
☒ Məzyədilərin müstəqilliyi artdı, onlar Azərbaycanda daha da möhkəmləndilər.
☐ Məzyədilərin müstəqilliyi artdı, Bərdəni, Qəbələni və Dərbəndi öz ətrafında birləşdirdilər.

508 Salari hökmdarı Mərzuban ibn Məhəmmədin zamanında toplanan vergilər:

- ☐ Torpaq vergisi xərac, cizyə, tacir və sənətkarlardan alınan bac
☐ Cizyə və ölkənin tacir və sənətkarlarından toplanan xərac vergisi.
☐ Torpaq vergisi olan xərac və müsəlmanlardan alınan zəkat.
☐ Daşınmaz əmlakdan zəkat, daşınmaz əmlakdan xüms.
☒ Torpaq və əmlak vergisi asılı ölkələrin hakimlərindən alınan illik xərac

509 Salari hökmdarı Mərzuban ibn Məhəmmədin 948-ci ildə yürüş zamanı məğlub olub əsir düşməsi nəticəsində:

- ☐ Məhəmməd ibn Şəddad ölkənin şimal hissəsini işğal edərək mərkəzi Gəncə olan Şəddadilər dövlətini yaratdı.
☒ Sacilər dövlətinin hakimi Deyşəm Zəncanda, Azərbaycanın və Ərməniyyənin bir hissəsində hakimiyyətini bərpa etdi.
☐ Mosul hakimi Azərbaycanın cənubunda Salmas şəhərinə basqın etdi.
☐ Bundan istifadə edən ruslar Bərdə şəhərini işğal edib dağıtdılar.
☐ Hakimiyyət uğrunda gedən mübarizədə oğlu İbrahim əmisi Vəhsudanı məğlub edərək hakimiyyətə gəldi.

510 Səlcuq sultanı Məlikşahın öz sərkərdəsi Buğanı qoçunla Gəncəyə göndərməsinə səbəb:

- ☐ Rəvvadi, Şirvanşahlar dövlətləri ilə Şəddadilərin ittifaqından ehtiyat edirdi.
☐ Araz çay üzərində Xudafərin körpüsünü saldırıb şimalla canubu birləşdirdiyi üçün.
☐ Şirvanşahla qohum olub səlcuqlar üçün təhlükə yaratmışdı.
☒ Şəddadilərin daxili müstəqilliyini özləri üçün təhlükə hesab edirdilər.
☐ Bizansla Şəddadilər arasında yaradılmış ittifaqdan qorxaraq.

511 Rəvvadi hakimi əbülheycanın 987-ci ildə erməniyyəyə hücumu nəticəsində:

- ☐ Cənub-şərq əyalətlərini işğal etdi, qənimət ələ keçirməklə geri qayıtdı.
- ☐ Gürcüstanla ittifaqı pozuldu, cənub şərq torpaqları tabe edildi.
- ☐ Bizansla əlaqəsini kəsdi, 40 min dinar məbləğində bac aldı.
- ☐ Müqavimətə rast gələrək geri qayıdıb, Xoy və Urmu feodallarını özünə tabe etdi.
- ☒ Onu özünə tabe edib əhali üzərinə vergi qoydu və xərac aldı.

512 İqtisadi və siyasi qüdrətini itirmiş Eldənizlər dövləti zamanında 1223-1225-ci illərdə Azərbaycana işğalçı səfərlər etmiş dövlətləri ardıcıl olaraq göstərin.

- ☐ Qıpçaqlar, Gürcülər, Monqollar
- ☐ Monqollar, Xarəzmşahlar, Qıpçaqlar
- ☐ Gürcülər, Monqollar, Xarəzmşahlar
- ☒ Qıpçaqlar, Gürcülər, Xarəzmşahlar
- ☐ Xəzərilər, Qıpçaqlar, Teymurilər

513 ərəblərin hücumu ərəfəsində Azərbaycan:

- ☐ 667-ci ildə xəzərlərin hücumuna məruz qaldı
- ☐ Cavanşir 654-cü ildə Bizansla müqavilə bağladı
- ☒ Sasanilərin hakimiyyəti altında qalmaqla şimal inzibati vahidinin tərkibində idi
- ☐ 646-cı ildə Ərdəbil əhalisi ərəblərlə müqavilə imzaladı
- ☐ Alban ordusu Cavanşirin rəhbərliyi ilə 636-cı ildə Kadusiyyə döyüşündə iştirak edib

514 Qaraqoyunlu Cahanşahın Şeyx Cüneydən dövlətin ərazisini tərk etməyi tələb etməsinin səbəbi:

- ☐ Səfəvilərin Qaraqoyunlulara qarşı torpaq iddiaları irəli sürdüyü üçün.
- ☐ Onun şeyx təriqətini Qaraqoyunlu ərazisində geniş yaydığından ehtiyat etdiyi üçün.
- ☐ Şeyx Cüneydin Şirvanşahlarla ittifaq yaratdığı üçün.
- ☐ Ağqoyunlu Uzun Həsənlə Qaraqoyunlulara qarşı ittifaq yaratdığı üçün.
- ☒ Şeyx Cüneydin qüvvətlənməsindən ehtiyatlandığı üçün.

515 ərəb əsarəti dövründə Azərbaycanda torpaq mülkiyyətinin əsas formalarını göstərin.

- ☐ Divani, mülk, tiyul, vəqf, icma.
- ☐ Divani, mülk, tiyul, vəqf.
- ☐ Soyurqal, icma, vəqf, incu, xass.
- ☒ Divani, mülk, ıkta, vəqf, icma.
- ☐ Soyurqal, tiyul, icma.

516 Azərbaycan tarixinin qədim dövrünün öyrənilməsinə nə vaxtdan başlanmışdır?

- ☐ A.Bakıxanovun "Gülüstani-İrəm" əsərinin yazılması ilə
- ☐ XVIII əsrdən başlanmış, lakin ardıcıl öyrənilməmişdir
- ☒ XIX əsrdən başlanmış, lakin tədqiqatlar ardıcıl aparılmamışdır
- ☐ XX əsrin əvvəllərindən planlı şəkildə
- ☐ Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin yaradılması ilə

517 Hansı xəlifənin zamanında verginin miqdarı suvarma texnikasından asılı olaraq məhsulun dördə birindən yarısına qədər müəyyən edildi?

- ☐ Xəlifə Əli-ibn Əbu Talibin.
- ☐ Xəlifə Osmanın.
- ☐ Xəlifə Əl-Mənsurun.
- ☒ Xəlifə Mehdiinin.
- ☐ Xəlifə Müaviyyənin.

518 Hansı Sasani hökmdarının ölümündən sonra Albaniya müstəqil xarici siyasət yürütmüşdür :

- ☐ Balasın
- ☐ I Yezdəgirdin
- ☒ I Şapurun
- ☐ II Şapurun
- ☐ II Yezdegirdin

519 628 – ci ilin payızında Albaniya hansı dövlətin hakimiyyətini qəbul etdi :

- ☐ Ərəblərin
- ☐ Bizansın
- ☒ Türk xaqanlığının
- ☐ Sasanilərin
- ☐ Mehranilərin

520 Xilafətin hakimiyyəti illərində Azərbaycanda paytaxt şəhər adlanırdı :

- ☐ Bərdə
- ☐ Təbriz
- ☐ Arran
- ☒ Marağa
- ☐ Şamaxı

521 Sasani hökmdarı I Xosrov ənuşirəvanın apardığı hərbi inzibati idarə bölgüsünə əsasən Albaniya hansı canişinliyə (kustaka) aid edildi :

- ☐ cənub – şərq
- ☒ şimal
- ☐ cənub
- ☐ qərb
- ☐ şərq

522 748 – ci ildə Beyləqanda baş vermiş üsyana kim rəhbərlik edirdi :

- ☐ Əbu İmran
- ☒ Vard ibn Səfyan
- ☐ İbbən ibn Mənsur
- ☐ Hatib ibn Sədəqi
- ☐ İsmə əl – Kürdi

523 Mənbələrdə saf ənənələr ölkəsi adlandırılan dövlət qurumu:

- ☐ Lullubi
- ☐ Manna
- ☐ Midiya
- ☐ Kuti
- ☒ Aratta

524 Aratta dövlət qurumu meydana çıxıb?

- ☐ e.ə.II minillik və e.ə.I minilliyin əvvəlində
- ☐ e.ə.VI minillikdə
- ☐ e.ə.VI-V minilliklərdə
- ☐ e.ə.IV minilliyin ikinci yarısında

e.ə.III minilliyin birinci yarısında

525 Assur qaynaqlarında Manna adı ilk dəfə yad edilir?

e.ə.VII əsrdə

e.ə.XXIII əsrdə

e.ə.II minillikdə

e.ə.843-cü ildə

e.ə.769-cu ildə

526 Qədim daş dövrü ilə orta daş dövrünün oxşar cəhətləri:

Qobustandan tapılmış əmək alətləri əsasında öyrənilməsi.

Hər ikisində əmək alətlərinin daşdan hazırlanması.

Mənimsəmə təsərrüfatından istehsal təsərrüfatına keçidin başlanması.

Hər ikisində toxa əkinçiliyinin mövcud olması.

Ox və kamanın kəşfi, əmək alətlərinin daşdan hazırlanması.

527 Mezolit dövründə:

Ox və kamandan istifadə olunub, insanlar oturaq həyata keçmişlər.

Ox və kaman kəşf olunub, əkinçilik əsas peşəyə çevrilib.

İnsanlar heyvanları uzaq məsafədən ovlaya bilib, istehsal təsərrüfatı formalaşmış.

Təbiətin hazır məhsullarını mənimsəməkdən onların istehsalına keçidin əsası qoyulmuşdur.

İnsanlar daşı dəşməyi bacarmış, maldarlıq əsas peşəyə çevrilmişdi.

528 Eneolit dövründə qədim tayfaların həyat tərzinə mühüm təsir göstərmişdir:

Mis emalına başlanması, əkinçilikdə xışın üstünlük təşkil etməsi.

Saxsı qablar hazırlamaq üçün gilərin tərkibinə saman qatılması.

Metallurgiyanın və metallurgiyanın meydana gəlməsi və inkişafı.

Qan qohumluğu və insanların daha geniş əraziyə yayılması.

Qoşa nigaha əsaslanan ailələrin yaranması, daşın cilalanmağa başlanması.

529 əkinçilik və maldarlıqla yanaşı, Eneolit əhalisi:

Toxa əkinçiliyini inkişaf etdirmiş, tuncdan bəzək əşyaları düzəltmiş, oxradan dəfn zamanı istifadə etmişdir.

Misi emal etmiş, toxa əkinçiliyini inkişaf etdirmiş, toxuculuğun əsasını qoymuş, maldarlığı əsas peşəyə çevirmişdir.

Ön Asiya ilə əlaqə yaratmış, maldarlığı əsas peşəyə çevirmiş, ərzağın bir qismi balıqçılıq vasitəsilə təmin edilirdi.

Əmək alətlərini təkmilləşdirmiş, xışdan istifadə etmiş, ərzağa olan tələbatı bütünlüklə istehsalla təmin edirdi.

Ərzağa olan tələbatın bir qismini ovçuluq və balıqçılıq vasitəsilə təmin edirdi.

530 Azərbaycan üst paleolit dövründə:

insanlar əmək alətlərini təkmilləşdirməklə daha geniş əraziyə yayılmışlar.

Əmək alətlərindən geniş istifadə edildi, əkinçilik əsas peşəyə çevrildi.

əkinçiliyin inkişafı təkmilləşdi, müasir insan tipi formalaşdı.

maldarlıq əsas peşəyə çevrildi, ibtidai icma quruluşunun ilkin mərhələsi yarandı.

Müasir insan tipinin formalaşması başa çatmış və ibtidai icma quruluşunun ilkin mərhələsi yaranmışdı.

531 Azərbaycanda Eneolit dövründə:

daşdan hazırlanmış əmək alətləri üstünlük təşkil etdi, maldarlıq əsas peşəyə çevrildi.

misdən geniş istifadə edilməklə, əmək alətləri təkmilləşdirilmişdi.

- ☐ qoşanıqahlı ailələrin meydana çıxması ilə, misdən hazırlanmış alətlər daş alətləri istehsaldan çıxartdı.
- ☐ qoşanıqahlı ailələrin meydana çıxması və möhkəmlənməsi istehsal vasitələri üzərində irəliyə doğru mühüm addım idi.
- ☐ tunc əmək alətlərindən geniş istifadə edildi, sənətkarlıq əsas peşəyə çevrildi.

532 Erkən Tunc dövründə yaylaq maldarlığının təşəkkülündə mühüm rol oynamışdı:

- ☐ İnsanların daha məhsuldar olan çay vadilərində məskunlaşmaları.
- ☐ Əkinçiliyin maldarlıqdan ayrılması və təsərrüfatın bəzi sahələrində dəmirdən istifadə olunması.
- ☐ Maldarlıq məhsullarının saxlanması üçün saxsı qabların istehsalının genişləndirilməsi.
- ☒ Əsaslı hələ Eniolit dövründə qoyulmuş atıcılığın sürətlə inkişafı.
- ☐ Kür-Araz mədəniyyətinə uyğun olaraq, tuncda bərabər dəmir alətlərdən istifadə.

533 Azərbaycan ərazisində ibtidai icma quruluşunun təşəkkülü başlamışdır:

- ☒ Daş dövrünün ən qədim mərhələsindən
- ☐ Orta Aşel dövründən
- ☐ Orta poeolit mərhələsindən
- ☐ Quruçay mədəniyyəti dövründən
- ☐ Üst Asel mərhələsindən

534 Üst poleolit dövründə Azərbaycan ərazisində:

- ☐ Totem, ovsun, heyvanlara sitayiş kimi dini təsəvvür formaları da təşəkkül tapmışdı
- ☐ insanlar daha geniş əraziyə yayılmış, Qobustanda ibtidai incəsənətin əsası qoyulmuşdur
- ☐ Bütün əmək alətləri daşdan hazırlanmış, gil qablar düzəltməyi insanlar sadə şəkildə öyrənmişlər
- ☐ İnsanlar II Kültəpdə və Qobustan ərazisində "Firuz" düşərgəsində yaşamışlar
- ☒ İbtidai icma quruluşunun ilkin pilləsi yaranmışdır

535 Pallolit son mərhələsində:

- ☐ təbiətin hazır məhsullarını mənimsəməkdən olanların bilavasitə istehsalına keçidin əsasını qoymuşlar
- ☒ iqlim mülayimləşmiş, bitki və heyvanat aləmində yaşayış üçün əlverişli dəyişikliklər baş vermişdir
- ☐ daşdan hazırlanmış alətlər üstünlük təşkil etmiş, çay daşlarından düzəldilmiş mikrolitlərdən də istifadə olunmuşdur
- ☐ Qurucayın sakinləri Azıx mağarasında məskunlaşmağa başlamışlar
- ☐ Qobustan ərazisində yaşamış ibtidai əkincilik və incəsənətlə məşğul olmuşlar

536 Pallolit dövründən fərqli olaraq neolit dövründə:

- ☐ sənətkarlıq meydana gəlmiş, metaldan istifadə edilmişdir
- ☐ ictimai təsərrüfatı yaranmış, insan ilk dəfə metalla tanış olmuşdur
- ☒ əhali oturaq həyata keçmiş, insanlar daş alətləri cilalamağı və deşməyi öyrənmişlər
- ☐ toxa əkinçiliyi xış əkinçiliyini əvəz etmişdir
- ☐ əhali ortaq həyata keçmiş, bütün ev heyvanlarının əhilləşdirilməsi başa çatmışdır

537 Epiqarfik abidələr:

- ☐ Pəhləvi dilində yazı həkk olunmuş abidələrdir
- ☒ Daş, qala divarı üzərində həkk olunan yazıdan ibarətdir
- ☐ Piktoqrafik işarələrin olduğu abidə növüdür
- ☐ Antik dövrə aid abidə növüdür
- ☐ mixi yazılar həkk olunmuş abidələrdir

538 Erkən orta əsrlərdə Azərbaycan(Aturpatakan) canişini otururdu:

- ☐ Şizdə
- ☒ Dərbənddə
- ☐ Qəzvində
- ☐ Zəncanda
- ☐ Qazakada

539 ərəb qaynaqları hansı ərəziləri Yuxarı Azərbaycan adlandırırdılar?

- ☐ Araz çayından şimala doğru Tiflisə qədərki ərəziləri
- ☒ Azərbaycanın Dərbəndə qədərki ərəzilərini
- ☐ Araz çayından şimala doğru ərəzilərini
- ☐ Cənubdakı Qəzvin və Zəncana qədərki ərəzilərini
- ☐ Qərbdə İrəvan və Göyçə mahalı ərəzilərini

540 Z. Tağıyevin daimi sədri olduğu xeyriyyə cəmiyyəti olmuşdur?

- ☐ Xeyriyyə
- ☐ Səadət
- ☐ Nicat
- ☒ Nəşri-Maarif
- ☐ İşıq

541 Babilər hərəkəti zamanı Babin müddəalarında:

- ☐ Məhkəmələrdə hakimlərin xalq tərəfindən seçilməsi tələbi irəli sürülürdü.
- ☐ Kəndlərdən toplanan vergilərin miqdarını azaltmaq, tacirlərdən daha çox vergi toplamaq tələbi irəli sürülürdü.
- ☒ Ticarətə və tacirlərə xüsusi yer verilir, onların mənafeyi ilə əlaqədar aydın tələblər irəli sürülürdü.
- ☐ İri tacirlərin üzərinə ağır vergi qoymaq və onların xarici ticarətdə mövqeyini azaltmaq tələbi göstərilir.
- ☐ Ruhanilərin, feodalların və tacirlərin mövqeyini sarsıtmaq tələbi irəli sürülürdü.

542 Cənubi Azərbaycanda 1917-1920-ci illər milli-Azadlıq hərəkətinə hansı siyasi orqan rəhbərlik edirdi?

- ☐ Azadlıq partiyası.
- ☐ Azərbaycan Əyalət Komitəsi.
- ☒ Azərbaycan Demokrat Partiyası.
- ☐ İran Demokrat Partiyasının Əyalət Komitəsi.
- ☐ Milli hökumət.

543 Cənubi Azərbaycan, xüsusilə Təbriz:

- ☐ Ölkədə seçki hüququndan məhrum edilmişdi.
- ☐ İran ordusunu əlli faizdən çox canlı qüvvə ilə təmin edirdi.
- ☐ Dövlət xəzinəsinə toplanan verginin yarıdan çoxunu ödəyirdi.
- ☐ Mühəribə zamanı dağıldığı üçün məhsul vergisini ödəməkdən 15 il müddətində azad edildi.
- ☒ Dövlətin xarici siyasətində mühüm rol oynayırdı.

544 XX əsrin əvvəllərində Cənubi Azərbaycanda cəmiyyətin narazı qrupları içərisində yeni yaranmaqda olan burjuaziya :

- ☐ Şimali Azərbaycana işləmək üçün kəşbkarlığa gedənlərin qarşısını almağa çalışırdı.
- ☒ Xüsusi mülkiyyətinin toxunulmazlığının hüquqi cəhətdən təmin olunmasına, vahid daxili bazar yaranmasına çalışırdı.
- ☐ Kömrük rüsumlarının Azaldılmasına, bazarlarda qiymətlərin yüksəldilməsinə çalışırdı.
- ☐ Xarici kapitalın ölkəyə daxil olmasına, borc-kredit banklarında ödəniləcək faizlərin artırılmasına qarşı mübarizə aparırdı.

- ☐ Sənaye müəssisələrinin yaradılmasının qarşısını almaq üçün kütləvi nümayişlər törədirdi.

545 1917-ci ilin avqustunda Təbrizdə açılan İDP-nin əyalət komitəsinin konfransı:

- ☐ İnqilabi demokratik hərəkata rəhbərlik etmək üçün “Fövqaləddə şura” yaratdı.
- ☒ Azərbaycan Demokratik Partiyasını müstəqil elan etdi, Xiyabani başda olmaqla onun Mərkəzi Komitəsinə seçdi.
- ☐ İran şahının istefa verməsi ilə Azərbaycana muxtariyyət verilməsini tələb etdi.
- ☐ Cənubi Azərbaycanda inqilabi hərəkata mane olan bütün xarici qüvvələrin İrandan çıxarılması tələbini irəli sürdü.
- ☐ İşğalçı rus ordusunun İrandan çıxarılması üçün Sultan Əhməd şahı müraciət etdi.

546 Ş.M.Xiyabaninin rəhbərlik etdiyi üsyanın hərəkatverici qüvvəsini təşkil edirdi:

- ☐ İxtisara salınmış jandarm bölmələri, sənətkarlar, xırda tacirlər və kəndlilər.
- ☐ İstehsaldan əli çıxmış fəhlələr, şahdan narazı olan hərbiçilər və kəndlilər.
- ☒ Emalatxanalarda çalışan sənətkarlar, fəhlələr, yoxsullar və xırda tacirlər.
- ☐ Sənətkarlar, kəndlilər, şahdan narazı olan din xadimləri və müflisləşmiş feodallar.
- ☐ Vergiləri ödəyə bilməyən tacirlər, sənətkarlar və əhəlinin əsasını təşkil edən kəndlilər.

547 Babın yeni yaradılacaq cəmiyyətdə istədikləri və görüşlərində ayrıca dəstəklənən təbəqə hansı idi?

- ☐ Hakim sinfə qarşı nifrət, istismar olunan kütləyə hörmət istəyi bildirilir, sənətkarlar və din xadimləri dəstəklənirdi.
- ☒ İnsanlar arasında bərabərlik, ədalət, şəxsiyyət toxunulmazlığı yaratmaq istədiyini bildirir, görüşlərində ticarətə və tacirlərə ayrıca yer verilir, onların mənafeyi dəstəklənirdi.
- ☐ İnsanlar arasında bərabərlik, ədalət, şəxsiyyət toxunulmazlığı, seçkilərdə iştirak etməyi, vergidən azad olmağı istədiyini bildirir, əsasən kəndliləri dəstəkləyirdi
- ☐ İnsanlar arasında bərabərlik, ədalət, şəxsiyyət toxunulmazlığı yaratmaq istədiyini bildirir, kəndlilər və sənətkarlar müdafiə edilir, dəstəklənirdi.
- ☐ İnsanlar arasında sülh, əminamanlıq, bərabərlik yaratmaq istədiyi bildirilir, din xadimləri və sənətkarlar müdafiə olunur, dəstəklənirdi.

548 Cənubi Azərbaycanın ticarət əlaqələrinin şimala yönəlməsinə şərait yaradan daha mühüm bir amil:

- ☐ satış bazarlarının yaxın və tələbatın geniş olması
- ☐ Cənubi Azərbaycandan gətirilən məhsulların keyfiyyətinin daha da yaxşı olması
- ☒ Çar - Rusiyanın Avropa mallarının Qafqaza daxil olmasını məhdudlaşdırması
- ☐ Şimali Azərbaycandan başqa onun satış bazarının olmaması
- ☐ Rusiya və Avropa tacirlərinin bu məhsullara olan tələbatının artması

549 Tehranın rəsmi dairələri tərəfindən fədailəri tərək-silah etmək məqsədilə:

- ☒ Səttar xan və Bağır xanı 1910-cu ilin martın 11-də paytaxta dəvət etdilər
- ☐ 1814-cü il sazişinə görə ingilis qoşunlarını 1910-cu ilin fevralında Tehrandə yerləşdirdi
- ☐ Culfadan İrana daxil olan rus qoşunlarının köməyindən səmərəli istifadə etdi
- ☐ İran hökuməti Tehrandə inqilab əleyhinə “Əncümən-e məxfi (Gizli əncümən)” yaratdı
- ☐ 1911-ci ilin fevralında Səttar xana Təbrizdə sui-qəsd hazırladılar

550 Şirvanşahlar, Sacilər, Salarilər, Şəddadilər və Rəvvadilər dövlətlərindən hansıları ara müharibələri və daxili mübarizə nəticəsində süqut etmişdir?

- ☒ Sacilər, Salarilər;
- ☐ Sacilər, Şəddadilər
- ☐ Şirvanşahlar, Rəvvadilər

- ☐ Salarilər,Şəddadilər
☐ Şirvanşahlar, Sacilər

551 Xronoloji ardıcılığı müəyyən edin: 1. Salarilər dövlətinin süqutu. 2. Ktesfon döyüşü. 3. Rəvvadilər dövlətinin yaradılması. 4. Şəddadilər dövlətinin yaradılması. 5. Sacilər dövlətinin süqutu.

- ☐ 5,2,1,3,4
☐ 1,2,4,3,5
☒ 2,5,4,1,3
☐ 2,5,3,1,4
☐ 2,5,1,3,4

552 Eyni ildə baş verən hadisələri müəyyən edin: 1) Gəncə üsyanı 2) Monqolların II yürüşü 3) Qazan xanın islahatı 4) Monqolların əhalini siyahıya alınması 5) Monqolların Rey və Həmədan şəhərlərini tutması

- ☐ 1, 3, 4
☐ 1, 3, 5
☐ 1, 4, 5
☐ 1, 2, 3
☒ 1, 2, 5

553 IX- XI əsrlərdə əmlakı xassə torpaq mülkiyyəti mənsub idi: 1. Hökmdarın şəxsi qvardiyasında xidmət edənlərə 2. Hökmdara və onun sülaləsinə 3. İnaqlara (hərbi məsləhətçilərə) 4. Bukaula 5. Bəlarğuçiyə

- ☒ 2
☐ 5
☐ 1
☐ 3
☐ 4

554 Rəvvadi hakimi Vəhsudanın səlcuqların vassal asılılığını qəbul etməsindən neçə il sonra Səlcuqlar Rəvvadilərin daxili müstəqilliyini tamam ləğv edərək Təbrizə səlcuq əmiri təyin etdilər?

- ☐ 21 il
☐ 24 il
☐ 27 il
☐ 15 il
☒ 11 il

555 Azərbaycan ərazisində Səlcuqların hücum və təzyiqləri nəticəsində fəaliyyətlərini dayandırmağa məcbur olmuş dövlətləri müəyyən edin:

- ☐ Sacilər, Rəvvadilər
☐ Şirvanşahlar, Sacilər
☒ Şəddadilər, Rəvvadilər
☐ Salarilər, Rəvvadilər
☐ Salarilər, Şəddadilər

556 X əsrin 50-ci illərinə aid olan tarixi hadisəni müəyyən edin

- ☐ Ruslar 38 gəmidə Bakı sahillərinə gəldilər
☐ Şirvanşahlar Salarilərə təbə edildi
☐ Mərzban ibn Məhəmməd 951-ci ildə Mosul hakimini məğlub etdi

- ☒ Məhəmməd ibn Şəddad Dəbili tutdu və özünü müstəqil elan etdi
☐ Ərdəbildə Sacilər üsyan qaldırıb hakimiyyəti ələ aldılar

557 X əsrin ortalarında və ikinci yarısında Salari hökmdarı Mərzban ibn Məhəmmədə sonra isə onun varisi İbrahimə tabe olub, xərac ödəyirdi:

- ☐ Şirvanşah Heysəm ibn Xalid
☒ Əbülheyca Rəvvadi
☐ Rəvvad-əl-Əzdi
☐ Şirvanşah Fəriburz
☐ Sacilərin hökmdarı Deysəm

558 XI əsrin əvvəllərində səlcuq türkləri əvvəlki türk axınlarından fərqli olaraq hansı yolla gəlmişlər?

- ☐ Ölkənin qərbindən İrəvan yolu ilə
☐ Qərbdən Osmanlı yolu ilə
☒ Ölkənin cənubundan İran yolu ilə
☐ Şimaldan Dərbənd yolu ilə
☐ Gürcüstan yolu ilə

559 Şirvanşah Axsitana aid olanları müəyyən edin: 1) Dənizdə hərbi donanmanı, quruda ordunu xeyli gücləndirdi 2) Alimləri, filosofları, şairləri himayə edirdi 3) Kür çayından torpaqları suvarmaq üçün Şamaxıya kanal çəkdi. 4) Monqolların I yürüşü zamanı əlaqə yaratmaq üçün 10 nəfərdən ibarət elçi göndərdi 5) Atasından fərqli olaraq Atabəylərə düşmənçilik edirdi.

- ☐ 3,5
☐ 2,5
☐ 2,4
☐ 1, 4
☒ 1,2

560 XI əsrin 60-cı illərinin əvvəllərində Şirvanda, Təbrizdə, Salmasda, Xoyda xalq kütlələrinin feodal zülmünə qarşı baş vermiş çıxışları bununla əlaqədar idi:

- ☐ Səlcuqların Şirvanşahlar dövlətini özlərinə tabe etməsi
☐ Slavyanların işğalçı yürüşləri
☐ Səlcuqların yürüşləri
☐ Gürcülərin işğalçı yürüşləri
☒ Xəracın məbləği və toplanma qaydası

561 IX-XI əsrlərdə Azərbaycanda ən böyük olan kəndlilər iki hissədən ibarət idi:

- ☐ rəiyyət, əkər
☒ uluc, azad
☐ rəiyyət, rəncbər
☐ rəncbər, dehqan
☐ patrik, azad

562 Xronoloji ardıcılığı müəyyən edin: 1. əsirlikdən qaçan Mərzban ərdəbildə hakimiyyəti ələ keçirdi 2. Şəddadilər dövlətinin yaranması 3. Rəvvadilərin daxili müstəqilliyi səlcuqlar tərəfindən tamam ləğv edildi 4. Usta İbrahim tərəfindən Gəncənin qala qapıları hazırlandı 5. Şəddadilər dövlətinin varlığına Səlcuqlar son qoydular

- ☒ 1,2,4,3,5
☐ 1,2,3,4,5

- ☐ 2,1,3,4,5
- ☐ 3,1,2,4,5
- ☐ 2,4,1,5,3

563 Alan tayfalarının, qonşu feodal dövlətlərin və xüsusilə səlcuq türklərinin basqınlarından qorunmaq üçün tədbirlər gördü, Gəncənin ətrafında xəndək qazdırıb hasar çəkdi, 1063-cü ildə Şirvana bir neçə yürüş təşkil edərək onlardan 40 min dinar xərac alan hökmdar:

- ☐ Məhəmməd ibn Şəddad
- ☐ Yusif ibn Əbu Sac
- ☒ Əbüləsvar Şavur
- ☐ III Fəzlun
- ☐ Mənsur Vəhsudan

564 Müxtəlif dövrlərdə müxtəlif şəkildə olmuşdu, hansı məbləğdə və formada alınmasından asılı olmayaraq bu vergi kəndlilər üçün ağır yük idi:

- ☐ Dəhyek və ulafa vergilərinin məbləği və toplanma qaydası
- ☐ Sərkəllə vergisi və onun toplanma qaydası
- ☐ Tamğa vergisinin məbləği və onun toplanma qaydası
- ☒ Xəracın məbləği və toplanma qaydası
- ☐ Bəhrə vergisinin məbləği və toplanma qaydası

565 Xronoloji ardıcılığı müəyyən edin? 1) Usta Bəndərin başçılığı ilə Gəncə üsyanı 2) Dərbəndilər sülaləsinin hakimiyyətə gəlməsi 3) Qızıl Orda xanı Özbəyin Azərbaycana yürüşü 4) Qazan xanın islahatı 5) Azərbaycan, eləcə də Ön Qafqaz ərazisinin Ali Monqol xaqanının təyin etdiyi canişinlər tərəfindən idarə olunması

- ☐ 2, 3, 5, 4, 1
- ☐ 1, 3, 5, 4, 2
- ☐ 4, 3, 2, 5, 1
- ☐ 1,2, 4, 5, 3
- ☒ 1, 5, 4, 3, 2

566 Göstərilənlərin hansı hökmdara aid olduğunu müəyyən edin: 1) Xəlifə onu Azərbaycan və ərmoniyə canişini, 2) Habelə Rey, Qəzvin, Zəncan valisi təyin etdi, 3) O, bunun müqabilində hər il xəzinəyə 500 min dinar xərac verməli idi.

- ☐ Əbu Sac Divdad
- ☐ Heysəm ibn Xalid
- ☐ Yəzid ibn Məzyəd
- ☒ Yusif ibn Əbu Sac
- ☐ Mərzuban ibn Məhəmməd

567 Xronoloji ardıcılığı göstərin: 1. Şərrur 2. Cabanı 3. Almaqulağı

- ☐ 3, 2, 1
- ☐ 1, 2, 3
- ☒ 2, 1, 3
- ☐ 2, 3, 1
- ☐ 1, 3, 2

568 Xronoloji ardıcılığı göstərin: 1. Şərrur döyüşü 2. Cabanı döyüşü 3. Çaldıran döyüşü

- ☐ 2, 3, 1

- ☐ 3, 1, 2
- ☐ 3, 2, 1
- ☐ 1, 2, 3
- ☒ 2, 1, 3

569 Sultan I Süleymanın Səfəvilərə qarşı birinci yürüşü nəticəsində:

- ☐ İrəvan və Naxçıvan bölgələri Səfəvilər dövlətindən ayrıldı
- ☐ Azərbaycanın cənub vilayətləri Osmanlı dövlətinə birləşdirildi
- ☐ İraq-i Ərəb Osmanlı imperiyasının tərkibinə daxil oldu
- ☐ Xorasan Osmanlı imperiyası ilə Şeybanilər arasında bölüşdürüldü
- ☒ İraq-i Əcəm Osmanlı imperiyasının tərkibinə daxil oldu

570 Səfəvilərin ərdebil hakimliyi dövrünə aid olan döyüşləri müəyyən edin: 1. Şəməsi döyüşü 2. Şərrur döyüşü 3. Almaqulağı döyüşü 4. Çaldıran döyüşü

- ☐ 2, 4
- ☐ 2, 3
- ☐ 1, 3
- ☒ 1, 2
- ☐ 3, 4

571 Göstərilənlər aiddir: 1. Atasının siyasətini davam etdirdi 2. Səfəvi müridlərindən nizamlı dəstələr yaratdı 3. Tabasaranda Şirvanşahlarla Ağqoyunluların birləşmiş qoşununa məğlub olaraq öldürüldü

- ☐ İsmayıl
- ☐ Sultanəliyə
- ☐ Şeyx Cüneyd
- ☐ Şeyx Cəfərə
- ☒ Şeyx Heydəre

572 Sultan I Süleymanın Azərbaycana üçüncü yürüşünə aiddir:

- ☐ Təbriz əhalisi Səfəvilərə qarşı üsyan qaldırdı
- ☐ Şirvanşahlar dövləti bərpa edildi
- ☐ Şirvanşahlar dövləti süquta uğradı
- ☒ Təbrizdə əhali osmanlılara qarşı üsyan qaldırdı
- ☐ müstəqil Şəki hakimliyi ləğv edildi

573 1555-ci il Amasya sülhünün şərtlərinə aiddir:

- ☐ Təbriz də daxil olmaqla Azərbaycanın cənub torpaqları Osmanlıda qaldı
- ☐ Şirvan ərazisi Osmanlı dövlətinə verildi
- ☐ Cənubi Azərbaycan iki dövlət arasında bölüşdürüldü
- ☐ Bütün Azərbaycan Osmanlı dövlətinə keçdi
- ☒ Şərqi Gürcüstan Səfəvilərdə, Qərbi Gürcüstan Osmanlılarda qaldı

574 Bakı qalası sakinlərinin qızılbaşlara ciddi müqavimət göstərmələrinin səbəblərindən deyil:

- ☒ Qazı bəyin Şəki süvariləri ilə qala müdafiəçilərinə köməyə gəlməsi
- ☐ qalanın müdafiə üçün əlverişli mövqeyə malik olması
- ☐ qala istehkamlarının keçilməzliyi
- ☐ çoxlu silah ehtiyatının olması
- ☐ çoxlu ərzaq ehtiyatının olması

575 Qızılbaş ordusunun Çaldıran döyüşündə məğlubiyyətinin səbəblərindən deyil:

- ☒ Avropa dövlətlərinin vədlərinə xilaf çıxaraq Səfəvilərə yardım göstərməməsi
- ☐ Osmanlı ordusunun həm canlı qüvvədə, həm də müxtəlif silahlarla təchizatda qızılbaşları üstələməsi
- ☐ Şah İsmayılın və qızılbaş sərkərdələrinin əvvəlki qələbələrdən arxayınlaşması
- ☐ Durmuş xan və digər sərkərdələrin döyüş öncəsi keflənib lovğalanmaları
- ☐ Osmanlı ordusunun yüksək hərbi nizama malik olması və Avropa sistemini mənimsəməsi

576 XV əsrin ortalarından sonrakı dövrdə Səfəvilərin şiə məzhəbinə qoşulmasının səbəbi:

- ☐ Ağqoyunlularla yaxınlaşmaları
- ☐ İqtisadi vəziyyətlərinin ağırlaşması
- ☒ Siyasi mübarizə meydanına çıxmaları
- ☐ Ərdəbilin müstəqilliyi uğrunda mübarizəyə başlamaları
- ☐ Osmanlı dövləti ilə münasibətlərin pisləşməsi

577 Səfəvilər dövründə doğma türk dilində yazıb-yaratmışlar: 1. Məhəmməd Füzuli 2. İzzəddin Həsənoğlu 3. Şah İsmayıl Xətai 4. Xəqani Şirvani

- ☐ 2, 3
- ☐ 2, 4
- ☐ 1, 2
- ☐ 3, 4
- ☒ 1, 3

578 Azərbaycanın XVII əsr tarixinə dair məlumat verən Avropa səyyahları: 1. Jan Şarden 2. Artyom Volinski 3. Antoni Cenkinson 4. Adam Oleari

- ☐ 2, 4
- ☐ 1, 2
- ☒ 1, 4
- ☐ 2, 3
- ☐ 3, 4

579 1521-ci ildə Qızılbaşların Gürcüstana üçüncü yürüşü nə ilə əlaqədar oldu:

- ☒ Kaxetiya çarı Ləvənd xanın Şəkiyə hücumu
- ☐ Kaxetiya ərazisində Səfəvilərə qarşı başlanmış üsyan
- ☐ Kaxetiya hakiminin xərac verməkdən imtina etməsi
- ☐ Kaxetiya hakiminin Kartliyə hücumu
- ☐ Kartli çarının Şirvana yürüşü

580 1578-ci ildə Şirvanı Osmanlılar ələ keçirdikdən sonra

- ☐ Mövcud hərbi-inzibati idarə üsulu saxlanıldı
- ☐ Şirvan Vassal asılılığını qəbul etdi
- ☐ Müstəqil Şirvan dövləti yaradıldı
- ☒ Şamaxı və Dərbənd bəylər bəyliklərinə bölündü
- ☐ Şirvanın hakim Sülaləsi buraya hakim təyin edildi

581 I Şah Abbasın hakimiyyəti dövrünə aid deyildir:

- ☐ Hörmüzün portuqallardan geri alınması
- ☒ Şirvan və Şəkinin Səfəvi dövlətinə birləşdirilməsi
- ☐ Tüfəngçilər adlanan yeni qoşun növünün yaradılması

- ☐ Osmanlı dövləti ilə İstanbul müqaviləsinin bağlanması
- ☐ “Böyük sürgün” adlanan siyasətin həyata keçirilməsi

582 1505-ci ildə Şah İsmayılın Venesiya dojunə yazdığı məktubda məqsədi?

- ☒ Venesiya və Qərbi dövlətləri ilə hərbi siyasi ittifaq yaratmaq
- ☐ Volqa-Xəzər yolundan birgə istifadə haqqında razılıq əldə etmək
- ☐ Avropadan odlu silah hazırlayan mütəxəssislər dəvət etmək
- ☐ Avropa tacirlərinə gömrüksüz ticarət hüququ vermək
- ☐ Portuqaliya və İspaniyaya qarşı hərbi ittifaq yaratmaq

583 Səfəvilərin Avropa dövlətləri ilə Osmanlıya qarşı ittifaqının baş tutmamasının səbəbi:

- ☐ Osmanlı imperiyasının Moskva knyazlığı ilə ittifaqından Avropa dövlətlərinin ehtiyat etmələri
- ☐ Səfəvi diplomatlarının sərəştəsizliyi
- ☐ Misirin Osmanlı dövləti tərəfindən işğalı
- ☐ Avropa dövlətlərinin Osmanlı imperiyasından ehtiyat etmələri
- ☒ Avropa dövlətlərinin mənafeələrinin toqquşması

584 XVI əsrdə İngilis ticarət burjuaziyası Volqa-Xəzər yolundan istifadə edərək çalışırdı:

- ☐ Osmanlı dövlətini iqtisadi cəhətdən blokadağa almağa
- ☐ Moskva knyazlığını iqtisadi cəhətdən zəiflətməyə
- ☒ Azərbaycan vasitəsilə Hindistana iqtisadi ekspansiyaya
- ☐ Səfəvilər dövlətinin iqtisadiyyatını gücləndirməyə
- ☐ Xəzərsahili vilayətləri zəbt etməyə

585 Şah I Abbasın qızılbaş əmirlərinə qarşı gördüyü tədbirlərdə başlıca məqsəd idi:

- ☐ şiə təbliğatını dayandırmaq
- ☐ xəzinəni doldurmaq
- ☐ Səfəvi dövlətini İran dövlətinə çevirmək
- ☒ mərkəzi hakimiyyəti möhkəmləndirmək
- ☐ anasının qatillərindən qisas almaq

586 I Şah Abbasın həyata keçirdiyi hərbi islahatın nəticəsi:

- ☐ Odlu silah əldə edilmədi
- ☐ Yeni tipli müzdlü ordu yaratmaq mümkün olmadı
- ☐ Qızılbaş ordusu ləğv edildi
- ☒ Odlu silahı olan yeni peşəkar nizami, daimi ordu yaradıldı
- ☐ Ordunun sayını artırmaq mümkün olmadı

587 1724-cü ildə Osmanlı qoşunlarının Mərənd qalasını mühasirəsi zamanı nə baş verdi?

- ☐ Osmanlı türkləri ağır itki verdilər.
- ☐ Mərəndlilər müqavimət göstərərək qalanın içərisinə çəkildilər.
- ☒ Mərəndlilərin bir hissəsi qalanı tərk edərək Təbrizə qaçdılar.
- ☐ Qala uğrunda mübarizədə əhali ağır itki verdi
- ☐ Osmanlılar mərəndlilərin müqavimətini sındıra bilmədi

588 1735-ci ildə Krım xanının Qafqazda hərbi yürüşü?

- ☐ Qafqazın qərbində hərbi əməliyyatların dayandırılmasına səbəb oldu
- ☐ Nadirqulu xanın tam qələbəsi ilə nəticələndi
- ☒ Şirvan bəylərbəyi Əli xanın qoşunları tərəfindən saxlandı

- ☐ Kaxetiya çarı Teymurazın dəstəsi tərəfindən Ön Qafqazdan tamamilə qovulması ilə nəticələndi
- ☐ Şirvan hakimi Mehdiqulu xanın qüvvələri tərəfindən məğlubıyyəyə uğradıldı

589 I Abbas Qarabağı ələ keçirənə qədər

- ☐ Şahın əmri ilə 20 min əhali İrana köçürüldü.
- ☒ Ziyadoğlu nəslindən Hüseyn xan Qacarı bura bəylərbəyi təyin etmişdi.
- ☐ Gürcüstanla olan sərhədə Şirvan elatlarından ibarət olan qoşun topladı.
- ☐ “Böyük sürgün” siyasətinə əsasən Qarabağa 15 min əkinçi ailəsi köçürdü.
- ☐ Culfadan, Naxçıvandan buraya sənətkar tacirləri köçürmüşdü.

590 Nadir şah Azərbaycandan getməzdən əvvəl özünü mümkün ola biləcək üsyanlardan qorumaq məqsədilə.

- ☐ Naxçıvan, Gəncə, Qarabağ, Çuxursəd bəylərbəyliklərini birləşdirərək mərkəzi Təbriz olan inzibati bölgü yaratdı.
- ☐ Şirvana, Qarabağa, Təbrizə və Çuxursəd bəylər-bəyliyinə özünün etibar etdiyi ordunu yerləşdirdi.
- ☐ Gəncəni, Şamaxını, Bərdəni, Çuxursəd bəylərbəyliyinə birləşdirdi və qardaşı İbrahim xanı ora başçı təyin etdi.
- ☐ Naxçıvan, Təbriz, Şirvan Çuxursəd xanlığında birləşdirildi və idarəçiliyi qardaşı İbrahim xana tapşırıldı.
- ☒ Şirvan, Qarabağ, Təbriz, Çuxursəd bəylərbəyliklərini birləşdirərək mərkəzi Təbriz olmaqla inzibati bölgü yaratdı.

591 Səfəvilər dövlətinin ağır xərclərini vergilərn hesabına ödəyəcəyinə ümid edən sah hökuməti 1699-1702-ci illərdə hansı tədbirləri gördü?

- ☐ Dövlət məmurlarına sərf olunan ümumi vəsait yarımbarı azaldıldı
- ☐ Həmin dövrdə İsfahan, Təbriz, Dərbənd, Ordubad və digər əyalətlərdə, ləğv olunmuş vergiləri yenidən bərpa etdi
- ☐ Bu illərdə Azərbaycanın bütün şəhərlərində tacir və sənətkarlardan alınan vergilərin miqdarını artırdı
- ☒ Həmin müddətdə əhəlinin təkə özü deyil əmlakı da siyahıya alındı. Ötən üç ilin vergilərinin yeni qayda ilə toplanması qərara alındı
- ☐ Qarabağ, Şirvan, Guxur-Sədd və Təbriz bəylərbəyliklərində tacir və sənətkarlardan toplanan vergilərin miqdarını artırdı

592 Səfəvilərin hakimiyyətinin ilk dövründə vəkil vəzifəsi

- ☐ Mülki bürokratiyanın əyanlarının başçısı idi
- ☒ Dini dünyəvi məsələlərin həllində Şahın tam səlahiyyətli müavini hesab edilirdi
- ☐ Dini məsələlər üzrə Şahın tam səlahiyyətli müavini hesab edilirdi
- ☐ Dünyəvi məsələlər üzrə Şahın tam səlahiyyətli müavini hesab edilirdi
- ☐ Vəzirdən sonra səlahiyyətli şəxs hesab edilirdi

593 XV əsrin ortalarından sonrakı dövrdə Səfəvilərin şiə məzhəbinə qoşulmasının səbəbi:

- ☐ Ağqoyunlularla yaxınlaşmaları
- ☐ İqtisadi vəziyyətlərinin ağırlaşması
- ☒ Siyasi mübarizə meydanına çıxmaları
- ☐ Ərdəbilin müstəqilliyi uğrunda mübarizəyə başlamaları
- ☐ Osmanlı dövləti ilə münasibətlərin pisləşməsi

594 Şah I İsmayılın fəthlərinin xronoloji ardıcılığını müəyyən edin: 1. İsfahan 2. Şiraz 3. Xorasan 4. İraqi-ərəb

- ☐ 2, 1, 3, 4
- ☐ 4, 1, 3, 2
- ☐ 1, 2, 4, 3

- ☐ 1, 2, 3, 4
☒ 2, 1, 4, 3

595 Sultan I Süleymanın Azərbaycana ikinci yürüşü zamanı Şah I Təhmasibin həyata keçirdiyi tədbirlərə aid deyil:

- ☒ Təbriz şəhərinin ətrafında xəndəklər qazıldı və su ilə dolduruldu
☐ Əhali paytaxtdan köçürüldü
☐ Azərbaycanın cənub vilayətlərində yaşayan tayfalar Fars vilayətinə və İraq-i Ɖcəmə köçürüldülər
☐ Suvarma kanalları və kəhrizlər torpaqla dolduruldu
☐ Taxıl və əkin sahələri yandırıldı

596 Sultan I Süleymanın Azərbaycana üçüncü yürüşünə aiddir:

- ☐ Təbriz əhalisi Səfəvilərə qarşı üsyan qaldırdı
☐ Şirvanşahlar dövləti bərpa edildi
☐ Şirvanşahlar dövləti süquta uğradı
☒ Təbrizdə əhali osmanlılara qarşı üsyan qaldırdı
☐ Müstəqil Şəki hakimliyi ləğv edildi

597 Səfəvi dövlətində mövcud olan Ali məclisə aiddir:

- ☐ dövlət təhlükəsizliyi məsələlərini həll edən hərbi-inzibati orqan idi
☐ şəriət qaydalarına əməl edilməsinə nəzarət edən dövlət qurumu idi
☐ qanunvericilik fəaliyyəti ilə məşğul olan ali hakimiyyət orqanı idi
☐ xarici siyasət məsələlərinə baxan dövlət qurumu idi
☒ məşvərətçi səsə malik dövlət qurumu idi

598 Qorçibaşı rəhbərlik edirdi:

- ☒ Azərbaycan tayfalarının döyüşçülərindən ibarət olan xüsusi hərbi dəstəyə
☐ Azərbaycan tayfalarının döyüşçülərindən ibarət olan piyadalara
☐ müxtəlif tayfalardan toplanan şahın mühafizə dəstəsinə
☐ sərhəd qoşunlarına
☐ üsyanları yatırmaq üçün təşkil edilən xüsusi hərbi dəstəyə

599 Abdulla xan Ustaclını Şirvan kralı adlandırmışdı:

- ☐ Əfqanlar
☐ Hindli tacirləri
☐ Türk səyyahı
☐ Rus səyyahı
☒ Avropa səyyahı

600 Səfəvilər dövründə soyurqal:

- ☐ elm və incəsənət xadimlərinə verilirdi
☐ ləğv edildi
☒ şiə ruhanilərinin və inzibati bürokratiyanın ixtiyarında olan xırda yaşayış məntəqələrinə çevrildi
☐ yalnız müridlərə verilirdi
☐ vəqf torpaqlarına birləşdirildi

601 Səfəvi dövlətinin Portuqaliya ilə münasibətlərinin gərginləşməsinin səbəbi:

- ☐ Portuqaliyanın odlu silah hazırlamaq üçün Səfəvi dövlətinə mütəxəssislər göndərməməsi
☒ Portuqaliyanın Hörmüzü ələ keçirərək Səfəvilərin Hind okeanına çıxışını kəsməsi

- ☐ Osmanlı imperatorluğu ilə müharibədə Portuqaliyanın iştirak etməməsi
- ☐ Portuqaliyanın Osmanlı dövləti ilə sazişə girməsi
- ☐ Portuqaliyalı rahiblərin Səfəvi dövləti ərazisində missionerlik fəaliyyəti ilə məşğul olması

602 1505-ci ildə Şah İsmayılın Venesiya dojunə yazdığı məktubda məqsədi?

- ☒ Venesiya və Qərb dövlətləri ilə hərbi siyasi ittifaq yaratmaq
- ☐ Volqa-Xəzər yolundan birgə istifadə haqqında razılıq əldə etmək
- ☐ Avropadan odlu silah hazırlayan mütəxəssislər dəvət etmək
- ☐ Avropa tacirlərinə gömrüksüz ticarət hüququ vermək
- ☐ Portuqaliya və İspaniyaya qarşı hərbi ittifaq yaratmaq

603 Səfəvilərin Avropa dövlətləri ilə Osmanlıya qarşı ittifaqının baş tutmamasının səbəbi:

- ☐ Osmanlı imperiyasının Moskva knyazlığı ilə ittifaqından Avropa dövlətlərinin ehtiyat etmələri
- ☐ Səfəvi diplomatlarının səriştəsizliyi
- ☐ Misirin Osmanlı dövləti tərəfindən işğalı
- ☐ Avropa dövlətlərinin Osmanlı imperiyasından ehtiyat etmələri
- ☒ Avropa dövlətlərinin mənafeələrinin toqquşması

604 Şah I Abbasın qızılbaş əmirlərinə qarşı gördüyü tədbirlərdə başlıca məqsəd idi:

- ☐ şiə təbliğatını dayandırmaq
- ☐ xəzinəni doldurmaq
- ☐ Səfəvi dövlətini İran dövlətinə çevirmək
- ☒ mərkəzi hakimiyyəti möhkəmləndirmək
- ☐ anasının qatillərindən qisas almaq

605 Şah I Abbasın Osmanlı imperatorluğuna qarşı müharibəyə başlamasında maraqlı olan dövlətlərə aid deyil: 1. İspaniya 2. Yaponiya 3. Rusiya 4. Almaniya 5. Çin

- ☒ 2, 5
- ☐ 3, 5
- ☐ 1, 3
- ☐ 4, 5
- ☐ 2, 4

606 Səfəvi hakimiyyətinin ilk dövründə vəkil vəzifəsi:

- ☐ Mülki bürokratiya əyanlarının başçısı
- ☐ Dünyəvi məsələlər üzrə Şahın müavini
- ☐ Dini məsələlər üzrə Şahın müavini
- ☒ Dini və dünyəvi məsələlərin həllində Şahın tam səlahiyyətli müavini hesab edilirdi
- ☐ Vəzirdən sonra səlahiyyətli şəxs

607 1521-ci ildə Qızılbaşların Gürcüstana üçüncü yürüşü nə ilə əlaqədar oldu:

- ☒ Kaxetiya çarı Ləvənd xanın Şəkiyə hücumu
- ☐ Kaxetiya ərazisində Səfəvilərə qarşı başlanmış üsyan
- ☐ Kaxetiya hakiminin xərac verməkdən imtina etməsi
- ☐ Kaxetiya hakiminin Kartliyə hücumu
- ☐ Kartli çarının Şirvana yürüşü

608 1578-ci ildə Şirvanı Osmanlılar ələ keçirdikdən sonra:

- ☐ Mövcud həəbi-inzibati idarə üsulu saxlanıldı

- ☐ Şirvan Vassa alılığını qəbul etdi
- ☐ Müstəqil Şirvan dövləti yaradıldı
- ☒ Şamaxı və Dərbənd bəylər bəyliklərinə bölündü
- ☐ Şirvanın hakim Sülaləsi buraya hakim təyin edildi

609 1548-ci il yürüşündə I Süleymanı müşayət edirdi:

- ☐ Ülamə bəy, İsmayıl Mirzə
- ☐ Alqas Mirzə, İsmayıl Mirzə
- ☐ Əlqas Mirzə
- ☐ Ülamə bəy
- ☒ Əlqas Mirzə, Ülamə bəy

610 1554-cü ildə Sultan I Süleyman Naxçıvanı işğal etsə də tezliklə ərzuruma geri çəkilməsinin səbəbi:

- ☒ ərzağa ciddi ehtiyacın yaranması
- ☐ Osmanlıda hakimiyyətə qarşı başlamış üsyan
- ☐ Naxçıvanda üsyan baş verməsi
- ☐ Qızılbaş qoşununun yaxınlaşması
- ☐ Osmanlı ordusunun məğlubiyyəti

611 I Şah Abbası hakimiyyətə gətirən qızılbaş tayfalar:

- ☒ Ustaclı və Şamlı tayfalarından olan Xorasan qrupu
- ☐ Fars tayfaları
- ☐ Təkəli və rumlu tayfaları
- ☐ Şamlı və rumlu tayfaları
- ☐ İran etnik qrupları

612 Səfəvi dövlətinin İngiltərə ilə əlaqələrinin təşəkkül tapmasında mühüm rol oynadı:

- ☐ səyyahlar
- ☐ masonlar
- ☐ "Ost Hind şirkəti"
- ☐ xristian rahiblər
- ☒ "Moskva şirkəti"

613 XVI əsrin II yarısında hansı Azərbaycan şəhəri beynəlxalq ipək ticarətinin iri mərkəzlərindən hesab edilirdi?

- ☐ Bakı
- ☐ Qəbələ
- ☐ Şabran
- ☐ Şamaxı
- ☒ Culfa

614 1578-ci ildə osmanlıların Azərbaycana hücumu zamanı türklər hansı şəhəri ələ keçirməklə Şimali Azərbaycana faktiki olaraq sahib oldular :

- ☐ Bakı
- ☐ Şəki
- ☒ Şirvan
- ☐ Quba
- ☐ Naxçıvan

615 Səfəvilər dövləti inzibati cəhətdən bölünmüşdü:

- ☐ mahallara
- ☒ əyalətlərə
- ☐ bəylərbəyliklərə
- ☐ sultanlıqlara
- ☐ vilayətlərə

616 1488-ci ildə Tabasaranda, Şahdağın ətəyində baş vermiş döyüşün nəticəsi:

- ☐ tərəflərdən heç biri uğur qazana bilmədi
- ☐ Qızılbaşlarla Ağqoyunluların birləşmiş dəstələri Şirvanşahlara qalib gəldilər
- ☐ Qızılbaşlar Qarabağ və Dağıstan hakimlərinin köməyiylə şirvanşahları məğlub etdilər
- ☐ Şirvanşahlara məğlub olan Şeyx Heydər Ərdəbilə geri çəkildi
- ☒ Şirvanşahlarla Ağqoyunluların birləşmiş dəstələri qızılbaşları məğlub etdilər

617 XIII əsrin sonunda baş vermişdir:

- ☒ Ərdəbildə Səfəvi sufi dərviş təriqəti yarandı
- ☐ Azərbaycanda Elxanilər dövləti yarandı
- ☐ Azərbaycan monqolların birinci yürüşünə məruz qaldı
- ☐ Hülakülər dövləti tənəzzülə uğradı
- ☐ Azərbaycan Atabəylər dövləti süqut etdi

618 Səfəvilər dövrünə aid memarlıq abidələrini göstərin: 1. Qusarda Şeyx Cüneyd məqbərəsi 2. Şirvanşahlar saray kompleksi 3. Təbrizdə Göy məscid 4. Bakının Şərq Darvazaları

- ☐ 1, 3
- ☐ 2, 4
- ☐ 1, 2
- ☐ 2, 3
- ☒ 1, 4

619 XVII yüzillikdə yaranmış dastanımızı göstərin:

- ☒ "Koroğlu" dastanı
- ☐ "Manas" dastanı.
- ☐ "Kitabi-Dədəm Qorqud" dastanı
- ☐ "Aşıq Qərib" dastanı
- ☐ "Dastani Əhməd Hərami"

620 Təbriz miniatur məktəbinin görkəmli nümayəndələrini göstərin 1. Sultan Məhəmməd 2. Kəmaləddin Behzad 3. əbdulqadir Marağayi 4. Səfiəddin Urməvi

- ☐ 1, 3
- ☐ 1, 4
- ☒ 1, 2
- ☐ 2, 3
- ☐ 2, 4

621 1501-ci il Şərur döyüşünün nəticəsi:

- ☐ Qızılbaşlar Şirvanşahlara qalib gəldilər
- ☐ Qızılbaşlar Ağqoyunlu Muradı məğlubiyyətə uğratdılar
- ☒ Qızılbaşlar Ağqoyunlu Əlvənd Mirzəyə qalib gəldilər

- ☐ Qızılbaşlar Teymuri qoşununu əzdidilər
- ☐ Səfəvilər Osmanlılara qalib gəldilər

622 Səfəvi dövlətində mövcud olan Ali məclisə aiddir:

- ☐ dövlət təhlükəsizliyi məsələlərini həll edən hərbi-inzibati orqan idi
- ☐ şəriət qaydalarına əməl edilməsinə nəzarət edən dövlət qurumu idi
- ☐ qanunvericilik fəaliyyəti ilə məşğul olan ali hakimiyyət orqanı idi
- ☐ xarici siyasət məsələlərinə baxan dövlət qurumu idi
- ☒ məşvərətçi səsə malik dövlət qurumu idi

623 Abdulla xan Ustacını Şirvan kralı adlandırmışdı:

- ☐ Əfqanlar
- ☐ Hindli tacirləri
- ☐ Türk səyyahı
- ☐ Rus səyyahı
- ☒ Avropa səyyahı

624 Səfəvi dövlətinin Portuqaliya ilə münasibətlərinin gərginləşməsinin səbəbi:

- ☐ Portuqaliyanın odlu silah hazırlamaq üçün Səfəvi dövlətinə mütəxəssislər göndərməməsi
- ☒ Portuqaliyanın Hörmüzü ələ keçirərək Səfəvilərin Hind okeanına çıxışını kəsməsi
- ☐ Osmanlı imperatorluğu ilə müharibədə Portuqaliyanın iştirak etməməsi
- ☐ Portuqaliyanın Osmanlı dövləti ilə sazişə girməsi
- ☐ Portuqaliyalı rahiblərin Səfəvi dövləti ərazisində missionerlik fəaliyyəti ilə məşğul olması

625 Səfəvi hakimiyyətinin ilk dövründə vəkil vəzifəsi

- ☐ Mülki bürokratiya əyanlarının başçısı
- ☐ Dünyəvi məsələlər üzrə Şahın müavini
- ☐ Dini məsələlər üzrə Şahın müavini
- ☒ Dini və dünyəvi məsələlərin həllində Şahın tam səlahiyyətli müavini hesab edilirdi
- ☐ Vəzirdən sonra səlahiyyətli şəxs

626 Səfəvilər dövründə xristian ruhani təbəqəsi:

- ☐ deportasiya olundu
- ☒ bir sıra imtiyazlara malik idi
- ☐ əvvəlki imtiyazlarını itirdi
- ☐ orduda xidmətə cəlb edildi
- ☐ missionerlik fəaliyyətini dayandırdı

627 Səfəvi dövlətində 1565- ci ildə baş vermişdir:

- ☐ II İsmayılın sui-qəsd nəticəsində öldürülməsi
- ☐ Təbriz sənətkarlarının üsyanı
- ☐ Paytaxtın Təbrizdən Qəzvinə köçürülməsi
- ☐ Osmanlı sultanı Süleyman Qanuninin birinci yürüşü
- ☒ I Təhmasib tərəfindən tamğa vergisinin ləğvi

628 Azərbaycan torpaqlarının Səfəvilərin dövründə vahid dövlətdə birləşdirilməsi başa çatdı:

- ☐ Cabanı döyüşündə Şirvanşah Fərrux Yasaının məğlubiyyətə uğradılması nəticəsində
- ☐ Həmədan yaxınlığında Almaqulağı döyüşündə Murad Mirzənin məğlubiyyətə uğradılması nəticəsində
- ☐ Şirvanşahlar dövlətinə son qoyulması ilə

- ☐ Şəhurda Əlvənd Mirzə üzərində qələbə qazanılması ilə
- ☒ Şəki hakimliyinin ləğv edilməsi ilə

629 Səfəvilər dövründə vəzir:

- ☐ Şəriət məhkəmələrinə nəzarət edir
- ☒ Mülki bürokratiyanın rəhbəri
- ☐ Dini məsələlər üzrə Şahın müavini
- ☐ Xarici siyasət məsələləri üzrə Şahın müavini
- ☐ Hərbi məsələlər üzrə Şahın müavini

630 I şah Abbası hakimiyyətə gətirən qızılbaş tayfalar:

- ☒ Ustaclı və Şamlı tayfalarından olan Xorasan qrupu
- ☐ Fars tayfaları
- ☐ Təkəli və rumlu tayfaları
- ☐ Şamlı və rumlu tayfaları
- ☐ İran etnik qrupları

631 I şah Abbasın hakimiyyət illərində:

- ☐ Dövlətin mahiyyəti dəyişərək Avropa dövlətinə çevrilir
- ☐ Sarayda fars dili, orduda azərbaycan türkcəsi üstünlük təşkil edirdi
- ☐ Fars dili orduda və sarayda üstünlük təşkil edirdi
- ☒ Azərbaycan türkcəsi orduda və şah sarayında üstünlük təşkil edirdi
- ☐ Sarayda azərbaycan dili, orduda fars dili üstünlük təşkil edirdi

632 1548-ci il yürüşündə I Süleymanı müşayət edirdi:

- ☐ Ülamə bəy, İsmayıl Mirzə
- ☐ Əlqas Mirzə, İsmayıl Mirzə
- ☐ Əlqas Mirzə
- ☐ Ülamə bəy
- ☒ Əlqas Mirzə, Ülamə bəy

633 1554-cü ildə Sultan I Süleyman Naxçıvanı işğal etsə də tezliklə ərzuruma geri çəkilməsinin səbəbi:

- ☒ ərzağa ciddi ehtiyacın yaranması
- ☐ Osmanlıda hakimiyyətə qarşı başlamış üsyan
- ☐ Naxçıvanda üsyan baş verməsi
- ☐ Qızılbaş qoşununun yaxınlaşması
- ☐ Osmanlı ordusunun məğlubiyyəti

634 Səfəvi dövlətinin İngiltərə ilə əlaqələrinin təşəkkül tapmasında mühüm rol oynadı:

- ☐ səyyahlar
- ☐ masonlar
- ☐ “Ost Hind şirkəti”
- ☐ xristian rahiblər
- ☒ “Moskva şirkəti”

635 ərdebil hakimi Sultanəlinin iştirak etdiyi döyüşləri göstərin: 1. əhər 2. Bərdə 3. Samur 4. Şəməsi

- ☐ 3,4
- ☒ 1,4

- ☐ 2,3
- ☐ 1,3
- ☐ 2,4

636 Səfəvilərin ərdebil hakimliyi dövrünə aid olan döyüşləri müəyyən edin: 1. Şəməsi döyüşü 2. Şərur döyüşü 3. Almaqulağı döyüşü 4. Çaldıran döyüşü

- ☐ 2,4
- ☒ 1,2
- ☐ 1,3
- ☐ 2,3
- ☐ 3,4

637 1. Atasının siyasətini davam etdirdi 2. Səfəvi müridlərindən nizamlı dəstələr yaratdı 3. Tabasaranda Şirvanşahlarla Ağqoyunluların birləşmiş qoşununa məğlub olaraq öldürüldü Göstərilənlər aiddir:

- ☐ İsmayıl
- ☒ Şeyx Heydəre
- ☐ Şeyx Cüneydə
- ☐ Şeyx Cəfərə
- ☐ Sultanəliyə

638 1488-ci ildə Tabasaranda, Şahdağın ətəyində baş vermiş döyüşün nəticəsi:

- ☐ tərəflərdən heç biri uğur qazana bilmədi
- ☒ Şirvanşahlarla Ağqoyunluların birləşmiş dəstələri qızılbaşları məğlub etdilər
- ☐ Qızılbaşlar Qarabağ və Dağıstan hakimlərinin köməyiylə şirvanşahları məğlub etdilər
- ☐ Şirvanşahlara məğlub olan Şeyx Heydər Ərdəbilə geri çəkildi
- ☐ Qızılbaşlarla Ağqoyunluların birləşmiş dəstələri Şirvanşahlara qalib gəldilər

639 Teymur Şirvan qoşunları ilə birlikdə Toxtamışın hərbi qüvvələrini məğlub etdikdən necə il əvvəl Midiya ilə Lidiya arasında müqavilə imzaladı?

- ☐ 810
- ☐ 1893
- ☐ 876
- ☐ 1935
- ☒ 1980

640 əhsən ət-Təvarix əsərinin müəllifi:

- ☐ Nizaməlmülk
- ☐ Fəzlullah Rəşidəddin
- ☒ Həsən bəy Rumlu
- ☐ Xondəmir
- ☐ Şərəf xan Bitlisi

641 Səfəvi – Osmanlı müharibələrinin əsas səbəblərini göstərin.

- ☐ Şəliyə qarşı mübarizə aparmaq.
- ☒ Xam ipək istehsalını və ticarət yollarını ələ keçirmək.
- ☐ Avropa dövlətlərini Osmanlı hücumundan qorumaq.
- ☐ Qara dənizə çıxmaq.
- ☐ Sünni təriqətini yaymaq.

642 Ağqoyunlu dövlətinin ərazisini göstərin.

- ☐ Cənubi Azərbaycan.
- ☐ Diyarbəkir.
- ☐ Cənubi Azərbaycan, Şirvan, Dağıstan, Diyarbəkir.
- ☐ Şimali Azərbaycan, Qərbi Gürcüstan, Ermənistan, Kürdüstan.
- ☒ Cənubi Azərbaycan, Kürdüstan, Ermənistan, Qərbi İran, İraq, Diyarbəkir.

643 Qaraqoyunlu Cahanşahın hakimiyyətinin ilk dövrü üçün xarakterik idi:

- ☐ Azərbaycanı Qarabağ, Təbriz, İrəvan və Şirvan ərazi vahidliyinə bölməsi.
- ☐ Vergi islahatı keçirdi, nəticədə kəndlilərin vəziyyəti nisbətən yaxşılaşdı.
- ☐ Ağqoyunlu dövlətinə qarşı Teymurilərlə ittifaqa girməsi.
- ☒ Dövlətin Teymurilərdən vassal asılılığında olması.
- ☐ Şirvanşahları özündən asılı vəziyyətə salması.

644 Ağqoyunlu tayfa birləşməsinin möhkəmlənməsi əleyhinə çıxan qüvvələrə qarşı mübarizədə daha çox fəallıq göstərdi:

- ☐ Əlvənd Mirzə.
- ☐ Rüstəm Mirzə.
- ☐ Yaqub Mirzə.
- ☒ Uzun Həsən.
- ☐ Gödək Əhməd.

645 Qara Məhəmməd Cəlairilərlə mövcud ziddiyyəti aradan qaldırmaq məqsədi ilə;

- ☐ Səfəvilərlə olan ticarət əlaqələrini pozdu.
- ☐ Cəlairi Sülطان Əhmədin qoşunlarının Çapaqçurda qələbə qazanmasına kömək etdi.
- ☐ Köçəri əyanları Cəlairilərlə yaxınlaşdırmaq üçün onlara soyurqal torpaqlar payladı.
- ☒ Öz qızını Cəlairi dövlətinin başçısı Sülطان Əhmədə ərə verərək qohum oldu.
- ☐ Səfəvilərlə olan qonşuluq münasibətlərini pozaraq, Cəlairilərə kömək etdi.

646 Şirvanşah Hüşəngin siyasəti:

- ☒ Təkcə xalq kütlələrinin deyil, feodalların da xeyli hissəsinin narazılığına səbəb oldu.
- ☐ Ölkə daxilində feodal dağıntılığını aradan qaldırdı, ticarəti inkişaf etdirdi.
- ☐ Vergilərin toplanmasında qayda yaratdı, feodal özbaşınalığına son qoydu.
- ☐ Sənətkar, tacir və xırda feodallardan toplanan vergilərin miqdarını azaltmışdı.
- ☐ Gürcülərin hücumlarına son qoydu, feodalların narazılığı artdı.

647 Hansı Şirvanşah (Kəsrənilər) Cəlairilərə qarşı üsyan qaldırdı?

- ☐ Xəlilullah.
- ☐ Keyqubad.
- ☒ Kavus.
- ☐ Hüşəng.
- ☐ Axsitan.

648 1484-cü ildə Maku şəhərinin Cənub-şərqində yerləşən Sofi kəndində baş verən kəndli hərəkatına rəhbərlik edirdi:

- ☐ Qaraqoyunlu Pirbudaq
- ☐ Ağqoyunlu Əlvənd Mirzə
- ☒ Qaraqoyunlu Topal Əhməd

- ☐ Qaraqoyunlu Həsənəli
☐ Ağqoyunlu Uğurlu Əhməd

649 Azərbaycanda yerli feodalların-vassalların köçəri monqol əyanlarından asılılığını gücləndirmək siyasəti yeridən monqol canişini:

- ☐ Toğa Teymur
☐ Molor noyon
☐ Arpa xan
☒ Arqun ağa
☐ Həsən xan

650 ərəb işğalçılarına qarşı mübarizə aparmış Albaniya hökmdarı kim idi:

- ☐ II Vace
☐ III Yezdəgird
☒ Cavanşir
☐ Mehran
☐ Urnayr

651 Məntiqi ardıcılığı müəyyən edin: 1) Cavanşir. 2) Varaz-Trdat. 3) . . .

- ☐ Əbu Duləf
☐ İsfəndiyar ibn Fərruxzad
☐ Xosrov Pərviz
☒ Şeruyə
☐ II Yezdəgird

652 İsfahanda xürrəmilərin ərəblərə qarşı güclü üsyanı başladı?

- ☒ 808-ci ildə
☐ 778-ci ildə
☐ 822-ci ildə
☐ 816-cı ildə
☐ 796-cı ildə

653 Azərbaycanda xristianlığın hansı qolu daha çox yayılmışdı?

- ☐ katolik
☒ nestorian
☐ xalkedon
☐ pravoslav
☐ monofizit

654 Albaniyada Mehranilər sülaləsinin hakimiyyəti başlayır?

- ☒ VII əsrin əvvəlindən
☐ VIII əsrdən
☐ VI əsrin II yarısından
☐ VII əsrin II yarısından
☐ VI əsrin əvvəlindən

655 Ön Qafqazdan başqa Cənubda Anadolu yaylası, Şimalda Çeçen-İnquş və Şimali Osetiyaya qədər olan ərazilərdə hansı mədəniyyətin izlərinə təsadüf olunmuşdur?

- ☐ Naxçıvan

- ☐ Talış - Muğan
- ☐ Kültəpə
- ☐ Xocalı – Gədəbəy
- ☒ Kür – Araz

656 III Tıqlatpalasar Mazamua vilayətini tutduqdan sonra apardığı köçürmə siyasəti nəticəsində:

- ☐ samiləri, kassiləri, elamları, naqabiləri, sanqilləri, buştuları, budiləri başqa ərazidə məskunlaşdırdı
- ☒ kutiləri, sanqibutiləri, budiləri, naqabiləri, sanqilləri başqa ərazidə məskunlaşdırdı
- ☐ kutiləri, sovdələri, buştuları, budiləri, naqabiləri, sanqilləri başqa ərazidə məskunlaşdırdı
- ☐ lulluları, kutiləri, turukkiləri, mükləri, buştuları, budiləri başqa ərazidə məskunlaşdırdı
- ☐ naqabiləri, sanqilləri, lulluları, kutiləri, turukkiləri, buştuları başqa ərazidə məskunlaşdırdı

657 I Rusanın fitnəsinə uyaraq Ullusunun hakimiyyətinə tabelikdən çıxan Manna canişini:

- ☐ İtti
- ☒ Dayakku
- ☐ Ursa
- ☐ Metatti
- ☐ Baqdatti

658 Manna Hökmdarı Ullusunun dövründə mərkəzi hakimiyyətdən ayrılmağa cəhd göstərən canişinliklər: 1) Andia 2) Zikertu 3) Karalla 4) Alabria 5) Surikaş 6) Qizilbunda

- ☐ 1;3;6
- ☐ 2;3
- ☐ 1;4;5
- ☐ 1;2;3;4;5
- ☒ 1;2

659 I Kir Assuriya hökmdarı Aşşurbanipala qarşı ittifaqa girir:

- ☐ Babilistanla
- ☒ Elam dövləti ilə
- ☐ Urartu dövləti ilə
- ☐ kadusilərlə
- ☐ Lidiya dövləti ilə

660 Hakimiyyəti ələ keçirən kimi I Dara ilk növbədə yürüşlər təşkil edir :

- ☐ Hirkaniyaya qarşı
- ☒ skit-sak tayfalarına qarşı
- ☐ hurri tayfalarına qarşı
- ☐ Elama qarşı
- ☐ Saqartiyaya qarşı

661 Qavqamela döyüşündə kəspəli dəstələrinə başçılıq edirdi:

- ☐ Madi
- ☒ Fradat
- ☐ Atropat
- ☐ Ariobarzan
- ☐ Skunxa

662 İlk dəfə alban adı qaynaqlarda işlədilməyə başlamışdır:

- ☐ e.ə.V əsrdə
- ☒ e.ə.I-e.I əsrdə
- ☐ II əsrdə
- ☐ e.ə IV əsrdə
- ☐ e.ə.VIII əsrdə

663 Azərbaycan ərazisində kadusiləri tabe etmək üçün hərbi səfərə göndərilən II Kir:

- ☐ Astiaqla kadusilərin birləşmiş qüvvələrini skiflərə qarşı mübarizəyə qaldırdı.
- ☐ 2002 – ci il 17 noyabr.
- ☐ Kadusilərlə birləşərək, e. ə. 605–ci ildə Assuriyanı məğlub etmişdi.
- ☒ Kadusilərlə sazişə girmiş və onların köməyi ilə Astiaqa qalib gəlmişdi.
- ☐ Kadusilərlə Astiaq arasında birlik yaratmaqla Mannaya qarşı mübarizə aparmışlar.

664 Fars tayfaları birləşib Midiyaya qarşı müharibəyə başlayır və nəticədə:

- ☐ fars tayfalarının rəhbəri II Kir Midiya hökmdarı Kiaksarı məğlub edir, onunla müqavilə bağlayır.
- ☒ e.ə. 550-ci ildə fars qoşunları Midiyanın paytaxtı Ekbatan şəhərini tuturlar, II Kir Əhəmənilər dövlətinin əsasını qoydu.
- ☐ e.ə. 550-ci ildə fars qoşunları Midiyanın paytaxtı Ekbatanı tuturlar, I Kambiz özünü Midiya padşahı elan edir.
- ☐ Fars qoşunları II Kirin rəhbərliyi ilə Kiaksarı məğlub edir, özünü Midiya padşahı elan edir.
- ☐ e.ə. 550-cı ildə Midiya hökmdarı Astiaq II Kiri məğlub edir, fars tayfalarını özünə tabe edir.

665 Assurların hərbi müdaxilələri Manna hökmdarlarını:

- ☐ ölkəni vahid mərkəzdə birləşdirməyə, Assuriyanı əsarət altına almağa vadar edirdi.
- ☐ Ölkənin təsərrüfat həyatını, əkinçiliyi, maldarlığı və sənətkarlığı inkişaf etdirməyə sövq etdirirdi.
- ☒ Ölkəni vahid mərkəzdə birləşdirməyə vadar edirdi.
- ☐ ölkədə assurlara qarşı mübarizə aparmaq üçün ordu yaratmağa məcbur edirdi.
- ☐ assur dövləti ilə sülh bağlamağa vadar edirdi

666 İsgəndərin vəfatından sonra onun varisləri diadoxlar arasında hakimiyyət uğrunda mübarizə gedən zaman:

- ☐ Hakimiyyət Albaniyada artıq yerli hökmdarların əlində cəmlənmişdi, feodalizmin ilkin əlamətləri meydana çıxmışdı.
- ☐ Albaniya Parfiya dövlətinin hakimiyyəti altında idi, Roma ilə düşmənçilik münasibətləri saxlayırdı.
- ☐ Albaniya Roma ilə dostluq münasibətləri saxlayır, Selevkilərə qarşı müharibə aparır, ölkəni yerli hökmdarlar idarə edirdi.
- ☒ Albaniyada müstəqil dövlət fəaliyyət göstərirdi.
- ☐ Albaniyda Hakimiyyət yerli hökmdarların əlində cəmlənmişdir, feodalizm cəmiyyəti inkişaf edir, Romaya qarşı mübarizə aparılırdı.

667 E.ə. VII əsrin birinci rübündə Qafqazdan gəlmiş kimmer-skit-sak tayfa birləşmələri məskunlaşmışlar:

- ☐ Urartu dövlətinin şimal və şimal-şərqində.
- ☐ Manna dövlətinin şimalı və şimali şərqində.
- ☐ Mannanın qərb və cənub-qərb vilayətlərində.
- ☐ Xəzər dənizinin şərq və cənub-şərqində.
- ☒ Urmiya gölünün şimal və qərb hissəsində.

668 Müləhizələrə görə albanlar Qavqamel döyüşündə:

- ☐ Ölkənin cənub sərhədlərini qoruyan ordunun əsasını təşkil etmişdi.
- ☐ Atropatın rəhbərliyi altında Ktesfon şəhərini müdafiə edirdi.

- ☐ Kozisin yaratmış olduğu kəşfiyyat qruplarında fəal iştirak etmişlər.
- ☒ Müstəqil yox, muzdlu sifətilə Midiya ordusunun tərkibində çıxış edirdilər.
- ☐ İsgəndərin tərəfinə keçərək Alban dövlətinin yaradılması prosesini sürətləndirdilər.

669 E.ə. 547-ci ildə baş vermişdir:

- ☐ II Kir orduda və vergi sistemində islahat keçirdi, dövləti daha da möhkəmləndirdi.
- ☐ Kiçik Asiyaya hücum edən II Kir geri qayıdarkən massagetlərin hökmdarı Tomriz tərəfindən öldürüldü.
- ☐ II Kambiz Yunanistanla müharibədə məğlub oldu, yeni qüvvə toplamaqla Misirin işğalına başlayır.
- ☒ II Kir Kiçik Asiyaya hücum edir və Lidiya hökmdarı Krezi məğlubiyyətə uğradır.
- ☐ II Kirin oğlu II Kambiz Lidiyanı süquta uğrattıqdan sonra asanlıqla Misiri işğal etdi.

670 Assur meyilli xarici siyasət Manna dövlətini

- ☐ Urartu hökmdarı II Sardorinin eradan əvvəl 750-ci ildəki hücumunun qarşısını almağa kömək etdi
- ☐ Assur ağalığını möhkəmləndirdi, xəracın xəzinəyə vaxtında göndərilməsi təmin edildi
- ☐ Assur qoşunları Manna ərazisində yerləşdirildi, onun müdafiəsi möhkəmləndirildi
- ☒ Urartu işğallarından xilas etmiş və ölkənini vahid mərkəzdə birləşdirilməsi üçün şərait yaratmışdı
- ☐ II Sarqonun eradan əvvəl 716-cı ildəki yürüşü zamanı ona itaət göstərməyə məcbur etdi

671 Cəncal döyüşündən sonra:

- ☐ Kadusilər, albanlar, saksinlər və midiyalılar III Daranın ətrafında birləşdilər
- ☐ Atropat eradan əvvəl 328-ci ildə satrap təyin edildi
- ☐ Albaniya ərazisində Əhəmənilərə kömək üçün dəstələr yaradıldı
- ☒ III Dara keçmiş müttəfiqlərindən məhrum oldu və hec bir tayfa onun köməyinə gəlmədi
- ☐ Atropat Midiyalı Bariaksı üsyançı kimi Makedoniyalı İskəndərə verməkdən imtina etdi

672 İskəndərin vəfatından sonar onun varisləri diadoxlar arasında hakimiyyət uğrunda mübarizə gedən zaman Albaniyada:

- ☐ Sasanilər tərəfindən 262-ci ildə Albaniya ərazisi işğal olundu
- ☐ Zərdüşt dini hakim dinə çevrildi
- ☒ Müstəqil dövlət fəaliyyət göstərirdi
- ☐ Əhəmənilər sülaləsinin hakimiyyətinə son qoyuldu
- ☐ Zərdüşt dini qəbul etməyən əhalidən gezit vergisi alınır

673 Eneolit dövründə Azərbaycanda:

- ☐ Mis emalı genişlənmiş, bununla əlaqədar Xocalı-Gədəbəy mədəniyyəti yaranmışdır
- ☐ Atadan qoşqu vasitəsi kimi istifadə edilib, ev heyvanlarının yeni növlərinin əhəlləşdirilməsinə başlanıb
- ☐ Cənub hissədə İkiçayarası ilə sıx iqtisadi, social və mədəni əlaqələr mövcud olub
- ☒ Həm ictimai-sosial, həm iqtisadi, həm də mədəni həyatda mühüm dəyişikliklər və irəliləyişlər baş vermişdi
- ☐ Xaçmaz rayonunda Sərkərtəpə yaşayış yerində ibadət evi və misin əridilməsi üçün kürə tapılmışdı

674 Naxçıvan mədəniyyəti:

- ☐ Kür-Araz mədəniyyətindən fərqli olaraq orta Tunc dövründə formalaşib mükəmməl inkişaf səviyyəsinə çatmışdı
- ☐ Erkən Tunc dövründə formalaşmış, son Tunc və ilk Dəmir dövründə yüksək inkişaf səviyyəsinə çatmışdı
- ☐ Son Tunc dövründə formalaşib və inkişaf etmişdi
- ☒ Orta Tunc dövründə formalaşmış, son Tunc və ilk Dəmir dövründə yüksək inkişaf səviyyəsinə çatmışdı
- ☐ E.ə. XIV əsrdə yaranmış və ilk Dəmir dövründə formalaşmışdı

675 Strabonun məlumatlarına görə Albaniya

- ☐ Düzgun cavab yoxdur
- ☒ Qərbdə İberiya ilə, cənub-qərbdə Adərbayqan ilə həmsərhəd idi
- ☐ Şimalda İberiya şimal-qərbdə isə Dağıstanla ilə həmsərhəd idi
- ☐ Cənub- şərqdə İberiya ilə, cənubda Adərbayqan ilə həmsərhəd idi
- ☐ Sarmatiya ilə cənub-qərbdə , İberiya ilə şimalda həmsərhəd idi

676 Strabonun məlumatlarına görə Albaniya

- ☐ Qərbdə Sarmatiya ilə cənubda isə Adərbayqan ilə həmsərhəd idi
- ☒ Düzgun cavab yoxdur
- ☐ Cənubda İberiya ilə, qərbdə isə Adərbayqan ilə həmsərhəd idi
- ☐ Şimalda İberiya ilə, cənubda isə Adərbayqan ilə həmsərhəd idi
- ☐ Sarmatiya ilə cənub-qərbdə , İberiya ilə şimalda həmsərhəd idi

677 Suriya qaynaqlarına görə Albaniya ərazisi orta əsrlərdə necə adlandırılırdı

- ☐ Alpan
- ☒ Aran
- ☐ Aqvan
- ☐ Alovən
- ☐ Arran

678 Erkən orta əsrlərdə ərəb mənbələrində Albaniya ərazisi necə adlandırılırdı

- ☐ Aqvan
- ☒ Arran
- ☐ Ağvan
- ☐ Alban
- ☐ Aran

679 Erkən orta əsrlərdə Albaniyanın ərazisi gürcü qaynaqlarında necə adlandırılırdı

- ☐ Albani
- ☒ Rani
- ☐ Arani
- ☐ Alrani
- ☐ Aqvan

680 Antik müəllif Pompey Troq albanların hansı ərazidən gəldiklərini söyləyirdi 1) Albus dağlarından 2) Fessaliyadan 3) Kilikiyadad 4) Şimali Yunanıstandan 5) Samur bölgəsindən

- ☐ 3;4
- ☒ 2;4
- ☐ 1;5
- ☐ 2;3
- ☐ 2;1

681 Hansı antik müəllifə görə albanlar özlərini əfsanəvi Yasonun nəslilə bağlayırdılar

- ☐ Favstos Buzand
- ☒ Yuli Solin
- ☐ Pompey Troq
- ☐ Arrian
- ☐ Ammian Marsellin

682 Albanları ən ucqar və naməlum xalqlar cərgəsinə daxil edir:

- ☐ Yuli Solin
- ☒ Tit Livi
- ☐ Pompey Troq
- ☐ Plutarx
- ☐ Arrian

683 Selevkilər dövründə tərtib edilmiş sənəddə Tirikanın məğlubiyyət səbəbi:

- ☐ Tirikanın ordusunun zəif olması
- ☒ Ayın tutulması
- ☐ Təbii fəlakətlərin baş verməsi
- ☐ Günəş tutulması
- ☐ İkiçayrası əhalisinin üsyan qaldırması

684 Herodotun məlumatına görə:

- ☐ Skitlərin Urmiya sahilində yerli tayfaların əkinçilik və sənətkarlıq vərdilərinin formalaşmasına güclü təsiri olmuşdur.
- ☐ I Daranın zamanında Əhməni dövlətinin ərazisi quzeydə Kür çayına dək uzanırdı.
- ☐ Skitlər Urmiya gölünün şərqində və şimalında məskən salmışlar.
- ☐ I Daranın zamanında Əhməni dövlətinin ərazisi şərqdə Araz çayınadək olan ərazini əhatə edirdik.
- ☒ Skitlər Asiyadan qaçan kimmerləri izləyərək Midiyaya soxuldular.

685 E.ə. 713 – cü ildə II Sarqonu Mannada hədiyyələrlə qarşılayan Ullusunu, Sarqon ölkədən çıxan kimi:

- ☐ Manna ilə Assuriya arasında bağlanmış müqaviləyə qarşı üsyan qaldırdı.
- ☐ Assuriyanın siyasi üstünlüyünü tanımaqdan imtina etdi, Babilistanla Assuriyaya qarşı ittifaq yaratdı.
- ☒ Assuriyanın siyasi müstəqilliyini tanımaqdan imtina etdi, Mannada öz hakimiyyətini gücləndirdi.
- ☐ Mannanın Assuriyaya bac verməsini dayandırdı, Midiya ilə yaxınlaşdı.
- ☐ Müstəqilliyini möhkəmləndirdi, Midiyadakı torpaqları tutmaqla Sarqona kömək etdi.

686 E. ə. I əsrin sonlarında iberlərin albanlar ilə münasibətlərinin müharibə şəkli almasına səbəb:

- ☒ Romanın xalqları, bir- birinə qarşı qoymaq siyasəti.
- ☐ Parfiya ilə Romanın ön Qafqazda işğalçılıq siyasəti.
- ☐ Ön Qafqazda ağalıq siyasəti.
- ☐ Albaniyanın e.ə. 35–ci ildə iberlərin Armeniya və Parfiya ilə mübarizəsinə qoşulması ilə.
- ☐ Albaniya ilə Romanın yaxınlıq əlaqələri saxlamaları.

687 Suriya qaynaqlarına görə Albaniya ərazisi orta əsrlərdə necə adlandırılırdı

- ☐ Alpan
- ☒ Aran
- ☐ Aqvan
- ☐ Alovən
- ☐ Arran

688 Strabonun məlumatlarına görə Albaniya

- ☒ Düzgün cavab yoxdur
- ☐ Qərbdə İberiya ilə, şimal-qərbdə Adərbayqan ilə həmsərhəd idi
- ☐ Şimalda İberiya şimal-qərbdə isə Dağıstanla ilə həmsərhəd idi
- ☐ Cənub- şərqdə İberiya ilə, cənubda Aderbayqan ilə həmsərhəd idi

- ☐ Sarmatiya ilə cənub-qərbdə , İberiya ilə şimalda həmsərhəd idi

689 Strabonun məlumatlarına görə Albaniya

- ☐ Qərbdə Sarmatiya ilə cənubda isə Aderbayqan ilə həmsərhəd idi
- ☒ Düzgün cavab yoxdur
- ☐ Cənubda İberiya ilə, qərbdə isə Adərbayqan ilə həmsərhəd idi
- ☐ Şimalda İberiya ilə, cənubda isə Aderbayqan ilə həmsərhəd idi
- ☐ Sarmatiya ilə cənub-qərbdə , İberiya ilə şimalda həmsərhəd idi

690 Azərbaycanda yeni iqtisadi siyasətə keçildi.

- ☒ 1921- ci ilin yazında.
- ☐ 1918- ci ilin yazında.
- ☐ 1930- cu ilin payızında.
- ☐ 1922- ilin yayında.
- ☐ 1920- ci ilin yayında.

691 XX əsrin 20 – 30 – cu illərində Azərbaycanda sənayeləşdirmənin başlıca məqsədi:

- ☐ Nefti sənaye üsulu ilə çıxarmaq, Balaxanı, Suraxanı, Bibiheybət rayonlarını birləşdirən neft kəmərinə yenidən qurmaq.
- ☒ Neft hasilatını, emalını və Rusiyaya daşınmasını sürətləndirmək.
- ☐ Neft hasilatını, emalını sürətləndirib Azərbaycan əhalisinin vəziyyətini yaxşılaşdırmaq.
- ☐ Dənizdə neft çıxarılmasını genişləndirib, ölkədə netfə olan tələbatı ödəmək.
- ☐ Çıxarılan neftin vaxtında və itkisiz Bakı – Batum neft kəməri vasitəsi ilə daşınmasına nail olmaq.

692 1920 – ci il aprel işğalı ərəfəsində Azərbaycanın siyasi həyatında ən ciddi hadisə:

- ☒ Hökumət böhranının yaranması.
- ☐ Ən ciddi hadisə ermənilərin Bakıda soyqırım törətməsi.
- ☐ Rusiya ilə Bakı bolşeviklərinin, ermənilərin düşmənçilik aparması.
- ☐ Qafqaz cəbhəsindən qayıdan rus əsgərlərinin Bakı Sovetinin sərəncamına keçməsi.
- ☐ I dünya müharibəsinin yekunu olaraq türk qoşunlarının Bakını tərk etməsi.

693 1917-ci ilin aprelində Açıq söz qəzetinin nəşrinə 25 min manat vəsait vermişdi:

- ☐ H.Ağayev
- ☐ H.Z.Tağıyev
- ☐ Ş.Əsədullayev
- ☐ M.Muxtarovni
- ☒ M.Nağıyev

694 Aşağıdakı tədbirlərdən hansı Hərbi kommunizm siyasəti dövrünə aiddir?

- ☐ Sənayeləşdirmə və kollektivləşdirmə.
- ☐ Yeni iqtisadi siyasət.
- ☐ “QOELRO” planı.
- ☒ Ərzaq sapalağı .
- ☐ Planlı təsərrüfata keçid.

695 Azərbaycan SSR-də ərzaq vergisi pulla ödənilən vahid kənd təsərrüfatı vergisi ilə əvəz olunmuşdu?

- ☒ 1923.
- ☐ 1924.

- ☐ 1920.
- ☐ 1922.
- ☐ 1921.

696 Azərbaycan İnqilabi Komitəsinin torpaq haqqında dekretində nəzərdə tutulurdu:

- ☐ Kəndlərdə otlaq sahələrindən istifadə üçün toplanan verginin ləğv olunmasını.
- ☐ Ərzaq vergisinin ərzaq sapalağı ilə əvəz olunması.
- ☐ Kəndlilərin artıq taxılının dövlət tərəfindən bəhə qiymətə alınması.
- ☒ Vergi alınması müqabilində torpağın kəndlilərin istifadəsinə verilməsini.
- ☐ Kəndlilərə suvarılan sahələrdə 3 desyatin torpaq verilməsini.

697 1922-ci il dekabrın 30-da Birinci Sovetlər qurultayında yenidən köhnə Rusiya imperiyasını SSRİ adı ilə bərpa edən Lenin:

- ☐ yerlərdəki ixtisaslı kadrlara hörmətlə yanaşır, mərkəzdən asılılığı eləcə də bir-birindən asılılığı azaltmışdı.
- ☐ Azərbaycanın Rusiyanın xammal bazasına çevrilməsinə, kənd təsərrüfatının yüksəlişinə nail oldu
- ☐ Yerlərdə xan-bəy torpaqlarını əvəzsiz olaraq kəndlilərə verilməsinə nail oldu.
- ☒ yerlərdəki hakimiyyəti daha da zəiflətməmiş və onların mərkəzdən asılılığını, eləcə də bir-birindən asılılığını artırmışdır.
- ☐ yerlərdəki hakimiyyəti sosial-demokratlara verdi, onların bir-birindən asılılığını bərpa etdi.

698 1921-ci il mayın 6-da Bakıda keçirilən Azərbaycan SSR birinci sovetlər qurultayında:

- ☐ ZSFSR-in yaradılması haqqında qərar qəbul olundu
- ☐ M.C.Bağırov Azərbaycan Fövqəladə Komissiyasının sədri təyin edildi
- ☐ Azərbaycan SSR Müvəqqəti İnqilab Komitəsi yaradıldı
- ☒ Azərbaycan SSR-nin birinci Konstitusiyası qəbul olundu
- ☐ Azərbaycan Neft sənayesinin Moskvaya təbə edilməsi qərara alındı

699 Naxçıvan Muxtar Sovet Respublikası elan olunmasından neçə il əvvəl ruslar tərəfindən Naxçıvan xanlığı işğal olundu?

- ☐ 102 il
- ☐ 94 il
- ☒ 97 il
- ☐ 111 il
- ☐ 95 il

700 Cənubi Azərbaycan lıların birləşdirən ədalət təşkilatı Hümmət dən ayrıldı:

- ☐ 1918-ci ildə
- ☒ 1917-ci ildə
- ☐ 1915-ci ildə
- ☐ 1913-cü ildə
- ☐ 1912-ci ildə